

МІСТЯ УКРАЇНИ

ОРГАН СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Ч. 1 (6)
No. 1 (6)

Квітень 1959
April 1959

Рік III
Year III

НА СУД УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ „НАЦІОНАЛ-КОМУНІЗМ”-ХВИЛЬОВИЗМ ТА ЙОГО ПРОПАГАТОРІВ!

Українці й Українки!

Заініційована Спілкою Визволення України акція, проти звеличників т. зв. українських „націонал-комуністів” є справою надзвичайної політичної ваги.

В цілому світі є лише один націонал-комунізм без лапок — це комунізм московський! Москва лише з тактичних міркувань, до деякого часу, потурає місцевим „націонал-комуністам” і ліквідує їх, як тільки при їхній допомозі знищить національні сили поневоленого народу! Так було й в Україні!

Ті ж, що прославляють від нашого імени збанкrotовані „ідеї” т. зв. українського „націонал-комунізму” і його носіїв в Україні, компромітують українську протикомуністичну еміграцію в очах не комуністичного світу й перед ці-

лим українським народом на Батьківщині, бо злагіднюють підсоветську дійсність, засівають зерно примиренства з московськими окупантами, сприяють поширенню настроїв зміновіховства, а це у свою чергу заохочує українських емігрантів повертатись до ССРСР!

Наша допомога українському народові в його боротьбі проти московського червоного й білого імперіялізму, матиме успіх лише тоді, коли ми всі, як один, змагатимемось за вільну й незалежну Українську Державу!

Українська протикомуністична еміграція, мусить бути єдина і монолітна у своєму поході проти всякої форми комунізму!

Редакція

„МІСІЯ УКРАЇНИ”

орган
Головної Управи світової
Спілки Визволення України

MISSION OF UKRAINE

published by
the Association for the Liberation of Ukraine

MISSION UKRAINE

Herausgeber
Bund zur Befreiung der Ukraine

Редагус Колегія

Редакція застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову. Статті підписані авторами, не конче висловлюють погляди чи становище редакції. Анонімних матеріалів і статей не поміщуємо. Передрук дозволений за поданням джерела.

Матеріали до друку, замовлення на передплату й грошові перекази слати на адресу:

A. L. U. (S. V. U.), INC.,
P. O. Box 38, Greenpoint Station
Brooklyn 22, N. Y., U. S. A.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ „МІСІЇ УКРАЇНИ”

	За 6 чисел	За 3 числа	Окр. чис.
Австралія	— 20 шіл.	— 10 шіл.	— 3 шіл.
Австрія	— 15 шіл.	— 10 шіл.	— 3 шіл.
Англія	— 10 шіл.	— 6 шіл.	— 2 шіл.
Аргентина	— 10 пезів	— 6 пез.	— 2 пези
Бельгія	— 80 б. фр.	— 45 б. фр.	— 15 б. фр.
Бразилія	— 50 крз.	— 27 крз.	— 9 крз.
Венецуеля	— 600 б.	— 300 б.	— 100 б.
Німеччина	— 4 н.м.	— 2.50 н.м.	— 0.80 н.м.
Нова Зеландія	— 20 шіл.	— 10 шіл.	— 3 шіл.
США і Канада	— 2 дол.	— 1 дол.	— 35 цент.
Парагвай	— 25 гуар.	— 15 гуар.	— 5 гуар.
Франція	— 400 ф. фр.	— 200 ф. фр.	— 80 ф. фр.
Швеція	— 7 кор.	— 4 кор.	— 1 кор.

В інших країнах — у переліченні на валюту даної держави.

З М І С Т

** — 22-ге Січня і США	1
** — Чи „війна” проти всіх?	2
Неписьменник — „Одність літературного процесу...”?	3
** — Проект Програми Спілки Визволення України	5
** — Українська Православна Автокефальна Церква в Україні і її впливи	10
В. Коваль — Переоцінка укладу українських політичних сил на еміграції	14
О. Кейс — Про одну „наукову” конференцію	23
От. Тарас Бульба-Боровець — Друга Світова війна і українські збройні сили	25
А. Т. — УНРада і кадри з КП(б)У й комсомолу	31
** — „Хвильовизм і протиукраїнська література хвильовистів”	35
Відділ Інформ. КУ СВУ — США — На суд української еміграції „націонал-комунізм”-хвильовизм та його пропагаторів	38
О. К. — Купа зозулиних нісенітниць	45
** — Хроніка СВУ	46

ДОПОМОЖІТЬ РОЗБУДУВАТИ НАШ ЖУРНАЛ

Вислаємо це число „Місії України” на відомі нам адреси українських організацій і на приватні адреси деяких українських громадян на чужині.

Закликаємо кожного, кого зацікавить наш пресовий орган, внести передплату на 6 чисел.

Закликаємо всіх, хто бажає взяти на себе почесний обов’язок кольпортера „Місії України”, написати листа до нашого Видавництва, подати свою точну адресу й замовити відповідну кількість примірників.

Вимагайте наш журнал у всіх українських книгарнях.

Добровільними пожертвами на Пресовий Фонд сприяйте розбудові друкованого слова відновленої на чужині Спілки Визволення України!

Редакція

МІСІЯ УКРАЇНИ

ОРГАН СВІТОВОЇ СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

22-ге СІЧНЯ І США

В день 22-го січня сталися дві найважливіші події в історії визвольних змагань українського народу: проголошення державної незалежності України в 1918 році і проголошення об'єднання всіх частин української етнографічної території в одну соборну Українську Народню Республіку в 1919 році.

Серед держав, що не визнали тоді Української Республіки були також США, уряд яких у 1933 році визнав ССРСР. Отже, фактично санкціонував загарбання большевицькою Росією України!

В останніх кількох роках, під впливом зросту значення України на Сході Європи та наполегливої праці американських українців, в урядових колах США помітна „ревізія” настанови щодо України, а української „проблеми” зокрема. Ми є свідками того, що в Конгресі США з нагоди роковин 22-го січня відправляються Молитви за Україну, а в кільканадцятьох стейтах губернатори проголошують „Український День” з вивішуванням на ратушах міст українського національного прапору, включно із спільною резолюцією Конгресу в справі проголошування Президентом кожного 22-го січня Днем Української Незалежності на всьому терені США. Але все це, ще далеке від того, щоб робити рожеві висновки...

За урядово-офіційним святочним параваном, проглядає невідраднa дійсність: з одного боку, Конгрес США нібито визнає українську незалежність, а з другого боку маємо таку установу, як Американський Комітет Визволення від

большевизму, політика якого базується на „непередрішенстві” цієї незалежності?

Якщо взяти американську пресу, а зокрема напівурядовий „Нью-Йорк Таймс”, то тут відчувається майже суцільне негування, промовчування, а часто й свідоме перекручення всього, що відноситься, не лише до України і її народу, але й нас, американських українців!? Згадуваний щоденник ще ніразу не подав жодної вістки, про відзначування в Конгресі США Дня Української Незалежності, як також вісток про відповідні проголошення губернаторами поодиноких стейтів? Місто Нью-Йорк є центром українського політичного й культурного життя. За нашими підрахунками тут мешкає кілька десятків тисяч українців, але в офіційній статистиці цього міста годі шукати за „етнічною групою — українці”? Стверджено також, що в бібліотеках Нью-Йорку систематично зникають надіслані туди українські видання...

Очевидно, що в усіх цих випадках діє ворожа рука, й що тут не обходиться без спільної акції червоних і білих московських імперіалістів!

Ми повинні здавати собі справу з того, що прихильне наставлення американського народу до українських визвольних змагань, здобудемо лише тоді, коли він буде про це об'єктивно й систематично інформований. Саме цього нам і треба добиватись наполегливою працею серед американців, бо уряди міняються, а народ є вічним!

У 1960 році, сповняється 30 років від часу судового процесу над провідним складом Спільки Визволення України, влаштованого московськими окупантами в Харкові у березні-квітні 1930 року.

Відновлена на чужині СВУ, шикоро відзначатиме цю дату, щоб вшанувати пам'ять справжніх рушіїв українського національного відродження 20-их років у т. зв. УССР.

ЧИ „ВІЙНА“ ПРОТИ ВСІХ?

Чуємо голоси про те, що, мовляв відновлена на еміграції Спілка Визволення України замість того, щоб спричинитися до упорядкування українського політичного життя, оголосила „війну” всім політичним середовищам, а це ніякої користи українській визвольній справі не принесе...

Чи слухні такі твердження, а якщо слухні, то в якій мірі?

Насамперед, критикам політики СВУ треба усвідомити, що Спілка Визволення України, відновила на еміграції, як політичний чинник з традиціями визвольної організації в окупованій Росією Україні, а не прийшла на світ, як ще одна якась нова партія, чи партійна прибудівка одного з існуючих політичних середовищ.

Якщо розглядати СВУ саме з такого становища, тоді її політика не викликати жодних застережень!

Але є й такі політичні середовища, які не гують існування СВУ! Вони кажуть, що українське політичне життя вже устabilізувалося, політичне зрізничкування сил вже завершено, і тому рано чи пізно СВУ самоліквідується!

Та інакше розцінює ці справи СВУ. Це правда, що політичне зрізничкування, як також, додамо від себе, й розмежування українських політичних сил вже завершено, але, як і в якому напрямку?

Тільки сліпці можуть не бачити того, що українське еміграційне життя опинилося під впливами кадрів з КП(б)У й комсомолу. Причому ці кадри на очах української самостійницької еміграції і в її середовищі, не тільки оформили своє партійно-організаційне обличчя, але й розлізлися по інших українських політичних середовищах та виховних і мистецьких організаціях, через які намагаються нищити ідеали української самостійності!

Позитивна оцінка діяльності т. зв. українських „націонал-комуністів” у минулому та нічим не виправдана орієнтація на членів теперішньої Комуністичної Партії України (КПУ) й комсомолу, які нібито дбають про національні інтереси українського народу, що її пропагує й поширює серед української еміграції група публіцистів, письменників, науковців і політиків, головню з кіл обох УРДП — засіває

зерна примиренства з московсько-комуністичною окупацією України, сприяє поширенню настроїв змінюючого серед необізнаної з підсоветською дійсністю частиною української еміграції у висліді чого, деякі політичні середовища почали орієнтуватись на „державу УССР” і збільшилися випадки повороту українських емігрантів на „родину”, безсумнівно на вірну загибель!

Ось в такій ситуації, опанування кадрами з КП(б)У й комсомолу українського еміграційного життя, а зокрема після того, коли ці „кадри” опинилися на провідних місцях в Українській Національній Раді та її Виконному Органі почала розгортати свою діяльність відновлена на еміграції СВУ.

Серед членства СВУ переважають сили, які знають підсоветське життя з власного досвіду, а зокрема їм добре відома протиукраїнська ролля кадрів з КП(б)У й комсомолу — цих виконавців окупаційної політики червоної Москви в Україні. Саме ці сили й поповнюють лави СВУ відходячи від різних еміграційних політичних середовищ, які, згідно з вимогами часу, не виправдують свого призначення.

З перспективи майбутнього, кадри з КП(б)У й комсомолу на еміграції становлять величезну небезпеку для визвольних змагань українського народу. В разі сприятливої революційної ситуації на рідних землях вони напевно простягнуть „братню руку” таким самим „кадрам” в Україні й безумовно об’єднаються, щоб використати революційну ситуацію для рятування „здобутків жовтня”!

Тому Спілка Визволення України у внутрішньо-еміграційному українському житті, головню свою увагу скеровує у першу чергу на очищення української самостійницької еміграції з-під впливів кадрів з КП(б)У й комсомолу, бо без повернення цій еміграції монолітного самостійницького обличчя не може бути й мови про зискання в некомуністичному світі прихильних сил для української визвольної справи!

Спілка Визволення України на підсоветській Україні була останньою політичною силою, що провадила свою підпільну діяльність проти червоно-московських окупантів і доморослих комуністів під прапором Української Народньої Республіки, і тому обов’язком від-

новленої на еміграції СВУ є зберегти незаплям-леним цей прапор, бо він є символом останнього періоду української державної незалежності!

Спілка Визволення України критикує визвольні концепції західноукраїнських політичних середовищ, які не відповідають реальним можливостям сучасної України. Бо, як, наприклад, можна поминути мовчанкою розуміння визвольного процесу поневолених Росією народів, а зокрема народу українського у пропаганді ЗЧ ОУН? Провідний член ЗЧ ОУН Ярослав Стецько (Зенон Карбович) у статті „Наша визвольна концепція” (Політична бібліотека „Визвольного Шляху”, випуск ч. 1, Лондон 1956, стор. 177-178) пише:

„Яка і де постане нагода революційного зриву, годі передбачити. Найімовірніше, що ця іскра запалає в Україні, що українці на

батьківщині дадуть гасло остаточного зриву і в Україні розростеться знову могутня повстанська армія, армія мас, що розпрავить свої дужі рамена по цілому СССР і кликатиме всіх нищити рабство”.

Чи з такими „прогнозами” хтось може поважно рахуватись?

Спілка Визволення України критикує також і тих, які через цілковите незнання підсоветської дійсності у більшій чи меншій мірі опинилися під пропагандивними впливами кадрів з КП(б)У й комсомолу, але це не значить, що СВУ цим середовищам оголошує „війну”!?

Війну оголошено еміграційним звелічникам хвильовизму й звелічникам кадрів з КП(б)У й комсомолу, і вона буде тривати так довго, доки всі ділянки українського самостійницького життя на чужині не будуть очищені від їхнього впливу!

Неписьменник

„ОДНІСТЬ ЛІТЕРАТУРНОГО ПРОЦЕСУ...“?

В суботу й неділю дня 6 і 7-го грудня 1958 року в Нью-Йорку відбувся З'їзд українських письменників на еміграції, скликаний за ініціативою Об'єднання Українських Письменників „Слово”. Керівні особи цього об'єднання Г. Костюк-Подоляк і Ю. Лавриненко-Дивнич відомі гльорифікатори „націонал-комуніста” М. Хвильового і його „добі” зробили все, щоб і на цьому з'їзді витав хвильовистський дух!

І саме через те, що справи з'їзду спочивали в руках хвильовистів він ніякою помітною подією в житті української еміграції не став, а був лише наочним підтвердженням того, як кадри з КП(б)У й комсомолу послідовно опановують культурне й духове життя української самостійницької еміграції. Це ще більше підкреслювала присутність на цьому з'їзді й за його президіяльним столом найбільшого пропагатора культу М. Хвильового, генерального секретаря УРДП Івана Багряного!

І було дивно спостерігати, як ініціативу хвильовистів по скликанню згаданого з'їзду реклямувала газета „Свобода” (Орган УНСоюзу), а допомогова організація ЗУАДК ще й взяла на себе обов'язок допомогти фінансово їхній „творчості” через створений для цієї цілі

Український Допомоговий Літературний Фонд, звичайно, розраховуючи на українське громадянство, яке буде складати пожертви на цю ціль?

Натомість інформації Спілки Визволення України про шкідливу для української національної справи роботу хвильовистів — їхню політичну й літературну диверсію серед українців на чужині, ця ж газета систематично ігнорує?

Одинокий допис письменниці Людмили Коваленко був надрукований перед з'їздом у „Свободі” (за 6 грудня 1958 р.) в якому можна було вчитати застереження на адресу ініціаторів з'їзду письменників саме через те, що вони є гльорифікаторами Хвильового. Це й стало приводом до того, що Ю. Лавриненко-Дивнич у своєму виступі в останньому дні нарад, загрозив п. Л. Коваленко подати на неї скаргу до американського суду за те, що вона у своїй статті назвала його націонал-комуністом!

З виступів керівників „Слова” на з'їзді не важко було зорієнтуватись, що цілі хвильови-

(Продовження на стор. 13)

СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

повідомляє, що

**9-го і 10-го травня 1959 року
в Нью-Йорку**

(Літературно-Мистецький Клуб, 149 Second Ave.)

— в і д б у д е т ь с я —

ДРУГЕ ВЕЛИКЕ ВІЧЕ СВІТОВОЇ СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

П о р я д о к н а р а д :

СУБОТА 9-го ТРАВНЯ:

1. Реєстрація делегатів і гостей — від 9—10-ої години ранку;
2. Відкриття Віча — год. 10.00 ранку;
3. Молитва в наміренні СВУ;
4. Вступне слово — в. о. голови ГУ СВУ О. Калиника-Самійленка;
5. Вибір Президії Віча;
6. Затвердження порядку нарад;
7. Вибори Комісій: виборчої, мандатної і резолюційної;
8. Відчитання протоколу Першого Великого Віча СВУ;
9. Привіти;
10. Загальний звіт в. о. голови ГУ СВУ;
11. Фінансовий звіт ГУ СВУ;
12. Звіт Генер. Секретаря СВУ — сотн. І. Галушка;

Обідня перерва — від 2—3 год.

13. Звіт Головної Контрольної Комісії ГУ СВУ — проф. Ф. Балицький;
14. Запити й дискусія над звітами;
15. Затвердження Постанови ГУ СВУ й ГК УНГ;
16. Заключне слово звітодавців;
17. Удільнення абсолюторії уступаючій Управі СВУ;
18. Звіт Програмово-Статутарної Комісії і програмова доповідь — проф. Ю. Бобровський;

19. Дискусія над змінами Статуту й проєктом Програми Світової СВУ;
20. Прийняття Статуту й Програми;
21. Закінчення першого дня нарад — год. 22.00.

НЕДІЛЯ 10-го ТРАВНЯ, ГОД. 9.30 РАНКУ

22. „Християнський Солідаризм” — доповідь, д-р В. Наддніпрянець;
23. Дискусія над доповіддю;
24. „Напрямі внутрішньої і зовнішньої політики СВУ” — доповідь, ред. В. Коваль;
25. Дискусія над доповіддю;
26. „Стратегія визвольної боротьби” — доповідь, от. Т. Бульба-Боровець;
27. Дискусія над доповіддю;

Обідня перерва — від 2—3 год.

28. Вибори керівних органів Світової СВУ;
29. Затвердження Бюджету Світової СВУ;
30. Справи Фонду Культури ім. С. Єфремова, Вищої Військової Ради, молоді СВУ;
31. Справи Видавництва Світової СВУ;
32. Схвалення резолюцій і постанов;
33. Внески та побажання;
34. Закриття Віча.

Запрошуємо на Віче Українські Організації і ВІШ. Громадянство.

ГОЛОВНА УПРАВА СВУ

У справах Віча просимо писати на адресу:

A. L. U. (S. V. U.), INC.,
P. O. Box 38, Greenpoint Station
Brooklyn 22, N. Y., U. S. A.

ВІД СЕКРЕТАРІАТУ ПРОГРАМОВО-СТАТУТАРНОЇ КОМІСІЇ СВУ

Для опрацювання проєкту ПРОГРАМИ й змін СТАТУТУ відновленої на еміграції Спілки Визволення України 1-го грудня 1957 року в Торонті на спільній нараді представників СВУ США і Канади була створена Програмово-Статутарна Комісія, склад якої затвердила Головна Управа СВУ.

В основу проєкту Програми СВУ Комісія поклала програмові засади Спілки Визволення України, що діяла в підпільних умовах на окупованій червоною Росією Україні. В основних зарисах ці програмові засади звучали так:

1. Організація зветься „Спілка Визволення України” і ставить за своє завдання — визволення українського народу на всіх просторах його етнографічної території і заснування незалежної і самостійної НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ.
2. Державний устрій Української Республіки засновується на демократичних засадах, на чолі якої стоїть вибраний президент, виконавча влада належить кабінетові народних міністрів і є відповідальною перед Радою Народних представників.
3. Громадянам Української Народної Республіки законом гарантовано всі громадянські права без різниці статі: активне і пасивне виборче право на підставі вселюдного, рівного, безпосереднього і тасмного голосування, воля слова і друку, незайманість особи, воля зборів і коаліції, воля совісті й інше.
4. Економічна політика засновується на праві власності ...”*)

Проєкт Програми СВУ складається з двох частин: перша під назвою „ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ” подається до загального відома лише в загальному пляні, а друга частина під назвою „ДЕРЖАВНИЙ І СУСПІЛЬНИЙ ЛАД У ЗВІЛЬНЕ-

НИЙ УКРАЇНІ” охоплює часи мирного будівництва і її опубліковано повністю. Покликання й дії Українського Революційно-Визвольного Уряду, про який говориться в першій частині Програми, базуються на політичній і воєнній стратегії і тактиці визвольної боротьби СВУ під час здобуття і закріплення Української Держави й опублікуванню не підлягають.

У висліді дискусії та широкого обміну думками між членами Програмово-Статутарної Комісії та поодинокими членами СВУ і її прихильниками опрацьовано проєкт Програми, з якою хочемо ознайомити найширші кола українського громадянства.

У максимально стислому тексті проєкту Програми СВУ охоплено найголовніші ділянки політичної, соціально-економічної структури та зовнішньої політики відновленої Української Народної Республіки з тим, що всі інші будуть лише вихідними від цих основних програмових положень. Якщо в окупованій Росією Україні відбуватимуться зміни в її політичній, соціально-економічній і територіальній структурі, їх буде кожночасно враховано й відповідно до того змінено чи доповнено Програму СВУ в дотичних ділянках.

Проєкт Програми СВУ має бути обговорений і схвалений Другим Великим Вічем СВУ.

Секретаріат Програмово-Статутарної Комісії висловлює щире подяку всім тим, що прийняли активну участь в опрацюванні проєкту Програми й змін Статуту СВУ — цих важливих документів, які послужать дороговказом у дальшій діяльності Спілки Визволення України.

За Секретаріат

Програмово-Статутарної Комісії:
Голова: проф. Ю. Бобровський
Секретар: ред. В. Коваль

ПРОЄКТ ПРОГРАМИ СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

I. СВІТОГЛЯД СВУ

1. Ідеалізм є основою українського християнського світогляду Спілки Визволення України.

II. ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

2. Здобуттям і закріпленням української державної незалежності керує УКРАЇНСЬКИЙ

*) „Спілка Визволення України” — стенографічний звіт судового процесу. Том I-ий. Видавництво „Пролетар”, рік 1931. Тир. 3 тис. Стор. 712.

РЕВОЛЮЦІЙНО - ВИЗВОЛЬНИЙ УРЯД, який, спираючись на широкі маси українського народу, здійснив:

- а) відновлення **УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ** через ліквідацію московського державного окупаційного апарату на всіх етнографічних українських землях та заміну його національно-українською революційною владою в формі обласних, повітових, районних, міських та сільських управ;
  - б) переведе ліквідацію московської політичної, соціальної, економічної, церковної і культурно-русифікаційної системи на всіх українських етнографічних землях та покладе підвалини для негайної її перебудови в українських національно-державних інтересах;
  - в) підготує скликання найвищого установчого органу Української Держави — **Всеукраїнські Установчі Збори**, які мають схвалити **Конституцію** (основний закон) Української Народньої Республіки;
  - г) підготує переведення виборів голови Уряду Української Народньої Республіки — Президента та депутатів до Сенату і Палати Репрезентантів.
3. З моментом вибору Президента УНР та уконстатуванням Парляменту Український Революційно-Визвольний Уряд має передати всю повноту влади в Українській Народній Республіці її законній верховній владі.

III. ДЕРЖАВНИЙ І СУСПІЛЬНИЙ ЛАД У ЗВІЛЬНЕНІЙ УКРАЇНІ

4. Формою державного ладу відновленої Української Держави має бути **УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ РЕСПУБЛІКА (УНР)**.
5. Українська Народня Республіка має бути державою всіх її мешканців в етнографічних межах України, які визнають її Конституцію та виконують закони і постанови її верховної влади.
6. Усі мешканці України в її етнографічних межах автоматично стають її громадянами за винятком тих, які самі того не бажають або яким в громадянстві відмовить українська влада.

7. Політичну основу Української Народньої Республіки творитимуть Управи (обласні, повітові, районні, міські й сільські), що складатимуться з представників, вибраних демократичним способом громадянами УНР після звільнення України від національного, політичного, соціального, економічного й духово-релігійного гноблення окупантами.

IV. ВЕРХОВНА ВЛАДА УНР

8. **Головою Уряду** (Ради Міністрів) Української Народньої Республіки має бути **ПРЕЗИДЕНТ**, який титулуватиметься **ГЕТЬМАНОМ**, вибраний на чотири роки таємним, рівним і безпосереднім голосуванням усіх громадян УНР.
9. **Найвищою законодавчою владою** Української Народньої Республіки має бути **ПАРЛЯМЕНТ**, що складатиметься з двох палат: **СЕНАТУ** і **ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ**.
  - а) **СЕНАТ** має складатися з депутатів, вибраних на чотири роки таємним, рівним і безпосереднім голосуванням виборців окремих виборчих округ;
  - б) **ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ** має складатися з вибраних на два роки таємним, рівним і безпосереднім голосуванням представників суспільних станів (пропорційно) від селян, робітників, службовців та інтелігенції, духовництва і підприємств (враховуючи до останніх кустарів та ремісників).
10. Законодавча влада має подбати про нове законодавство і нові кодекси: кримінальний, цивільний, процесуальний, праці й охорони родини та шлюбу. В основу всіх законів має бути покладена християнська мораль і гуманність, національна справедливість та рівність усіх перед законом.
11. **Найвищою виконавчою владою** Української Народньої Республіки має бути **РАДА МІНІСТРІВ (УРЯД)**, яка є відповідальною перед **ПАРЛЯМЕНТОМ**.
  - а) Раду Міністрів формує Президент, що є одночасно і її головою. Склад запропонованого Президентом Уряду (Ради Міністрів) має затвердити (більшістю голосів) Парлямент.

12. В Українській Народній Республіці законодавча влада (Парлямент) має бути відокремлена від виконавчої влади (Ради Міністрів).
13. **ВЕРХОВНИ СУД.**
  - а) завдання Верховного Суду — стояти на сторожі Конституції УНР;
  - б) з метою забезпечення безсторонності судових рішень Суд в Українській Народній Республіці має бути незалежним від верховної влади;
  - в) голову Верховного Суду має призначати Президент з тим, що таке призначення апробує Парлямент.

V. ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ УНР

14. Економічною основою УНР має бути приватновласницька система господарства і приватна власність на знаряддя і засоби виробництва. Ця власність розподіляється на індивідуальну приватну власність, групу власність (кооперативну, акційну й ін.), муніципальну й державну.

Примітка: Розмір приватної власності в усіх галузях народного господарства має бути встановлений спеціальним законом.
15. **Загальнонаціональним майном** під державним управлінням мають бути:
  - а) земні надра (поклади вугілля, залізної руди, марганцю, нафти й ін.), великі лісові масиви, великі водні басейни і ріки;
  - б) **важка промисловість:** чорна і кольорова металургія, вугільна, нафтова, газова, енергетична і машинобудівельна промисловість, гірничі і промислове машинобудування, будівництво всіх видів транспорту, сільськогосподарське машинобудування й інше; воєнна й хемічна промисловість; виробництво мінеральних будівельних матеріалів (цементні заводи); залізничний, повітряний, річковий, морський і великий автошляховий транспорт;
  - в) засоби зв'язку (пошта, телеграф, радіо і телевізія);
  - г) великі підприємства легкої і харчової промисловости;
  - г) банки;
  - д) земельний фонд.
16. Найвні в момент створення українського уряду середні й дрібні підприємства легкої і харчової промисловости, підприємства місцевого промислу, малі лісові масиви і малі водні басейни, малий річковий і малий морський транспорт мають бути передані державою в приватну власність (індивідуальну, групу-кооперативну й акційну) на засадах довготермінової сплати державі їх вартости. За бажанням працюючих середні підприємства легкої і харчової промисловости можуть бути перетворені на народньоакційні товариства з тим, що кожний робітник стає акціонером-співвласником підприємства і одержує на акції прибутки в формі дивідендів.
17. Якщо майно кустарів і ремісників, які були примусово об'єднані московською окупаційною владою, збереглося, воно має бути повернене в їх приватну (індивідуальну або групу) власність.
18. Тартаки, ганчарні, броварні, цегельні, гарбарні, водяні й вітряні млини, кузні, бойні, ковбасні, чинбарні, маслобойні, дрібні заводи виробу шкіри, миловарні й пекарні мають бути безкоштовно повернені їх власникам або їх нащадкам, якщо така власність збереглася під час створення українського уряду.
19. Кустарів, ремісників і приватних підприємців, що викажуть свої фахові й організаційні здібності, держава підтримуватиме довготерміновими позичками з метою поширення й удосконалення їх підприємств.
20. Садиби з їх забудуванням у сільських місцевостях і помешкання та будинки в містах мають бути повернені їх власникам репресованим, виселеним і засланим московсько-окупаційною владою, або їх вартість має бути компенсована українською владою, якщо ця власність стала загальногромадським добром.
21. Держава має сприяти робітникам, селянам, службовцям і інтелігенції у містах, селах і промислових районах у придбанні власних будинків.
22. Уряд Української Народньої Республіки має всебічно сприяти розвиткові муніципального господарства міст і сіл, які повинні мати власність на певні земельні ділянки, житловий фонд, шляхове господарство, за-

соби міського транспорту (автобус, трамвай, метро), водогін, каналізацію й інше.

VI. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО УНР

23. Земля і майно колгоспів мають бути передані безкоштовно селянам у приватну власність (у межах норм, встановлених державним законом), з правом продавати землю, купувати її і передавати в спадщину одному з нащадків.
24. Купівля, продаж і передача землі в розпорядження іншого власника мають провадитись під контролею держави з тим, щоб:
  - а) не допустити спекуляції землею;
  - б) запобігти скупченню землі в приватній індивідуальній власності понад двох норм, встановлених законом для даного району.
25. Селянам має бути забезпечене державним законом право вільного вибору форм землекористування.
26. Раргоспи з усім їх майном і земельним фондом мають перейти до державного резервного фонду. З цього фонду уряд УНР наділятиме додатково землею зразкові індивідуальні сільські господарства, а робітників, службовців і інтелігенцію наділятиме садибами й городами; з цього фонду мають користати науково-дослідні інститути, сільськогосподарські учбові заклади та дослідні станції.

Примітка: Якщо в якійсь місцевості буде обмаль колгоспної землі для розподілу між індивідуальними господарствами, земля бувших радгоспів у цій околиці, за згодою урядових чинників УНР, має бути передана сільським громадам для її розподілу.

27. Уряд УНР має дбати про найширше розгалуження кредитових товариств сільськогосподарських машин і реманенту.

VII. ФІНАНСИ І ТОРГІВЛЯ УНР

28. Українська Народня Республіка має здійснювати:
  - а) емісійне право (випуск грошей);
  - б) монополію зовнішніх (закордонних) фінансових взаємовідносин;
  - в) фінансово-кредитову політику в середині Української Держави;
  - г) випуск державних позик;

г) державне і соціальне страхування усіх видів;

д) збирання податків;

е) через державну ощадну касу має провадити нагромадження заощаджень громадян.

29. Для здійснення цих міроприємств має існувати широко розгалужена система державних банків й інших державних фінансових установ, як от: промисловий банк, торговельний і сільськогосподарчий банки та інші.
30. Крім державних банків, в УНР мають функціонувати мережі банків муніципальних і громадського типу (кооперативні й станові).
31. Зовнішня торгівля УНР має бути державна й кооперативна, спрямована Урядом на користь державно-національним інтересам українського народу та забезпечення економічної незалежності України.
32. Внутрішня торгівля УНР має бути державна, кооперативна й приватна. У внутрішній торгівлі Уряд УНР має здійснювати державну контролю цін на всі види промислової і сільськогосподарської продукції.
33. Справи концесій чужоземного капіталу в Україні мають належати виключно до компетенцій Уряду Української Народньої Республіки.

VIII. СОЦІАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УНР

Державним законом має бути встановлено:

34. Мінімум заробітної платні для робітників, службовців і фахівців у всіх галузях праці, яка забезпечуватиме прожитковий мінімум.
35. Соціальне страхування для всіх працюючих на державних та муніципальних підприємствах має фінансувати держава, а на приватних підприємствах — підприємці.
36. Для всіх працюючих по найму мають бути встановлені норми тривалості праці:
  - а) не більше 40 годин на тиждень для нормальних умовин праці в усіх галузях народнього господарства;
  - б) 20-30 годин на тиждень у шкідливих для здоров'я умовинах праці;
  - в) 20-30 годин праці на тиждень для неповнолітніх віком від 16 до 18 років в умовах, не шкідливих для здоров'я.

Примітка: Для неповнолітніх нижче 16 років праця по найму має бути заборонена. Для жінок і підлітків нижче 18 років має бути заборонена фізична тяжка і шкідлива для здоров'я праця.

37. Багатодітним матерям має видаватися систематична допомога.
38. Інвалідів революційно-визвольної боротьби за Українську Державу Українська Народна Республіка має взяти під свою опіку.

Державними законами має бути забезпечено:

39. Щорічний оплачуваний відпочинок для всіх працюючих по найму, згідно з встановленою законом тривалістю відпусток.
40. Вистачальна підтримка на випадок безробіття, старости та інвалідності.
41. Безкоштовне лікування в державних лікувальних закладах.
42. Опіка над сиротами до 18 років життя.
43. Всім бувшим репресованим, виселеним і засланим за національно-визвольну українську справу, всім родинам тих, що загинули в боротьбі з окупантами України за відновлення Української Держави, Українська Народна Республіка має виплатити відшкодування в розмірах, встановлених законом.
44. Українська Народна Республіка має всебічно сприяти всім тим українцям, які бажають повернутися на Україну, та забезпечити їх улаштування за рахунок спеціальних державних фондів.

ІХ. КУЛЬТУРА Й ОСВІТА УНР

45. Культура й освіта в Українській Народній Республіці має знаходитись у веденні й під контролею державного Міністерства Освіти, яке забезпечуватиме їх розвиток у загальнонаціональних і державних інтересах.
46. **Міністерство Освіти:**
- а) встановлює державну систему народньої освіти, розбудовує мережу шкіл обов'язкового навчання, середньої загальної і фахової освіти, високої освіти і наукових установ;
  - б) керує опрацюванням учбових плянів і програм для всієї освітньої мережі;
  - в) керує виготовленням підручників і учбового матеріалу для всієї освітньої мережі.

47. Національні меншини в Українській Народній Республіці мають право користатися з національно-культурної автономії.

Х. ПРАВА ГРОМАДЯН УНР

48. Конституцією Української Народної Республіки усім її громадянам, незалежно від раси, національності, віровизнання, статі, соціального становища і маєткового стану, має бути забезпечено:
- а) рівноправність у всіх галузях державного, громадського, політичного, господарського й культурного життя;
  - б) користання з активного і пасивного виборчого права від 21 року життя;
  - в) право приватної власності на знаряддя і засоби виробництва та користи з продукту своєї праці;
  - г) охоплення всіх дітей безкоштовним обов'язковим 8-мирічним навчанням з викладанням релігії.
  - г) право на безплатну освіту в середніх загальноосвітніх та фахових школах, а також у вищих учбових закладах;

Примітка: Студенти, що виявлятимуть успіхи в навчанні, мають бути наділені державними стипендіями.

- д) право на обрання професії й фаху;
  - е) право на працю, згідно з професією і фахом;
  - є) право на вистачальне матеріальне забезпечення державою на випадок непрацевдатності і безробіття, право на безплатну медичну допомогу і лікування, право на щорічний відпочинок із збереженням платні і вистачальне забезпечення на старість;
  - ж) свобода слова, друку, громадських, політичних, станових, профспілкових і молодечих та спортових організацій;
  - з) свобода пересування в межах УНР, свобода вільного виїзду поза межі УНР і подорожування закордон, свобода змін місця праці і мешкання;
    - і) свобода сумління.
49. З метою забезпечення громадянам Української Народної Республіки свободи сумління Церква має бути відокремлена від держави.
50. Церквам усіх віровизнань в УНР має бути гарантована законом свобода їх діяльно-

сти, зокрема забезпечене право організувати свої духовні школи всіх ступенів.

ХІ. ОБОВ'ЯЗКИ ГРОМАДЯН УНР

51. Усі громадяни Української Народної Республіки повинні:
- дотримуватись її Конституції і законів;
  - сприяти зміцненню Української Держави і рости добробуту українського народу.
52. Громадяни УНР чоловічої статі мають бути зобов'язані в лавах українського війська відбувати загальновійськову повинність та боронити свободу і незалежність українського народу зі зброєю в руках.

ХІІ. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УНР

53. Уряд Української Народної Республіки має постійно дбати про мирне співжиття з усіма сусідніми народами, керуючись

принципом поважання суверенних прав кожного народу на власне державне життя.

54. Уряд УНР повинен в державних інтересах дбати про створення такої рівноваги сил в Європі й Азії, яка унеможливила б ворогам українського народу зруйнувати Українську Державу. З цією метою український уряд має створити з прихильними націями спільний блок та співпрацювати з ними в політичній, економічній, культурній і військовій ділянках.
55. На міжнародньому форумі Українська Народна Республіка має співпрацювати з усіма націями світу, які дбатимуть про інтереси всього людства: мирне співжиття всіх країн, шанування суверенних прав кожного народу та розподіл економічних і матеріальних дідь у загальнолюдських інтересах. Делегація УНР в Об'єднаних Націях має діяти, виходячи з цих засад.

УКРАЇНЬКА ПРАВОСЛАВНА АВТОКЕФАЛЬНА ЦЕРКВА В УКРАЇНІ І ЇЇ ВПЛИВИ

Ще досі в нашій пресі не була навітлена велика роля Української Православної Автокефальної Церкви в справі піднесення Нею національної свідомости українського народу. То ж даємо слово нашим ворогам, які свого часу змушені були голосно виступати проти УАПЦеркви.

Харківський щоденник „Коммуніст” дня 3 листопада 1922 р. помістив лайливий допис з Києва про „Покровський З'їзд Української Православної Церкви”. „Коммуніст” пише: „У центрі з'їзду доповідь знаменитого Чехівського, колишнього соціал-демократа та члена кабінету Петлюри, нині вождя самостійної української Церкви. Під час дискусії з приводу цієї доповіді, виявилось справжнє обличчя Автокефальної Церкви”. Далі з цього допису виявляється, що Чехівський проти союзу з Московською Церквою. З того приводу „Коммуніст” каже, що давніше той самий Чехівський також проповідував таку саму тактику в політиці: „Хай живе всевітня федерація, але з самою Московщиною ми не хочемо федеруватися”.

Дальші виступи ще менше сподобались „Коммуніст”-ові: Чуються й вигуки з місць — не хочемо федерації з Москвою! — і промова менш досвідченого в казуїстичних питаннях протоієрея Ходзіцького, що цілком відверто сказав: „Не треба нам заморських гостей з... Москви, досить з нас національної Української Церкви”.

Отже, гасло: „Геть від Москви!”, кинув не Хвильовий, а ще у 1922 р. протоієрей Ходзіцький в Києві на Покровському З'їзді УАПЦеркви.

Далі з цього допису довідуємось, що на з'їзді єпископ С. Орлик промовляв про відданість Автокефальній Церкві українського селянина, „обшарпаного продиалогом”. А митрополит Липківський доводив про потребу врочистої служби, про поліпшення хорів.

Дня 15 листопада 1922 року, відбувся у Харкові 25-літній ювілей літературної й музичної діяльності Гната Хоткевича. З цього приводу знаний комуністичний журналіст В. Коряк вмістив каламутну статтю на сторінках Харківських „Вістей” (Ч. 257 за 1922 р.), в якій заторкнув також ні сіло ні впало Автокефаль-

ну Церкву. Спочатку В. Коряк скаржить на те, що українське громадянство не прийшло на цей ювілей, де були заступлені лише представники окупаційної („радянської“) влади. Коряк писав: „Тут казали, що ювілейне свято дуже непоказне, але воно стильне, так, воно таки було аж надто „стильне“. Старі співробітники письменника не мали громадської мужности його вітати. Вони сиділи у своїх катанках, бо — бачите — радянська влада заганяє в ліси „українську націю“. Громадянство демонстративно законспірувалося. Не прийшло. Міг не прийти разом із „громадянством“ і письменник. Але він прийшов”.

Прийшов, бо, очевидно, ніяк не міг викрутитись від святкування „радянською“ владою та агентами цієї влади, як і В. Коряк, свого ювілею.

Під кінець свого звіту про цей ювілей Коряк вибухає гнівом, згадавши про популярність серед українського народу Української Церкви. Робить він це у формі натяків про те, що приватні видавництва, бачите, не видають творів Хоткевича, а от з молитовниками справа стоїть краще: „Нині відроджуються приватні видавництва, й нині громадянство видає автокефальні молитовники й Хоткевича мобілізується для погребенних промов у автокефальному соборі, а рукописи його так і лежать непорушно по кошиках... Використало громадянство й діяча Гната Мартиновича, й поважають його страшенно автокефальні шевці з Благбаза”*)

З цих роздратованих рядків Коряка можна розуміти, що національно-релігійних український рух був дуже поширений у такому змосковщенім місті, як Харків, коли цей харківський Еренбург примушений стогнати про те, що Гната Хоткевича „страшенно поважають автокефальні шевці з Благбазу”.

Цей самий В. Коряк у „Вістях” (17 січня 1924 р., ч. 1006) про енергію та успіхи прихильників Української Автокефальної Церкви писав:

„На Білоцерківщині є собі село Сидори. Там досі не було церкви. Аж ось автокефалія і прихильники української церкви почали шукати будинку для церкви. Сунулися до трудової школи, та не вдалося. Тоді надумалися пере-

будувати дім сільради. Це, бач, через те так просто, що голова сільради є разом і головою Автокефальної Церковної Ради, то він і допоміг справі: на сході заявив, що церкву зроблять із сільради „по розпорядженню центральної влади”. Значить, ні про що й балакати! Він не брехав, бо він казав про центральну владу церковну, автокефальну... Виходить, що автокефалісти дечого навчилися від єзуїтів, а саме, — як „говорити правду”. Та голова сільради все ж таки й голова сільради, то він і про неї подбав: перевів у пожежний сарай. І для церкви не погано, і сільрада не згорить”.

Далі Коряк розповідає ще про одне село так: „В Лубенській окрузі є село Оржиця, так там незалежники теж дуже побожні: у списку автокефалістів 165, а в місцевім комнезамі аж 29”.

Інформації Коряка можна доповнити дописом Ісаєва, чернігівського дописувача московської „П р а в д и”. У московській „Правді” за 11 грудня 1923 року Ісаєв, між іншим, писав таке: „От друге село Красне. Теж велике — чотири тисячі дворів. Попів — два. Один російський, другий автокефальний. Російського ненавидять і виживають. На службу до нього ходить мізерна купка („жалкая кучка”) людей. Автокефальний — стрижений, у штатському. Він недавно появився й за деякий час заволодів загальною увагою. Підхід у нього, — казав нам один місцевий незаможник, — революційний. Лає і старий режим, і поміщиків, проте дух у нього дуже петлюрівський („крепко петлюровскій”)”.

Так само й тодішній народній комісар освіти, знаний москвофіл та україножер Затонський, виступаючи на черговій VII партійній Конференції Рад УССР, яка відбувалася в Харкові 4-8 квітня 1923 р., мусів згадати діяльність священства Української Автокефальної Церкви. Його виступ є яскравим документом початкових років окупації України червоною Москвою. В дискусії про національне питання Затонський вияснював свої та компартії погляди в цій справі так: „Українська культура була й лишається дрібнобуржуазного характеру. Пролетарської культури взагалі ще не існує, бо в студіях пролеткульту вона не твориться, але російська культура має в собі багато елементів пролетарських, і саме тому нас так тягне до культури російської. Ми всі, коли

*) Благбаз — Благовіщенський базар у Харкові.

хочете, до певної міри російські патріоти... центр світової революції — це революція російська. Російська культура служить синонімом найбільш пролетарського з усього того, що є в культурі світовій. Школа у нас взагалі ще далеко не досконала, а українська особливо. Всі ці „Просвіти”, Хати-читальні, котрі творять українську культуру, працюють гірше, ніж ті, що працюють по-російському. В цьому в значній мірі винна партія, бо вона відгороджується від цієї справи й дає повну волю діяльності чужим людям, а потім дивується, що які-небудь читанки видають автокефальні попи, так що потім доводиться їх реквізувати” („Вісті”, 1923 року, ч. 77).

На цій конференції комісар Еланський **визнав успіхи „українізації, яка виливається в автокефалію”**, скаржився на ріст українського націоналізму й закликав компартію до боротьби. Він сказав: „З 43 книжок Деджавне Видавництво українською мовою видало 9, а до того не тих, що нам потрібні в боротьбі з шовінізмом. Ми не охоплюємо сільської молоді, ми не керуємо стихійною українізацією, яка виливається в Автокефалію, навіть у робітничих районах, наприклад — на Основі (частина Харкова)” („Вісті”. 1922 р., ч. 77).

Другого червня 1923 р., „Вісті” били на сполох: „Чим далі, все більше надходить вісток з усіх кутків України про війну попів. Війна йде жорстока між попами Живої церкви, Тихоновської та Автокефальної. Перемагають у різних місцях різні, але здебільшого перемога залишається на боці Автокефальної. Боротьба, чим далі, все більш загострюється та набирає кривавого змісту. Так, на Миргородщині автокефалісти зруйнували будинок попа тихоновця... Звичайно, коли б боротьба точилась серед самих попів, то можна було б махнути рукою, поскільки б це не шкодило порядку. Але ця боротьба набирає небезпечних форм, бо в ній беруть участь широкі селянські маси, бо навіть не тільки старі баби, а й молодняк і неможливість. Нещодавно т. Дузенко з Матіївки говорив, що люди зовсім одвикли були від церкви, а тепер, як почалася війна, то знов почали ходити й беруть надзвичайно жваву участь у цій війні. Симпатії збільшого в селян, неможливіків, на боці автокефалістів, що — поперше — мають добрих проводирів (автокефальні попи, здебільшого, колишні петлюрів-

ські офіцери), з другого боку — на боці Автокефалії стоїть і так звана петлюрівська інтелігенція. Наслідком цього втягання селян в активну боротьбу є зріст націоналістичних тенденцій на селі, що їх розбухує якраз автокефалія”.

Про фактичне ведення на селі антирелігійної пропаганди „власними силами” „Вісті” писали так: „Вона власне ніяк не ведеться, бо ж коли в містах у нас є сили, що можуть влаштувати й диспути, й суди й т. ін., то село цього абсолютно не знає. Село не знає й іншого способу боротьби з забобами — друкованого слова, книжки. Справді, коли ми придивимось, що маємо з популярної літератури, яку можна було б кинути на село, то ми бачимо 2-3 брошури Рожищина та Бляхіна, бо ж не можна всерйоз рахуватись зі збірником-альбомом Головополітосвіти, який неприступний для селянина ні по змісту, ні по мові. Отже радянського комуністичного матеріалу на селі немає ні живого (людей), ні друкованого (книжок, навіть газет). І буйним квітом починає квітнути поновлена Автокефальна церква, що втягає в себе навіть передову частину селянства — неможливе селянство. Поруч з цим автокефальні церкви стають організаційними центрами виховання шовіністичних настроїв на селі, стають „справжніми політосвітами”, в протигагу нашим політосвітнім центрам — сельбудинкам, що до цього часу існують лише на палері. Отже, слід звернути увагу на ці процеси на селі і вчасно вжити відповідних заходів боротьби з автокефальним дурманом та Автокефальною Церквою, як кублами, що небезпечні вже сьогодні своєю роботою” („Вісті”, 2. VI. 1923, ч. 118).

З наведених прикладів виходить, що український церковний рух перемагав тоді також стару й нову московську Церкву в Україні!

(„Український Православний Календар”, 1958)

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ТА ПОШИРЮЙТЕ ЖУРНАЛ

„МІСІЯ УКРАЇНИ”,

в якому висвітлюються провідні політичні проблеми української еміграції й визволення України від московсько-комуністичного наїздника та побудови Української Держави.

„ОДНІСТЬ ЛІТЕРАТУРНОГО ПРОЦЕСУ...”?

(Продовження зі стор. 3)

стів в літературі ті самі, що й у політиці. Постійно підкреслюване ними гасло „йти в ногу з літературним процесом в Україні”, як це ми чули від Г. Костюка-Подоляка й від Ю. Лавриненка-Дивнича, та про „одність літературного процесу в УССР і на еміграції”, про який говорив Іван Багряний, це та сама пісня хвильовистів з УРДП про орієнтацію на кадри з КП(б)У й комсомолу!

Відомо ж бо, що „літературний процес” в УССР знаходиться під цілковитою контролею Москви, яка його спрямовує на рейки повної русифікації й вихолощування з українського змісту, отже виходить, що ці панове закликають українських письменників на еміграції „йти в ногу” з тим „процесом”?!

В Історії Української Літератури (Том Другий, В-во Академії Наук УССР, Київ 1957) між іншим є таке місце:

„Однією з найважливіших рис української літератури є те, що вона на протязі століть розвивалася у тісному взаємозв'язку і єднанні з російською літературою” (Стор. 15). А „нашими” письменниками названо Горького, Пушкіна, Белінського, Чернишевського, Толстого, Чехова... (Стор. 9).

Але про ці речі ми не чули нічого на хвильовистському з'їзді письменників?

Натомість, ми почули від Ю. Лавриненка-Дивнича, що такі твори, як „Сад Гетсиманський” Івана Багряного й „Темнота” Уласа Самчука гідні того, щоб їх видати чужими мовами? Чи не тому, що саме ці твори є найкращою ілюстрацією тієї „одности літературного процесу” про який говорив Іван Багряний?

І ні один з присутніх на з'їзді, вислухавши ось таку високу рекомендацію протиукраїнській літературі, проти цього не запротестував! Та й чого ж цьому дивуватись, коли більшість з-поміж присутніх цих творів взагалі не читала? А довідалися ми про це у приватніх розмовах з багатьма відомими на еміграції мистцями слова, які також не проявляли й ніякого зацікавлення цим з'їздом, бо, мовляв, ми не є ані хвильовистами, ані членами хвильовистського об'єднання „Слово”! А тим часом, усі ці панове через свою пасивність і неорганізованість, дали хвильовистам можливість ска-

піталізувати цей з'їзд на свою користь! Бо й говорили вони від імені всіх українських письменників у вільному світі?!

Голова „Слова” Г. Костюк-Подоляк у своєму виступі підкреслив „страхотливий факт”, що з 256 імен активних українських підсовєтських письменників у 1930 році в 1938 залишилося в живих тільки 24. З цих уцілілих, як ми почули від Ю. Лавриненка-Дивнича, опинилося кілька на еміграції, але тут їх „переслідує агентура”, а Іван Багряного цькує „певна мафія і відомо хто це робить”.

З цього виходить, що до тих 24-ох уцілілих Ю. Лавриненко-Дивнич зараховує Івана Багряного й самого себе, а може й Г. Костюка-Подоляка, а коли це так, то простеживши творчість цих уцілілих „інженерів людських душ”, на еміграції немає чого дивуватись, що саме їх „пощадили єжові рукавиці”? Що ж до тієї „мафії”, яка їх „переслідує”, то тут безумовно мова йде про усіх тих українців, які вимагають від цих „уцілілих” працювати серед української самостійницької еміграції на користь українській визвольній справі, а коли ні, то обмежити свою діяльність самою УРДП, до якої вони належать деякі фізично, а деякі духово!

Але найбільшого ляпаса втікачам з московсько-большевицького раю дав Іван Багряний на зустрічі письменників з українським громадянством, що відбулася у переповненій залі Українського Народнього Дому. Тут він зачитав свій вірш, який був присвячений тим, що їх тортувало сталінське НКВД по своїх в'язницях. А тими в'язнями були ніхто інший, тільки вислужники Москви, які потрапили в немілість! Бо коли ви чуєте, як Іван Багряний у цьому вірші тужить за тими, що невідомо з яких причин їх тортувано, коли він каже, що „їхні ордена забризкані кров'ю”, то виникає питання, хто ж вони такі, оті багрянівські мученики?

І слухають ось таку „патріотичну поезію” втікачі від орденоносців, та плещуть Іванові Багряному в долоні? Чи не за те, що не дає він їм про них забувати?

Побувавши на цьому вечорі та послухавши „поезій” Івана Багряного про орденоносців, а Богдана Кравцева вірш „Ідемо, ідемо...”, як взірєць підпільної літератури в Україні, у якому чуємо прокльони на адресу тих орденонос-

ПЕРЕОЦІНКА УКЛАДУ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ СИЛ НА ЕМІГРАЦІЇ

(Продовження)*

Щодо ОУН під проводом полк. Андрія Мельника, то тут вкажемо на факти, які аж ніяк не сумісні з націоналістичними концепціями цього середовища.

Як і ЗЧ ОУН членство згаданої ОУН вийшло на еміграцію не знаючи підбільшевицької дійсності в Україні і тому не дивно, що в її публікаціях на еміграції, але ще в більшій мірі, ніж це має місце в публіцистиці ЗЧ ОУН натрапляємо, щораз то більше на прояви гльорифікації Хвильового й українського „націонал-комунізму”. Таку „прислугу” цій організації, здебільшого роблять кілька „націоналістів” з Наддніпрянщини, які є її провідними членами. Так у пресовому органі ОУН — Мельника „Українське Слово”, що виходить у Парижі, час від часу появляються статті у яких, то прославляється чекіста Хвильового-Фітільова, як національного героя за його нібито великі заслуги перед Україною, а в інших різні автори ОУН-М шукають доказів, що УССР це „державна” українського народу, „хоч і поневоленого”.

ців, напрошується питання, чи українська політична еміграція взагалі здібна оборонити себе від певної мафії, яка плянує її розкласти з середини?

І єдине, що заслуговує на увагу з перебігу цілого з'їзду, це його закінчення, коли Ю. Лавриненко-Дивнич звертаючись до письменниці Людмили Коваленко заявив: „Ви, пані Людмило, здається у Вашій статті в „Свободі”, назвали мене націонал-комуністом? Так от, я тут заявляю, що я ним є, але Ви це докажете мені в американському суді!” І при цьому додав, що я, мовляв, є вже американським громадянином.

А „доказувати” власне немає й потреби, бо про це свідчить уся минула діяльність Ю. Лавриненка-Дивнича в УССР, і теперішня на еміграції!

Закінчився з'їзд обранням нових керівних органів „Слова”, до яких увійшли, крім знамих хвильовистів з УССР вже й кілька еміграційних, що походять із західньо-українських земель. То ж, як бачимо, „Слово” особорнюється!

*) Початок див. „Місія України” ч. 5 за серпень-вересень 1958 року.

Так, наприклад, проф. Ю. Бойко, провідний член ОУН-М, голова „Незалежної Асоціації Дослідників Советської Теорії і Практики в національних проблемах”, яку створено в протигагу Мюнхенському Інституту АКВЕ, обурюється на всіх тих, що називають Хвильового чекістом? У статті „Ще раз про М. Хвильового” („Українське Слово” ч. 622 за 1958 рік) він пише: „... галасування про „хвильовистську загрозу” є лише виплодом хворої уяви маніяків”.

Автор не тільки заперечує всім відомі факти про чекіста Хвильового з його власних творів, але й свідчення земляків „Кольки Фітільова”, які є тут між нами на еміграції називає „легендами”?!

Інж. Зінкевич, теж член ОУН-М, писав, що: „Шумський і Волобуєв вимагали відриву України від СССР”, коли в дійсності, ці комуністи ніколи й нігде таких вимог не проголошували!

Відомий на еміграції політичний діяч ОУН-М інж. Д. Андрієвський в „Українському Слові” з 3-го квітня 1955 року писав про те, що УССР треба визнати за існуючу українську державу, дарма, що поневолену й без суверенних прав. Повторив він цю тезу і в газеті „Свобода” за 17 квітня 1958 року, що виходить у США в статті „УНР і УССР”. Орієнтація згаданого автора на УССР не є випадковою, бо він і сам не уявляє, як то воно буде з тим визволенням? У статті під назвою „Зіставлення можливостей” („Українське Слово” за 18 серпня 1957 року) він, напр., ставить такі три можливості:

- „1. Знищення Советської імперії національними революціями;
2. Розклад сучасної суспільно-політичної системи з середини;
3. Поступове переродження існуючих режимів в Росії і її колоніях”.

І якраз усі ці три тези не мають найменших підстав здійснитись, принаймні за нашого життя!

„Числити на третю світову війну” — пише згаданий автор — „не доводиться!”

А якщо це так, тоді ясно, що залишається лише орієнтація на УССР? А УССР існуватиме тільки так довго, доки це буде потрібно Москві! І коли одного дня московське радіо проголосить, що УССР „упразднюється” на „вимогу” самого українського народу, згаданий політичний діяч залишиться зі своєю орієнтацією при розбитому кориті!

Тут слід зазначити, що мимовільним основоположником сьгоднішньої змінюювщини в ОУН-Мельника є С. Николишин, який ще у 1939 році на підставі „советських джерел” підготував до друку матеріали про „культурну політику большевиків”, які й були видруковані в Німеччині у 1947 році під назвою „Культурна політика большевиків і український культурний процес”. Книжку цю видала ОУН-М.

Кажемо „мимовільним” тому, що помимо зібраного в книжці багатющого матеріалу з багатьма вдалим висновками й прогнозами, натрапляємо на такі твердження автора, які притаманні кожному публіцистові, що вивчає українське підсоветське життя по самих советських джерелах. Уся книжка перенизана похвалами й хибними твердженнями про роллю українських „націонал-комуністів”, яку нібито вони відігравали в УСССР в українському національному відродженні 20-их років? Так на стор. 17-ій згаданої книжки читаємо: „В часі 1923-1928 перед ведуть (мова йде про українізацію. — Прим. наша) колишні **боротьбісти**, на кінці — **українські більшовики** (підкр. автора)”.

Або: „Хвильовий був ідеологом українського націоналізму, так би мовити, у функції приватного спостерігача” (Стор. 31). Або: „Немає найменшого сумніву, що Хвильовий був під великим впливом Д. Донцова” і автор при цьому каже, що про це „... стверджувала советська публіцистика” (Стор. 27). Отже пишучи таке С. Николишин, як бачимо посилається на „публіцистику” НКВД, якій саме й залежало на тому, щоб Хвильовому пришити „буржуазний націоналізм” з яким він нічого спільного не мав!

Про ліквідацію СВУ й СУМ-у С. Николишин хоч і каже, що „Викривши СВУ, ГПУ (НКВД) варварськи зліквідувало (1930) десятки заслужених українських діячів культури”, називаючи між іншим і цілий ряд прізвищ і, що: „Вез суду розстріляно, кажуть, до 2000 членів Союзу Української Молоді (СУМ), підпорядкованої СВУ” (Стор. 42), ніякої глибшої аналізи причинам цих розстрілів не приділяє, а всю свою публікацію будує на десятковій зліквідованих Москвою комуністах типу Хвильового, Скрипника, Шумського й Затонського.

ХВИЛЬОВИСТИ

Проаналізувавши докладно діяльність і партійні публікації УРДП Івана Багряного та писання поодиноких її членів, від перших днів створення цієї партії на еміграції й до наших днів, ми прийшли до висновку, що її творці, які у вирі другої світової війни потрапили на Захід, залишилися й далі духовними рабами КП(б)У й комсомолу.

Тут на еміграції вони не порвали зі своїм минулим, а навпаки шукають йому виправдання і, як за дошку рятунку вхопилися за Хвильового і йому подібних членів КП(б)У й комсомолу з яких роблять українських патріотів, що нібито спричинилися до українського національного відродження у двадцятих роках на підсоветській Україні й за це були зліквідовані Москвою!?

А насправді гльорифікують і прославляють тих, що допомогли Москві те відродження зруйнувати!

Відсутність одноставної і рішучої відсічі цим замірам з боку української самостійницької еміграції з Наддніпрянщини, якій добре відома роля українських комуністів на підсоветській Україні, довела до того, що під хвильовистський прапор, УРДП — Івана Багряного намагається підвести й увесь український народ! Так в органі УРДП-І.Б. „Українські Вісті”, від 10-го грудня 1953 року, В. Шумило в статті „Україна їх відречеться” пише:

„А ми такі, як уся підбольшевицька Україна, прапором якої був і залишиться Хвильовий. Хвильовий був комуністом і ми такими були. Хвильовий був комсомольцем і ми також”.

Чи це не зухвале нахабство й цинізм, національну зраду кількох комуністів українського роду, підносити українському народові за його прапор?

Щоправда у відповідь на цю зухвалу провокацію, українці з табору Новий Ульм у Німеччині, де появляються „Українські Вісті”, 18. XII. 1953 року зібралися на протестаційні збори та винесли резолюції у яких закликали українське громадянство в Німеччині і в усьому світі засудити „провокативні дії часопису „Українські Вісті”, але цей заклик, як нам відомо, залишився без належного відгуку?!

У виданні УРДП — Івана Багряного „Наші Позиції” ч. 1 за 1948 рік у витягу з доповіді генерального секретаря ЦК на другому з’їзді УРДП в розділі „Наша генеза і наші резерви” написано таке:

„Першоджерелом і початком нашої історії є епоха великого українського відродження 20-их років, епоха українського ренесансу. Там наші ідейно-політичні і навіть фізичні коріння. Там зродилась наша ідея і там зродилась наша партія”.

А тому, що це відродження, як ми вже казали, УРДП приписує нікому іншому тільки комуністам типу Скрипника, Шумського, Любченка, Хвильового і їм подібним, урдепівці цю добу й охрестили „добою Хвильового”!

Взявши курс на цих комуністів, нібито носіїв української національної ідеї в УСССР, УРДП — Івана Багряного розвинуло й відому теорію про „кадри з КП(б)У й комсомолу”.

Про це у згаданій доповіді генеральний секретар УРДП заявив таке:

„Але ті кадри знаходяться в КП(б)У і в комсомолі, тобто — під КП(б)У й комсомолом, що ними розпоряджаються”. І далі: „... інша справа, наскільки ці кадри душею і серцем належать тій КП(б)У і тому комсомолові. Приклад Хвильового і Влизька, Позичанюка і багатьох інших хіба не є красномовний? А такі, як Гудзенко і Кравченко — хіба це лише одиниці? Нам принаймні відомо, що ім’я ім легіон. А 1941 рік з масовим відсахненням цих кадрів від Сталіна? Ми ставимо ставку на ці кадри і хочемо їх включити в український політичний балаянс”.

Та чи тільки кадри з КП(б)У й комсомолу хоче включити у свій партійний балаянс Іван Багрянний?

В журналі „Штурм” ч. 1 за вересень 1952 року, що іменується органом Легіону Симона Петлюри (Прибудівка УРДП — І. Б.) в статті „Розгром національних кадрів РСЧА” (Робітничо-Селянська Червона Армія) між опублікованими прізвищами й портретами знищених сталінським НКВД советських маршалів, генералів, комісарів і різних наркомів, як Тухачевський, Блюхер, Гамарник і інших, знаходимо й імена таких катів українського народу, як С. Косіор і П. Постишев, обидва генеральні секретарі ЦК КП(б)У та Антонова-Овсієнко, а далі й доморослих комуністів таких, як Скрипник, Чубар, Шумський і інших.

І увесь цей червоно-московський мотлох у перемішку з тлінними останками мізерних постатей скрипників і шумських оплакує якийсь майор М. Батурко на сторінках органу Легіону ім'я якому Симон Петлюра, та ще й називає увесь цей інтернаціонал „національними кадрами”? Цікаво, якої нації?

Ми, звичайно, далекі від того, щоб усіх комуністів і комсомольців стригти під одну гребінку, але приклади, які подав генеральний секретар УРДП Іван Багряний у своїй промові та постаті „національних кадрів” зі сталінського цвинтарика, які опубліковано в „Штурмі” є неперевершеною провокацією!

Як відомо, особи, що їх названо в журналі „Штурм”, після смерті Сталіна майже всі посмертно реабілітовані Хрущовим, як віддані члени комуністичної партії, які впали жертвою з рук Берії — шефа сталінського НКВД, а який, як говорить Москва був агентом імперіялістичних держав. Щоправда серед реабілітованих немає покищо Скрипника, Хвильового, Шумського й кількох інших членів КП(б)У, зате є Косіор і Постишев, як ми вже згадували бувші генеральні секретарі ЦК КП(б)У під зверхністю, яких кадри з КП(б)У й комсомолу, здесятували українську націю й довели її до фізичного й культурного занепаду!

Стверджує це не український націоналіст, а югославський комуніст Мілован Джилас, якого Тіто посадив у в'язницю за його книжку „Нова кляса”, скеровану проти гнилої комуністичної системи, що її запроваджують в СРСР і в Югославії... В одному місці цієї книжки він ставить запит:

„Що нині чути про українських письменників і політичних діячів? Що сталося з цією нацією, що живе на території такого розміру, як Франція, і, що була колись найбільш розвиненим народом у Росії?”

А який скажемо може бути знак рівності між такими комуністами, як Микола Хвильовий і Позичанюк, що його ставить між ними Іван Багряний? Перший з них ніколи й нігде не вирікався своїх комуністичних ідей і поповнив самогубством не покаючись у своїх злочинах dokonаних над українським народом під егідою КП(б)У, а Позичанюк, як відомо, загинув у лапах УПА в боротьбі з московськими окупантами. Що ж то Гудзенка і Кравченка, то перший перебуває в Канаді й дотепер ніякої користі українській визвольній справі не приніс і не чуємо, щоб він навіть називав себе українцем, а Кравченко (прибране прізвище) взагалі не є українець, а до того ще й написав книжку „Я вибрав волю” у якій паплюжить взагалі все українське і революцію 1917 року в Україні й українську мову й культуру! А багатонадійного поета глухонімого Влизька розстріляно в застінках НКВД не за „хвильовизм”, а за український „буржуазний” націоналізм!

Відносно „національних кадрів”, які посмертно оплакано в „Штурмі” і включено в урдепівський „політичний баліанс”, то тут можемо порадити УРДП-Івана Багряного спочатку поторгуватись з московсько-фашистівським НТС, кого з тих мерців він може відступити УРДП, бо ж, як знаємо і Тухачевського і Гамарника і Блюхера НТС зараховує до своїх кадрів!

„Масове відсахилення” кадрів з КП(б)У й комсомолу від Сталіна у 1941 році про яке говорить генеральний секретар УРДП, також виссане з пальця!?

Із захопленням німцями України, місцеві комуністи й комсомольці, ті, що допекли своїм землякам, розбіглися, як руді миші, щоб не потрапити їм на очі, а ті, що лишилися на місцях у переважній більшості з „безпартійними більшовиками”, часто залишеними НКВД з диверсійними завданнями, користаючи з неорганізованості українських самостійницьких місцевих сил, відразу були опанували у багатьох селах і містах адміністраційно-господарчий апарат. Ніби служачи німцям, вони створили нестерпні умовини життя місцевому населенню, репресованих і розкуркулених, що поверталися до рідних осель тероризували, як і за московської окупаційної влади, а провідний український національний елемент винищували німецькими руками, як українських самостійників — однаково переслідуваних, як Москвою, так і Берліном!

Але де, коли і в який спосіб проявили себе українські комуністи й комсомольці під німецькою окупацією, як українські патріоти? Бо маємо на думці, що саме у цій ролі їх хоче представити УРДП-Івана Багряного, а не просто, так, що вони дезиртирували від Сталіна?

Тільки українські націоналісти на теренах бувшої

КОМУ НАЛЕЖИТЬ М. ХВИЛЬОВИЙ?

В статті „Націоналізму не захитати”, що була надрукована в газеті „Українське Слово” ч. 888 за 16-25 листопада 1958 року, націоналісти з ОУН-М повели атаку проти УРДП-Івана Багряного з метою „відібрати” від неї М. Хвильового.

При цьому виставлено такі аргументи:

1. ОУН-м молилася до М. Хвильового ще тоді, коли УРДП не було на світі.
2. Сам М. Скрипник говорив, що М. Хвильовий був ідеаліст і націоналіст.
3. Московська „Літературная Газета” теж назвала М. Хвильового націоналістом, а а не урдепістом.
4. Що УРДП-Івана Багряного занехала ім'я М. Хвильового, бо не піднесла його на відповідну височінь.

Ніде правди діти, „націоналісти” з ОУН-М таки мають рацію. Прочитайте книжку С. Николишина „Культурна політика більшовиків і український культурний процес”, яка ним була написана ще у 1939 році, а видана ОУН-М у 1947 році в Німеччині, і ви переконаєтесь, що М. Хвильовий був „їхній” ще тоді, коли про УРДП й горобці не цвірінькали!

О. К.

підсовєтської України створили були протинімецьке й протимосковське підпілля і знаємо також, що до цього підпілля включилася була й невеличка кількість бувших комуністів і комсомольців українців.

Отже де є підстави для того, щоб на кадри з КП(б)У й комсомолу покладати надії, як на сили у визвольній боротьбі українського народу, як це робить Іван Багряний зі своєю УРДП, та ще й ставить „ставку” на „легіон” таких борців?!

Якщо на ці кадри спирається в Україні Москва, як на своїх вислужників, то це річ цілком зрозуміла, але на якій підставі, на ці самі „кадри” орієнтуються політики з УРДП-Івана Багряного та ще й роблять польських (Косіор) і московських (Постишев) комуністів мучениками за українську національну ідею? Іван Багряний у своїй доповіді „Батьківщина і ми”, яку він виголосив в Нью-Йорку, як голова Української Національної Ради дня 20-го грудня 1958 року, подаючи за приклад малярську революцію, всупереч фактам твердив, що її очолювали й провадили малярські комуністи й комсомольці, а це, мовляв, є доказом того, що й українські комуністи й комсомольці здібні на подібні виступи?

Але факти з перебігу малярської революції говорять про щось інше, а саме, що малярські комуністи якраз намагалися до національної революції не допустити, а коли вже побачили, що їм цього зробити не вдається, тоді хотіли стати на її чолі, щоб скерувати на рейки націонал-комуністичної незалежності від Москви! Обидва ці пляни ганебно провалились, бо малярський народ під згуки свого національного гімну пішов шляхом національної незалежності!

Про це докладно пише на сторінках американського журналу „Ліф” (за 18 лютого 1957 року) відомий малярський комуніст, який вибрав волю Томас Ачель. Для ілюстрації цитуємо його слова про виступ Імре Надя перед величезним натовпом мешканців Будапешту, який на його звернення: „Товариші!” — почув одностайну відповідь — „Ми не товариші!!!”

Отже кого п. І. Багряний хоче „набрати”?

У 1952 році в травні, відбувся в Нью-Йорку Пленум ДОБРУС-у (прибудівка УРДП-І Б.) у справі відзначення 20-ліття голодової катастрофи в Україні штучно створеної Москвою, на якому п. В. Новицький (член УРДП) протягував думку, що це відзначення має відбуватися під знаком жалоби по... М. Хвильовому? І здавалося, що ця жалогідна провокація, яка є глумом над сьома мільйонами українців, що вимерли з вини хвильових, буде прийнята за мовчазною згодою присутніх. Але знайшовся серед них свідок того голоду, тодішній член ДОБРУС-у п. Д. Мельник, який попросив слова й сказав, що він не може зорієнтуватися де опинився? Ця нарада, сказав він, нагадала йому засідання якогось „совєту” там на „родіне”, де один партійний воротило говорить, а решта безпартійних слухає та без надуми підносить догори руки! Був на цьому засіданні й ідеолог УРДП-І. В., В. Гришко.

Його жалоба по Хвильовому не є безпідставною, бо це ж його духовий Батько. В журналі „За марксо-

ленінську критику” число 10 за 1933 рік, в критичній статті О. Кочкина про творчість Василя Гришка, тоді ще робітника Харківського тракторного заводу написано, що у своїх творах „Стик” і „Нова путь”, які були надруковані в журналі „Молодий Вільшовик” у 1933 році, „автор показує оту складну „психологічну переробку” людей, яка проходить у нашій країні в жорстокій класовій боротьбі”.

Як бачимо рік голодової катастрофи в Україні для п. В. Гришка приніс похвальні рецензії в друкованому органі московських окупантів. Отже п. В. Гришко не кинув тоді свого комсомольського квитка на стіл ячєйки, як це тоді зробило багато українських комуністів і комсомольців, які запротестували проти фізичного винищення українського народу, навпаки, він писав про його „психологічну переробку”, яка коштувала мільйони померлих з голоду!

Інший свідок, а саме п. Капуста розповідає, як він одного разу був на доповіді, що її з рамени ДОБРУС-у виголосив у Нью-Йорку п. В. Голубничий (УРДП-І. Майстренка). Темою його доповіді була „перевага колгоспної системи над індивідуальним господарством у світлі теперішніх хрущовських змін”. І коли, каже п. Капуста, я запротестував проти такої доповіді, то відомий вже нам п. В. Новицький, який тоді головував, заявив мені, що так протестувати можуть тільки... „большевицькі агенти”?!

Інший приклад. У 1952 році відділ ДОБРУС-у в Нью-Йорку мав нагоду подати до ОН свідчення своїх членів, репресованих під совєтами про совєтські конц-центраційні табори, про голод в Україні, про терор та рабську працю в СРСР. Свідчення були зібрані й передані заступникові голови ГУ ДОБРУС-у п. М. Степаненкові, але до ОН вони не потрапили й по цей день.

Подробиці про цей випадок читаємо в летючій від 5-го квітня 1958 року, яка підписана „Асоціацією колишніх українських політв'язнів совєтських конц-таборів і тюрем”, і в якій п. М. Степаненкові зроблено закид, що він ці документи приховав.

А тим часом п. М. Степаненко виголошує доповіді в Ньюарку про „голодову катастрофу в Україні”, він очолює Президію т. зв. Координаційної Ради УРДП на терені США й Канади, є членом УНРади та заступником генерального секретаря УРДП Івана Багряного!

Наведені приклади й багато інших подібних ще не опублікованих, що їх практикує у своїй діяльності „антикомуністичний” ДОБРУС очолюваний гришками й степапенками, змусили справжніх репресованих і переслідуваних під совєтами вийти з цієї організації та створити іншу, під назвою „Асоціація бувших українських політичних в'язнів совєтських конц-таборів і тюрем”.

Довголітня, настирлива й нахабна пропагандивна кампанія в гльорифікуванні Хвильового, Любченка, Скрипника й інших українських комуністів, вислужників Кремля, набула сьогодні таких розмірів, що загрожує завести на манівці визвольну політику українських самостійницьких сил на еміграції й компромі-

железним віршилицем, з якого подаємо тут найхарактеристичніші місця:

„Ніхто ніде — лиш цвіркуни та вітер.
Ніхто ніде — лиш луки та яри.
І хмуриє чоло, шапкою накрите,
Забута постать глиняна з гори.

— о —

Та все ж іде, гряде урбанізатор.
Прийде розставить дивні комини...
На твоїм місці буде елеватор,
Дніпро замкнуть у шлюзи, як в штани.

— о —

Гуде мотор десь, проти нас обрій —
То в новий день новий пророк гряде...
Лиллий степ, понурий і холодний
У млу, як ти, повив чоло бліде.

Иде він новий, у панцирі закутий.
Твій вік давно, одспіваний пропав.
Мабуть, тому ти глиняний, забутий
І пилом днів, мов попелом припав.

Слід звернути увагу, що в той час, коли Іван Багряний писав цього „патріотичного“ вірша, на могилі Т. Г. Шевченка не було жодної „глиняної постаті“, а стояв тільки чавунний хрест. Отже вигадана ця версія для того, щоб висміяти постать нашого геніального поета, та ще й знищити пам'ять про нього побудовою на його могилі елеватора, на горі біля Канева, якого б ніхто, крім такого „інженера“, як Іван Багряний там не проєктував!

Це віршилице, Іван Багряний вмістив також вже на еміграції у своїй збірці „Золотий Бумеранг“ та оприлюднив у своєму партійному органі „Українські Вісті“ ч. 16 за 2 березня 1958 року в статті „Відповідь Д. Донцову і його деяким учням“, де написав:

„Я не думав, що мені колись доведеться цей вірш розжовувати „націоналістам“ (тут у лапках!) і боронити його від них та від самісінького їхнього вождя. Вірш якраз яскраво націоналістичний, в найліпшому розумінні цього слова“ (Підкр. В. К.).

Та літературні прогнози цього циніка спростувало само життя. „Нові пророки“ Івана Багряного, такі, як Хвильовий під загальні прокльони українського народу відходять в небуття, а Т. Г. Шевченко залишиться у віках символом боротьби українського народу за своє соціальне й національне визволення!

Не сплять звеличники хвильовизму й на зовнішньому відтинку. Так, наприклад, у 1953 році в Нью-Йорку вийшла в англійській мові книжка Юрія Лавриненка-Дивнича „Українські комуністи та соєтсько-російська політика по відношенню України“. І не думайте, що у цій книжці цих комуністів представлено вислужниками Москви, навпаки, їх виведено як тих, що боролися за українські національні інтереси? А назву книжки автор підсунув англомовному читачеві таку, щоб він „український комунізм“ уважав за щось таке, з чим треба рахуватись!

Та й чого ж не рахуватись, коли сам Юрій Лавриненко належав в УРСР до тієї братії, що за словами Сталіна називалася „інженерами людських душ“!

А що він був не поганим „інженером“, то про це говорять пожовклі листки журналу „Критика“ ч. 7-8 за 1931 рік, який появлявся в Харкові. У цьому журналі надруковано виступ Юрія Лавриненка на зльоті (з'їзді) ударників соціалістичних ланів, призваних до літератури, де він, між іншим, повчав молодих письменників, як треба писати в добу наступу на „глитаїв“, подаючи за зразок такої творчости вірш Гіщука. При цьому Юрій Лавриненко каже:

„У відповідь на скажений опір глитаїні і шкідників усіх мастей, Гіщук пише повного гніву вірша:

Таки неправда — ми не стнем
Ніщо не може вже спинить
Ні будування Дніпрельстану,
Ні гуртування селянських нив.

Кричїть, ридайте, рвїть волосся,
Шипїть, закоханї в старе, —
Даремно все! Бо плутом гострим
Ми всі болота поорем.

Вашї похиленї оселї,
Садки вишневі і церкви
Зрубаєм, спалим, рознесемо
І попїл кинем під вітри“.

І ось отакі „інженери душ“ опинившись на еміграції між уцілїлими „глитаїями“ й „шкідниками різних мастей“, яких не допалили й не дорубали кадри з КМ(б)У й комсомолу на Україні, повїлазили на самї верхи нашого громадсько-полїтичного й духового життя і продовжують далї усім нам на глум вихваляти й гльорифїкувати найпідліпших ворогів українського народу, вислужників Москви українських комунїстів і комсомольцїв!?

В розділі про УНРаду ми вказали на „наукову“ діяльність українцїв в Інституті для вивчення ССР на користь білих московських імперїалїстів. Але у виданнях цієї „наукової“ установи безсоромно фальшується й період московсько-большевицької окупації України! Так заступник голови Виконного Органу УНРади, він же й заступник генерального секретаря УРДП-Івана Багряного Ф. Пігїдо у виданнях згаданого Інституту підносить на щит українських комунїстів, як мучеників за українську національну ідею? У своїй праці „Україна під большевицькою окупацією“ (Дослїди й матерїали, серїя I, ч. 34, Інститут для вивчення ССР, Мюнхен 1956 року) в одному місці він пише так:

„Наявні матерїали й свідчення сучасників стверджують, що зусилля усіх поколїнь української інтелїгенції — молодих і старших, позапартїйних і багатьох партїйних — були спрямованї до одної мети. І першї й другї ставили перед собою ту ж саму ціль: розбудову української національної культури, реалїзацію ідеї української державности, соціально визволення свого народу... хоч до тієї мети і йшли кожний своїм шляхом“. (Стор. 20).

Вірний цій своїй тезі Ф. Пігідо у згаданій книжці і намагається довести, що такі українські комуністи, як Хвильовий, Скрипник, Любченко, Шумський, Волобуєв і мало не вся КП(б)У тільки те й робили, що чинили спротив своїм московським колегам по партії та їхнім окупаційним плянам в Україні. Але поряд з цим, описуючи побіжно процес СВУ й СУМ-у, знищення Української Автокефальної Православної Церкви і Всеукраїнської Академії Наук та період колективізації, він не таврує загальної ганебної ролі українських комуністів у цих ділах, як вислужників Москви, а навпаки ще й намагається виправдувати хоч би такого комуніста, як Панас Любченко, який на процесі СВУ—СУМ-у був „громадським обвинувачем”. Згадуючи про нього Ф. Пігідо пише, що П. Любченко не міг відмовитись від своєї ролі на процесі СВУ, бо це „... стало б кінцем політичної кар’єри П. Любченка, а отже і його затасних плянів” (підкр. наше), (Сторінка 124).

А що то були за „затасні пляни”, то про них Ф. Пігідо нічого не згадує, уважаючи, очевидно, що вимога П. Любченка кари смерті для українських патріотів вчених і науковців варта того, щоб про ці „пляни” й тепер ніхто нічого не знав?

На нашу ж думку, що той мітичний „плян”, про який Ф. Пігідо довідався від П. Любченка, як це він зазначив у своїй книзі (стор. 124), був лише один, а саме: на крові членів СВУ заслужити собі довір’я у Москви та зробити на тому дальшу кар’єру, що й сталося пізніше, коли його було призначено на пост голови ради народніх комісарів УССР!

З наведеного вище виходить, що „шлях до мети” українських патріотів був жорстоко придушений не лише Москвою, а й доморослими комуністами. Бо перші боролися за незалежну українську державу, а другі за „загірну комуну”.

Щоб применшити всенациональну роллю СВУ Ф. Пігідо посилаючись на „свідчення сучасників” (яких між іншим поіменно перераховано в передмові згаданої книжки), таких як І. Багрянний, М. Воскобійник і інших, тобто своїх партійних колег, пише таке: „Крім київської, так би мовити, „академічної” СВУ та крім СВУ—ГПУ, що з усіх боків обплутувало цю організацію, був ще великий революційний рух на селах, що готувався до повстання і що також називав себе СВУ” (Стор. 89).

Отже п. Ф. Пігідо не шукав „свідчення сучасників” про СВУ серед бувших членів СВУ, яких є чимало на еміграції, а „засягав інформацій” від таких гльорифікаторів українських комуністів, як він сам!

Таким чином, проаналізувавши напрямні, згідно з якими в Інституті для вивчення ССРСР працюють українські науковці, можна ствердити, що одні з них плентаються у хвості московських імперіалістів, а другі виблнюють доморослих українських комуністів! І робиться це руками члених політиків з УНРади, але так би мовити „приватнім порядком”, бо п. М. Лівницький — голова ВО УНРади під час своєї подорожі по ЗДА й Канаді у 1957 році заявляв, що „офіційно” УНРада з АКВБ не співпрацює! Це саме твердив

і п. Іван Багрянний у своєму виступі в Нью-Йорку дня 20-го грудня 1958 року.

Слід також відмітити, що на українському еміграційному книжковому ринку з’явилася ціла серія літературних творів, головню з-під пера Івана Багряного та Уласа Самчука метою яких є гльорифікація кадрів з КП(б)У й комсомолу та викривлення відносин у підсоветській Україні в користь ворогів української самостійности. Так у нехитрому творі І. Багряного „Вогненне коло”, вихвалюється „непереможну” воєнну техніку ССРСР у другій світовій війні від якої не було рятунку... Увесь сенс „Вогненного кола” полягає в тому, що українець Петро, вояк Української Дивізії, збив під Бродами „панцерфавстом” советський танк і почав утікати... А Іван Багрянний надзгонав його своїм пером і написав: „Утікав від того, від чого не можна втекти”.

Щось подібне на адресу втікачів з московського раю, написав в одній московській газеті у 1944 році, російський письменник і журналіст Ілля Еренбург. Він тоді погрожував: „Ви от нас не уйдьоте, на дне моря найдьом!”

Інший твір Івана Багряного „Розгром”, на титульній сторінці має таке проречисте мотто запозичене у М. Хвильового:

„Я бачу перед собою нових невідомих людей — сильних, як леопард, прозорливих, як ЧеКа і вільних, як Воля”.

А „прозорливе ЧеКа” — це, пристосовуючи ту установу до сьгоднішніх змін у советах, ніщо інше тільки МВД!

Ось з такого прозорливого мотта складається вся еміграційна творчість і діяльність Івана Багряного, генерального секретаря УРДІ!

У творах Уласа Самчука, таких як „Ост” і „Темнота” український народ представлено, як меншовартісний московський погній, його терпіння під червономосковською окупацією висміюються, а кадри з КП(б)У й комсомолу оспівано як вартісний елемент. Це тим більше заслуговує на увагу, що сам Улас Самчук ніколи не був на підсоветській Україні й не має зеленого поняття про ті відносини, які там існують. Отже всю свою „наснагу” до такої „творчости” він „почерпнув” у таких письменників, як Іван Багрянний і йому подібних! Докладно про „творчість” Уласа Самчука, цікаві можуть довідатися з рецензії С. Панаса на такий твір, як „Темнота”, що була поміщена в канадійському часописі „Новий Шлях” (Вінніпер) за 1958 рік в числах: 81, 82, 83, 84, 85, 86 і 87.

Чи ж можна після цього від цих „інженерів людських душ” очікувати художніх творів про голод в Україні у 1933 році та його спричинників, про помордованих у Вінниці, про страхіття колективізації та про спротив їй українського селянства, творів про те, як у снігах Сибіру і в пісках Казакстану гинуть мільйони виселених і засланих Москвою українців, про СВУ й СУМ, про боротьбу українського підпілля проти німецьких і московських окупантів, про славні діла Української Повстанської Армії, про все те, чим славно українська земля в боротьбі її народу за своє со-

ціально й національне визволення та за державну незалежність?!

Чи можна очікувати таких творів від тих, які матеревбивцю чекіста Хвильового називають у своїх творах „Богом” з великої літери і без лапок („Сад Гетсиманський”, стор. 166. Іван Багряний)?

Як Іван Багряний може протиставити спролетаризованим дегенератам і національним зрадникам комуністам, українських патріотів, коли він, як генеральний секретар ЦК УРДП у своєму зверненні до учасників IV Пленуму ЦК УРДП (Див. „Наші Позиції” ч. 2, 1948 р.) характеризує український націоналізм так:

„Щождо „націоналізму”, як „ідеології” націоналістичухів і спекулянтів, здеклясованих шукачів влади й диктатури, як ідеології повзучого фашизму, то уважаємо його для української справи згубним і шкідливим”.

У наведених рядках годі дошукатися якогось логічного змісту, але головне тут не зміст, а підбір „словечок”, які просто запозичені з арсеналу московської лайки на адресу українських націоналістів.

Не кращу характеристику Іван Багряний дає українському заможному селянству, що його за наказом Москви винищили кадри з КП(б)У й комсомолу. У статті „Секрет большевицької диктатури” („Наші позиції” ч. 2-3 (7-8) за 1951 рік) він пише про них таке:

„Якраз з заможних шарів оте саме злочинне плебейство, що бувши куркулями, але отими „глитаями”, чи „павуками” за Кропивницьким, ще в революцію гнані шаленою жадобою йшло не на барикади під Крути, а в поміщицькі садиби, розтягати шмаття та бити роялі й трюмо, палити бібліотеки, як „буржуйські і панські витребеньки”, при советах воно здригнуло й тому було мстиве”.

З наведеного виходить, що не комнезамівці розтягали й палили поміщицьке майно, що не комсомольські т. зв. легкі кавалерії і партійний актив грабували, вбивали й вивозили на Сибір українських селян, а „куркулі” й „підкуркульники” самі себе винищували?

Тож і не дивно, що у всіх творах Івана Багряного, аж кишить від аморальних і спролетаризованих шкурників, орденосців і донощиків отого продукту підсоветської дійсності або оспівується московсько-большевицьку партизанку Кабанцеву, односілчанку самого автора, яку він у своїй повісті „Розгром” зробив українкою, героїнею Ольгою, що керувала на Охтирщині протинімецькою партизанською групою у 1941-1942 роках. Про те, як її разом з іншими кількома партизанами було зловлено й розстріляно, Іван Багряний у згаданій повісті описує свої переживання так:

„Вона встає переді мною, як символ, як праобраз цілого покоління... З простреленим чолом, гола, заморожена і так виставлена на позорище... Поругана і все ж таки незвичайно-прекрасна у своїй божественній вроді і своїй незрівняній гордості, сквана жорстоким холодом все ж динамічна, обернена в кричущу емблему, в символ, в апотеозу безоглядної мужности, гордості і зневаги... Замордована — і все ж таки

не подолана. Це Вона?... і це вже не особа, ні це сама душа цілого покоління”... („Розгром”, стор. 26).

А насправді, ця „націоналістка” Ольга, як про це пише в журналі „Меч і Воля” в ч. 12 за 1953 рік М. Заховайко, була московсько-большевицькою партизанкою, справжнє ім'я якій Аня Кабанцева, родом з м. Охтирки. Була вона вишколена в НКВД у м. Вороніжі і перекинута в Україну для ведення партизанки проти німців і терору проти українського місцевого населення. Забили її разом з кількома іншими московськими партизанами в лютому 1942 року в селі Високому. Під час обшуку в них було знайдено список вже знищених ними українців в охтирському районі. У списку було до 700 осіб.

Замерзлі й голі трупи чотирьох червоних партизанів, між якими була й Кабанцева, поставили в м. Охтирці на перехресті вулиць, обіперши їх не об пам'ятник Т. Г. Шевченкові, — як про це пише неправду І. Багряний, — а об звалений пам'ятник Ленінові!

Отже, ні в одному з написаних І. Багряним творів не показано українських патріотів, борців за волю свого народу, а навпаки, їхнім ім'ям замасковано московських вислужників, протиукраїнська роля яких в Україні добре відома і Москві й самому Іванові Багряному!?

І таких творів від Багряного немає чого сподіватись, бо за ним невідступно ходить партійно-комсомольська тінь з КП(б)У й комсомолу!

Що це так, досить заглянути у перший статут УРДП з 1945 року, в якому читаємо:

„§ 12. ЕМБЛЕМА УРДП.

Емблемою партії є: червоний диск (сонце) вміщений на жовто-блакитнім полі у формі щита. На диску масивний золотий Тризуб на скрещенні меча серпа і молота”.

„Серп і молот, — смерть і голод”! Невже кадри з КП(б)У й комсомолу не чули цих слів на підсоветській Україні?

Не краще за згаданих письменників пописуються й деякі літературні критики, як наприклад Гр. Костюк — він же й Б. Подоляк і він же Гриневич, — один з перших генеральних секретарів УРДП (який під час її розламу у 1948 році, відійшов з групою Івана Майстренка), марксистський літературознавець і методист, ідеолог марксо-ленінсько-сталінської літератури в Україні, а на еміграції голова літературного об'єднання „Слово”. На одному авторському вечорі Уласа Самчука, що відбувся в Нью-Йорку він підніс до небес „бога” усіх хвильовистів М. Хвильового! А він же, як особистий приятель Хвильового дуже добре знає чим був насправді той фанатичний чекіст-комуніст? Він також особисто добре знав і комуніста літератора Ю. Яновського, орденосця і лауреата сталінської премії, який користувався найбільшою пошаною й довір'ям у Москві. А Гр. Костюк в „Укр. Прометей” за 20 травня 1954 року проголосив його „Лицарем культури нації”, звичайно, української!

Гр. Костюк навчає українських емігрантів не осуджувати, а навпаки, прославляти, як українських „патріотів” не тільки таких „літераторів”, як Мико-

ла Хвильовий і Юрій Яновський та їм подібних, але і всіх українських комуністів? У своїй статті „Криваві роки” („Сучасна Україна”, ч. 16/67, 1953 р.), описуючи організування голодового народобвиства в Україні у 1933 році він видає комуністичне „тодішнє керівництво України” за носіїв... „і української ідеї всебічного визволення” від Москви? І що воно, мовляв, „боролося” з Москвою, та що у 1932 році виникали... „великі непорозуміння і конфлікти між ЦК КП(б)У і ЦК ВКП(б)”? Виявив себе Гр. Костюк й у ролі оборонця самого Сталіна та Ягоди, тодішнього шефа НКВД, запевняючи в журналі „Молода Україна” ч. 1-2, що убивство Кірова відбулося на... „романтичному ґрунті”, а не за наказом Сталіна і Ягоди, як було насправді та за свідченням і колишнього генерала НКВД Орлова, який писав про це в американському журналі „Лайф”.

Хто хоче знати про діяльність в Україні Гр. Костюка, тому слід прочитати його статтю в журналі „Критика” ч. 10 за 1931 рік, стор. 84-87 під назвою „До проблеми творчої методи пролетарської літератури”.

Яскравою ілюстрацією щодо замірів хвильовистів на культурно-духовому відтинку української еміграції був з'їзд українських письменників в Нью-Йорку, що відбувся в днях 6-7-го грудня 1958 року. На цьому з'їзді, скликаному за ініціативою Об'єднання Українських Письменників „Слово”, яке очолює Гр. Костюк-Подоляк, Юрій Лавриненко-Дивнич і Іван Багряний твердили про „одність літературного процесу в УРСР і на еміграції”?

З цього виходило б, що нібито українські письменники на еміграції розгортають свою творчість по лінії московських інтересів в УРСР? Сказати про всіх, ми цього не можемо, але, що Іван Багряний і деякі інші, тієї „одности” дотримуються, то на такі факти ми вказали попереду!

Тож і не дивно, що Ю. Лавриненко-Дивнич у своєму слові на згаданому з'їзді теж заявив, що такі твори, як „Сад Гетсиманський” І. Багряного й „Темнота” Уласа Самчука варті того, щоб їх видати в англійській мові, а Іван Багряний почастивав присутніх на зустрічі письменників з громадянством віршом, у якому оплакував „забризані кров'ю ордену”. Отже тужив за кадрами з КП(б)У й комсомолу, яких знищило сталінське НКВД за партійні провини! Бо ж напевно українських патріотів-самостійників Москва орденами не нагороджувала?!

**

Українське суспільство на еміграції досі відповідно не оцінило того величезного вкладу в українську визвольну справу під советами, що його зробила Спілка Визволення України, Спілка Української Молоді й Українська Православна Автокефальна Церква!

Гльорифікатори українських комуністів про це не пишуть, бо тоді б їм треба було писати про ганебні діла скрипників, любченків і хвильових, які увесь час були скеровані проти справжнього національного відродження України, а носіями якого були українські патріоти: священники Української Православної Автокефальної Церкви з Митрополитом Липківським на

чолі, вчені, науковці, кооператори, вчителі народних шкіл та середніх і вищих учбових закладів і національно-свідоме українське селянство і робітництво!

Усі вони нічого спільного не мали з „кадрами з КП(б)У й комсомолу”, а навпаки при допомозі цих кадрів були винищені Москвою!

Через незнання підсоветської дійсності в Україні, не знаходить правильної оцінки колишня діяльність СВУ і в західно-українських політичних середовищах на еміграції. А це привело до того, що всі їхні націоналістичні організації, як ОУН—Бандери, ОУН—Мельника й ОУН—Лебеда, відчуваючи своє провінційне становище супроти цілоти України, замість шукати всеукраїнськості в самостійницькій СВУ, під впливами гльорифікаторів хвильовизму опинилися в хвості УРДП—Івана Багряного! Отже фактично стали підголосками гльорифікаторів кадрів з КП(б)У й комсомолу!

А ця гльорифікація робиться пропагандистами з УРДП виключно з метою, щоб через виправдання діяльності хвильових, скрипників і любченків, виправдати й колишню „діяльність” кадрів з КП(б)У й комсомолу, які випадково опинилися на еміграції!

У світі наведених фактів немає чого дивуватись, що, наприклад, Провід ЗЧ ОУН провадив переговори про співпрацю з УРДП—Івана Багряного й УРДП—Івана Майстренка, а у відношенні до відновленої на еміграції СВУ опублікував „становище”, в якому написано, що ЗЧ ОУН „відмежовуються від СВУ та не підтримують її діяльності” („Повідомлення”, „Шлях Перемоги” за 19 січня 1958 року).

Таким чином провінційні ЗЧ ОУН самі себе відмежували від метрополії і, очевидно, уважають, що СВУ від цього втратить своє всеукраїнське значення?

Справа ж не в еміграційному, випадково-чисельному відношенні сил між ЗЧ ОУН і СВУ, а в реальній всеукраїнській самостійницькій політиці! Бо шлях до Львова йде через Київ, а не навпаки!

Двадцять років в УРСР справді були роками українського національного відродження в умовах московської окупації України, тоді СВУ й СУМ опанували були багато ділянок українського національного життя державного значення й використовували, наприклад, українізаційний курс Москви, вкладаючи в нього український національний зміст з метою плекання української культури серед широких мас українського народу. Це було проти плянів Москви й КП(б)У, які в українізації вбачали лише засіб для поширення комуно-московської пропаганди й культури в українській мові. І якщо Кремль обвинуватив, скажемо, Скрипника, тодішнього наркома освіти УРСР у „буржуазному націоналізмі”, то не за те, що українські комуністи самі спричинилися до поширення українського націоналізму, а за те, що за спиною Скрипника українізацію використали українські патріоти в національних інтересах!

Пригадаймо процес СВУ. Хто був тоді на лаві підсудних, Хвильовий, Скрипник, чи Любченко?

Ні, Скрипник і Любченко судили діячів СВУ й СУМ-у!

Але тоді у Харкові був улаштований показовий процес лише над провідним складом цих підпільних організацій, а тисячі й тисячі українських патріотів по всій Україні, члени й не члени СВУ й СУМ-у були заарештовані ГПУ й по них слід пропав! А гльорифікатори українських комуністів і комсомольців на еміграції пописують про те, що, мовляв, СВУ складалася з кількох інтелігентів?

Пригадую собі 1929 рік у м. Херсоні (над Дніпром), саме рік, коли було викрито СВУ й СУМ. Були це часи нечуваного масового погрому української інтелігенції. Я вже згадував про події в Херсонському Індустріальному Технікумі, але тоді було виарештовано не лише педагогічний склад цього технікуму, а й Інституту Народної Освіти, Кооперативного Технікуму, Інституту Сільського Господарства та інших учбових закладів міста. Витворився такий стан, що не було викладачів! Щойно після дострокового випуску студентів Інституту Народної Освіти відновилося навчання в нашому технікумі і в інших учбових закладах Херсону. До цього погрому в місті процвітало хорове мистецтво, а репрезентативна хорова капеля, якою керував професор співу М. Ситник славилася на всю Україну, але після його арешту (за приналежність до СВУ) це мистецтво в Херсоні вже ніколи не відродилося!

Власне після викриття СВУ й СУМ-у русифікація України набрала вже не прихованих форм і продовжується з ще більшою інтенсивністю в наші дні, бо не стало тих патріотів, які стояли цьому на перешкоді. Не стало саме тих, кому завдячуємо українське національне відродження на підсоветській Україні і в цілому ССРСР у 20-ті роки!!!

Найкращим підтвердженням такого стану в Україні є вірш українського підсоветського поета Володимира Сосюра під назвою „Юнакові”, у якому він стверджує жакливу русифікацію українського народу, що її доконують на наказ Москви кадри з КП(б)У й комсомолу. Звертаючись через „старшого брата” до українського юнака, поет закликає його:

„Поглянь! Ідуть сини Росії,
Над ними сонце і блакить.
І, повна сили і надії,
Їх мова радісно звучить.

Вони, як пісня над землею,
Надія й сила всіх — Москва;
І мови матері своєї
Ніхто із них не забува.

В борні за щастя і за мрії
У нас один із ними путь.
Так будь же й ти, як син Росії,
И способі мови не забудь!

І закінчує вірша свого Володимир Сосюра присудом для кадрів з КП(б)У й комсомолу, які запродали український народ московському сатані, бо на 38-му році „квітучої” Радянської України стверджує, що:

Без мови рідної, юначе,
Й народу рідного нема”.

О. Кейс

ПРО ОДНУ „НАУКОВУ” КОНФЕРЕНЦІЮ

В суботу 24-го січня ц. р. в Нью-Йорку, відбулася Наукова Конференція УВАН у США у справі дослідів над пореволюційною Україною і Советським Союзом. Доповіді „Національні опозиції в комуністичних партіях Республік ССРСР” виголосили: Антін Адамович про Білоруську ССР, Ілля Гольдман про Грузинську ССР, Гарін Султан про Татарську АССР і В. Голубничий про Українську ССР. Загальний зміст усіх чотирьох доповідей зводився до того, що „націонал-комуністи” всіх народів ССРСР були єдиними „оборонцями” своїх націй перед Москвою; що крім „націонал-комуністів” не було ніяких протикомуністичних, чи протиімперських „опозицій” або рухів в ССРСР; що „націонал-комуністи” мають великі досягнення перед своїми народами в тому, що вони „вибороли” „Народні Республіки”.

За браком місця, ми зупинимось тільки над деякими твердженнями В. Голубничого.

„Опозицію” українських „націонал-комуністів” до Москви він поділив на чотири періоди,

---

Та як би гльорифікатори чекіста Хвильового не намагалися його вибілювати й підносити на щит його „добу”, є одне питання, на яке вони не можуть знайти жодної крутіїської відповіді.

Справа в тому, що за такі гасла Хвильового, як „Геть від задрипанки Москви!” та обзивання комуністів „сволотою”, хоч би який він був заслужений чекіст, йому ніколи б не оминати викинення з членів КП(б)У та ліквідації. Але, як знаємо, з КП(б)У його ніхто не викидав, натомість він у цьому самому часі виїздив за кордон на лікування й „свободи” собі не вибрав, а публікував покаянні признання за „поповнені помилки”. Після цих його покань десятки українських письменників були розстріляні, а інші заслани, але він лишився недоторканим...

І саме це, для того, хто знає підсоветське життя, а особливо 30-ті роки на Україні, примушує дивитися на Хвильового не інакше, як на літературного провокатора НКВД!

Підтверджує це і той факт, що Хвильовий покінчив життя самогубством, залишаючись правовірним комуністом, про що й написав у своїй передсмертній записці!

(Продовження в наступному числі)

В наступному числі журналу читайте:

„Комуністи” (УРДП—Івана Майстренка),
„Зміновіховці” (ОУН-закордоном).

а до „опозиціонерів” зарахував таких комуністів, як Шахрай, Бош, Мазур, Затонський, Лапчинський, Скрипник, Мануїльський, Волобуєв, Хвильовий, Раковський і інших. Більша половина з названих ним комуністів не українці, але, як вони опинилися серед українських „націонал-комуністів” В. Голубничий не сказав?

Аналізуючи революційний період 1917-1920 років, В. Голубничий ні одним словом не згадав про визвольні змагання українського народу, про УНР та українську армію, а „доводив”, що в ті роки тільки „націонал-комуністи” чинили спротив Москві, називаючи при цьому Шахрая, Боша, Затонського, а пізніше був Скрипник і інші. Комуніста Шахрая В. Голубничий назвав „батьком і ідеологом” українського „націонал-комунізму”... Але в дискусії по доповіді проф. В. Мартос сказав, що він Шахрая знав особисто ще перед революцією, як також під час революції, і знає його, як російського єдинедрілля, який ніколи не говорив українською мовою та висміював розмови про будь-яку автономію для України, а про її самостійність і чути не хотів!

На таку довідку проф. В. Мартоса В. Голубничий зовсім не реагував.

Зі слів доповідача виходило, що й Мануїльський теж належав до українських „націонал-комуністів”, хоч відомо, що цей вірний слуга Москви не був українцем і займав керівні посади в „уряді” УССР та в Комінтерні. Отже в чому проявлялася його „опозиція”, лишається тасмницею В. Голубничого.

Комуніста Лапчинського В. Голубничий назвав автором і творцем УССР та твердив, що якби не було „націонал-комуністів”, то не було б і УССР та інших советських республік? Це саме „доводив” і білорус А. Адамович. Але ніхто з них не сказав, що якби не було „націонал-комуністів”, то напевно були б вільні національні республіки, а що їх немає, то тільки тому, що „націонал-комуністи” допомогли Москві їх задущити!

Торкаючись періоду 1920-1930 років В. Голубничий жодним словом не обмовився про боротьбу українського народу проти Москви й проти доморослих комуністів, що її провадили СУМ, СВУ, УАПЦ, Академія Наук. Натомість твердив, що „спротив” робили тільки Волобуєв, Скрипник, Шумський, Хвильовий та інші комуністи?

Але тут виявилися „розбіжності” в оцінці М. Скрипника з боку УРДП-Івана Майстренка й УРДП-Івана Багряного. Так гльорифікатори з УРДП-І. Б. твердять, що М. Скрипник не так був комуністом, як націоналістом (В. Гришко „Де сходяться дороги”), а В. Голубничий — „майстренківець” дав М. Скрипникові характеристику, що він не був самостійником державником, а комуністом ідеалістом і вірним марксистом, великим противником націоналізму та, що він „боровся” тільки за рівноправність націй в ССРСР.

З цим твердженням В. Голубничого не погоджувався і Г. Костюк-Подольак, який в дискусії твердив, що Скрипник таки був „націоналістом-державником”.

Наприкінці своєї „наукової” доповіді В. Голубничий сказав, що комунізм повністю збанкрутував в національному питанні, натомість „націонал-комунізм” буде прийнятий народами світу (?), як це вже доказано (?) в Югославії, в Польщі й Мадярщині (?). Про це також говорить — заявив він — постійний спротив „націонал-комуністів” (?) в ССРСР.

Ні одна з чотирьох доповідей не була побудована на документах і життєвих фактах, що й підкреслювали деякі дискусанти у своїх виступах. Але В. Голубничий на це відповів, що він про все це знає з власних „студій”. Мовляв, хочете вірте, а не хочете, то ваша справа...

Президент УВАН проф. М. Ветухів і Г. Костюк-Подольак — голова Об’єднання Письменників „Слово” у своїх виступах підкреслювали „велику цінність” доповіді В. Голубничого, як „науково обґрунтованої”, та вказували на необхідність появи всіх чотирьох доповідей англійською мовою в науковому збірнику УВАН.

Представник козаків інж. Глазков виступаючи в дискусії сказав, що якраз „націонал-комуністи” були найбільшими ворогами своїх народів, бо тільки при їхній підтримці, Москві вдалося здущити самостійницькі змагання поневолених Росією народів у 1917-1920 роках. Він висловив здивування, що УВАН влаштувала доповіді в яких прославляється бувших чекістів та душителів національної свободи народів поневолених Московією? Звертаючись до проф. М. Ветухова інж. Глазков заявив, що він викликає на політичну дискусію всіх чотирьох доповідачів, яким доведе, що „націонал-комуністи” винні в тому, що всі неросійські народи

до цього часу перебувають в московському ярмі, й, що тільки спираючись на них Москва, що хоче, те й робить у т. зв. „республіках”!

В заключному слові В. Голубничий дав інж. Глазкову таку відповідь: „Я вам, пане інженере Глазков не дивуюсь, бо ви в цих речах нічого не розумієте!”

Це дійсно „наукова” відповідь!

Президентів УВАН проф. М. Ветухову, як видно, мало було комуно-московської діалектики в УССР, а тому він, очевидно, уважає, що її треба „науково” розробляти на еміграції, притягнувши для цього гльорифікаторів кадрів з КП(б)У й комсомолу?

В США комуністична партія на списку підривних організацій, а УВАН у США скликає спеціальну „наукову” конференцію з метою довести, що українські комуністи, це не такі самі запроданці Москви, як американські!

Коли ж нарешті прийде час, що УВАН скличе наукову Конференцію, на якій ми почуємо про те, як українські комуністи такі, як Скрипник зруйнували Українську Академію Наук у Києві та винищили її наукові сили, а між ними й визначного вченого, історика української літератури академіка Сергія Єфремова?

От. Тарас Бульба-Боровець

Голова Військової Ради СВУ

ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА Й УКРАЇНСЬКІ ЗБРОЙНІ СИЛИ

Створення Української Повстанської Армії

Під час другої світової війни не було політичних передумов для відновлення української суверенної держави та виставлення її стратегічного пляну, якому могла б служити українська регулярна армія, або іррегулярна збройна сила. Українська територія блискавично переходила з рук до рук, то до Росії, то до Німеччини, і на іншу ситуацію в той час не було вигляду. В таких умовах могла існувати у ворожому запіллі лише іррегулярна українська збройна сила, яка служила б тільки високим політичним ідеалам державности, а не суверенної української держави та її військової стратегії. Зате така дія мала стратегічне значення для обох воюючих сторін. Всі ці моменти бралися під увагу при організації українських повстансько-партизанських військ під час другої світової війни. В пляні організації збройних сил існувало кілька варіантів, узагальнених від того, яка буде воєнно-політична ситуація на сході Європи.

Як в часі першої так і в часі другої світової війни, всі українці в чужих арміях мріяли про можливість організації українських збройних сил. Ріжниця була тільки та, що в 1917 році ми починали це діло хаотично, так би мовити з нічого, а в часі другої світової війни в нас існували сконкретизовані пляни по організації

війська, розраховані на кілька різних варіантів. Були конкретні державні концепції Уряду УНР та тих політичних партій, які УНР не визнавали, але боролися за суверенну державу. Яка з цих концепцій була правильною, або не правильною, ми тут не розбираємо. Це інша тема. Констатуємо тільки той факт, що вони з вибухом другої світової війни існували і по цих концепціях була ведена активна діяльність.

Перед вибухом другої світової війни провідні українські політичні центри, які вели офіційно активну боротьбу проти комуністичної Росії знаходилися по можливості якнайближче до України. Осідок екзильного Уряду УНР був у Варшаві. Провід монархістично-гетьманської партії в Берліні, а ОУН у Празі. Таким чином, коли вибухла війна, всі ці центри опинилися під німецьким наглядом.

Президент УНР Андрій Ливицький будучи відрізаним воєнними подіями від решти світу восени 1939 р. видав таємне доручення прем'єр-міністрові Прокоповичу в Парижі зфармувати новий уряд. Прем'єр Прокопович це доручення виконав, проголошуючи в Парижі відповідну декларацію свого уряду. Ген. Штаб УНР під керівництвом ген. Сальського залишився в Варшаві, щоб діяти неофіційно.

Весною 1940 року в ОУН стався розкол на дві групи: ОУН-полк. Мельника і ОУН-Степана Бандери. На форумі української антикомуністичної політики почали діяти 4 політичні центри. Кожен центр мав свою окрему концепцію та свій військовий плян на випадок німецько-російської війни.

З цих причин ми ввійшли, як активний учасник другої світової війни, не одноцілим фронтом, а навпаки окремими групами, які, замість співпраці, взаємно себе поборювали. Цей сумний факт мав негативний вплив на цілу нашу всенаціональну політику 40-х років.

В часі другої світової війни, українські вояки в різних відтинках часу намагалися організувати свою збройну силу такими методами:

1. Організація регулярної армії 1938-1939 року в Карпатах, за рахунок озброєння бувшої чехословацької армії.

2. Організація наших партизанських відділів в Західній Україні 1939 року, за рахунок озброєння бувшої польської армії.

3. Намагання організувати регулярні українські військові частини при арміях держав осі Рим-Берлін.

4. Намагання організувати регулярні українські військові частини з бувших вояків советської армії та за рахунок її озброєння в 1941 році.

5. Намагання виділити українців в окремі національні частини в польській еміграційній армії.

6. Організація та служба українських добровольчих батальйонів при арміях західних союзників.

7. Організація своїми власними силами партизансько-повстанської армії, за рахунок озброєння армій всіх воюючих на українській території держав.

Кожен з цих семи пунктів має свою окрему історію, якої ми тут не висвітлюємо, але усі ці спроби закінчилися невдачею, бо територія цілого нашого життєвого простору знов опинилася під чужою окупацією. Політична ситуація Східньої Європи в часі другої світової війни була для нас настільки несприятливою, що ні по якій воюючій стороні ми не мали змоги розвинути на широкий масштаб наших військових плянів. В советській і польській арміях нашого вояка примушено воювати не за свою справу. Німці перешкодили в організації укра-

їнської армії за рахунок зброї советської армії. В наших руках залишилася тільки одна можливість для останнього пункту, тобто організації власними силами суверенної повстанської армії. Одначе й тут ситуація не дозволяла розвинути наші пляни. Хоч у нас була офіційно запланована повстанська армія, проте підняти загальне повстання не було змоги. Щоб його розпочати, треба було мати сприяючу політичну ситуацію та мати в своїх руках якусь територію. Коли б ми всіма силами вдарили по одному окупантові України, ми б тим самим давали велику допомогу другому окупантові.

Через те, що ми ввійшли в другу світову війну без єдиного політичного державного центру, ми не могли мати й одного військового штабу. Кожен політичний центр намагався творити своє військо. На початку війни, як ми вже сказали попереду, таких центрів було 4, а в практичній дії існувало 2 основні штаби:

1. Коаліційний штаб республіканців, монархістів і націоналістів;

2. окремих штаб ОУН-С. Бандери.

Коаліційний республіканський штаб був створений шляхом договорів з політичними угрупованнями і тримався суворо в підпіллі в польських лісах. Натомість штаб ОУН Бандери з моментом вибуху німецько-російської війни в червні 1941 року перенісся до Львова і проголосив офіційну Українську Національну Армію під командуванням лейтенанта Климова-Легенди.

Плян організації Української Повстанської Армії на випадок німецько-російської війни, був опрацьований Воєнним Міністром і Начальником Ген. Штабу УНР ген. Сальським та його заступником полк. Валійським ще восени 1939 року. Натомість військові пляни ОУН-А. Мельника були окремо розроблювані ген. Капустянським та полк. Сушком. Потім ці два пляни були зведені в одну цілість. Військовий плян ОУН-С. Бандери був зовсім окремий.

Тасмним наказом Президента і Головного Отамана Військ УНР Андрія Ливицького в червні 1940 року, Головнокомандуючим УПА був призначений Голова УНВ Тарас Боровець, з рівночасним присвоєнням йому звання — отаман — Тарас Бульба. Обов'язки начальника штабу УПА в різних відтинках часу виконували: полк. Іван Литвиненко, сотн. Рогатий, полк. Петро Дяченко, полк. Петро Смо-

родський і пор. Леонід Щербатюк-Зубатий. УПА була поділена на територіальні Січі.

У формі Поліської Січі УПА виступила на воєнну арену 22. 6. 1941 року проти російської влади, але в наслідок неприязного ставлення німців до українського національного війська, вона відразу частинно пішла в підпілля, частинно була демобілізована, а частинно виступала в очах німців, як поліція.

ОУН-С. Бандери в цей час проголосила офіційно державу та намагалася будувати в терені державно-адміністративний апарат і армію, але німці всі ці заходи заборонили й виарештували провід організації. Організація деякий час борсалася в хаосі, а потім в 1942 р. також повернулася в підпілля.

Українські вояки та молодь по всій Україні намагалися в воєнному хаосі організувати українське військо, але німці всюди ці заходи забороняли, дозволяючи тільки на українську поліцію в кількості один поліцай на сто осіб населення. Навіть координація роботи поліції кількох районів була заборонена. Маса українських вояків з советської армії здавалися в німецький полон, бо думали, що по німецькій стороні буде організована українська національна армія, але німці заганяли мільйони полонених за дроти та виморювали їх голодом.

Надія на організацію українського війська по стороні німецької армії розвіялась. Всі заходи збудувати її були даремні аж до 1943 р. коли було дозволено створити одну українську дивізію в Галичині. Українським воякам залишилася тільки одна можливість для служби своїй Батьківщині — це партизансько-повстанські формації. І ці формації були організовані в підпіллі.

Вибрана Ген. Штабом УНР, а потім і коаліційним Головним Командуванням УПА поліська котловина, як база для повстанських військ, була дуже вдалою. Там можна було невловимо маневрувати партизанам перед кожним окупантом України.

16. 11. 1941 року Поліська Січ-УПА офіційно розв'язує свій штаб в Олевську й переходить в підпілля та починає активну боротьбу проти німців. Від Уряду УНР був суворий наказ, розпочати цю акцію не загальним повстанням, а малими партизанськими групами. Загальне повстання було небажане з двох причин: перша, щоб не давати великої допомоги

росіянам, друга, щоб не викликати масових німецьких репресій проти цивільного населення України. Акція проти німців мала починатися тільки тоді, коли німецька армія переходитиме з української території на російську.

Дотримуючись цих директив, УПА літом 1942 р. почала зручними „налетами” на німецьку адміністрацію в Україні та на вузлові пункти шляхів сполучення подвійну протинімецьку акцію:

1. Ударами по адміністрації протестувати проти нового окупанта;

2. Ударами по шляхах сполучення паралізувати стратегічні пляни німецької армії.

На особливу увагу заслуговує наш воєнний союз з братнім білоруським народом. Він був укладений між Поліською Січчю-УПА та Білоруською Самообороною ще в липні 1941 року для боротьби проти большевицької партизанки в Поліській котловині. Білоруська Самооборона діяла під політичним проводом проф. Радоміра Островського, що пізніше був вибраний Президентом Білоруської Центральної Ради. Командували Самообороною кап. Вітушка і пор. Родзька.

Чисельна сила обох армій в часі укладення союзу в 1941 р. нараховувала 10.000 Поліської Січі-УПА і 5.000 Білоруської Самооборони. Як на партизанське військо, це була велика сила.

В грудні 1942 року Головна Команда УПА ще раз звернулася офіційно до всіх партій з пропозицією створити Революційну Раду та один Штаб, але ОУН С. Бандери цю пропозицію відкинула.

Причини переіменування УПА на УНР

Аж в лютому 1943 року провід ОУН-Бандери повідомив Головну Команду УПА, що їх організація змінила своє ставлення до партизансько-повстанської акції та є готова прислатися до спільної боротьби в рядах УПА. При цьому запропоновано, щоб діючі досі окремо партійні боївки, що називалися Військові Відділи ОУН включити в УПА. Головна Команда УПА поставилася до цієї пропозиції позитивно. Розпочалися переговори між представниками проводу ОУН-Бандери та Головною Командою УПА, які вели: від ОУН-Бандери п. Олександр Бусел та пор. Сонар, а від УПА от. Бульба та пор. Щербатюк-Зубатий. Ці пе-

реговори тягнулися до 20. 5. 1943 р. й закінчилися без позитивних наслідків, із-за великих розбіжностей у поглядах на принципові справи.

Пропозиції ОУН-Бандери були: 1) Об'єднати всі революційно-військові сили в рядах УПА; 2) Оголосити загальне повстання проти німців та перевести масову мобілізацію до УПА; 3) Підпорядкувати всі дії штабу УПА не екзильному Урядові УНР та Революційній Раді в Україні, а виключно політичній лінії проводу ОУН-Бандери; 4) Очистити поголовно всю територію дій УПА від національних меншнь, а особливо поляків, які співпрацюють з німцями та большевицькою партизанкою; 5) Впровадити в армії „політвиховників” (тобто політичних комісарів ОУН-Бандери); 6) Головнокомандуючим УПА залишається от. Бульба, а штаб поповнити новими військовими кадрами ОУН-Бандери.

Контрпропозиції Головної Команди УПА: 1) В ряди УПА приймаються всі революційно-військові кадри різних політичних угруповань. Вони мають право діяти в системі УПА; 2) Загального повстання УПА не проголошує, бо воно недоцільне. Треба далі діяти тільки малими партизанськими з'єднаннями; 3) Всю військову акцію штаб УПА підпорядковує тільки Урядові УНР та Революційній Раді зложеної в Україні з різних політичних угруповань, як координаційного органу, а не одній якійсь політичній партії; 4) УПА не має права переводити поголовні репресії проти національних меншин в Україні. Карати тільки індивідуально виконавців злочину, коли він буде їм об'єктивно доказаний; 5) Жодних комісарів в армії. Політичне виховання вояків лежить на командирах, а за внутрішнім порядком слідкує Полева Жандармерія УПА; 6) Штаб УПА може бути поповнений новими кадрами. Головнокомандуючого призначає Президент Української Народньої Республіки. Люди можуть змінюватися, або падати в боях.

ОУН-Бандери, з наказу урядуючого тоді її провідника Миколи Лебеда, що виступав під псевдом Максим Рубан, контрпропозиції Головної Команди УПА відкинула та заснувала весною 1943 р. свій окремий штаб під назвою УПА-Північ. Використовуючи перший пункт переговорів та згоду Головної Команди на виступання всіх партизанів під назвою УПА, в

березні 1943 р. стягнула в ліс на „революцію” всю українську поліцію на Волині та Поліссі й почала під маркою УПА реалізувати намічену свою програму. Таким чином Лебідь-Рубан диверсійним маневром в травні 1943 р. розколов УПА на дві групи, оголосивши громадянську війну проти первісної УПА, у формі терору проти тих українців, що стояли не на позиціях ОУН-Бандери.

Головна Команда УПА оминала цю громадянську війну з таких причин: 1) Не було наказу Уряду УНР здобувати панівне становище в підпіллі шляхом братовбивства; 2) Літом 1943 р., коли советська армія форсувала Дніпро, не було доцільним збільшувати партизанські лави, а навпаки, треба було думати про їх зменшення та пляномірне переведення в підпілля, розраховане на довший час.

Таким чином були дві протилежні тактики: дотеперішня Головної Команди УПА і нова тактика ОУН-Бандери, яку вона почала силою накидати цілій армії. Щоб відмежувати себе від наслідків фальшивої тактики тоталітарної ОУН-Бандери, Головна Команда УПА в липні 1943 р. переіменувала первісну УПА на Українську Народню Революційну Армію та видала суворий наказ всім своїм бойовим відділам і місцевим командам переходити в глибоке підпілля.

Командиром нової масової УПА, Лебідь-Рубан призначив члена своєї ОУН Романа Шухевича, що потім почав діяти під псевдом ген. Тарас Чупринка, а начальника штабу було насильно змобілізовано в червні 1943 р. з Рівного полк. армії УНР Ступницького, що виступав під псевдом Гончаренко. Почали діяти дві окремі партизанські формації під назвами УПА і УНРА. Кожна з них мала інший світогляд та іншу програму й тактику дії. Ця ідеологічно-програмова диференціація не давала змоги вести боротьбу єдиним фронтом.

У безвихідному положенні...

Від літа 1943 р. Поліська котловина, де було сконцентровано велику силу українських та білоруських повстанців разом з їх родинами та масою втікачів від большевицько-німецького терору, зробилася долиною масової смерті та безперервної заграви. Советська армія зфорсувавши Дніпро, цілим фронтом йшла на

захід. Советські партизанські з'єднання, перекинені масово повітряним шляхом, опанували Південну Білорусь та почали натискати на наші позиції в українській частині Полісся, щоб підготувати дорогу для советської армії на Варшаву. Німецьке командування концентрувало свої резерви для побудови нової оборонної лінії Кенігсберг-Карпати. Ми опинилися в безвихідному оточенні. Для оборони в нас не вистачало сил і воєнного матеріалу, а для прориву з німецького в советське заплілля наших повстанців плюс маса втікачів було забагато. Ситуація була катастрофальною. Вона загрожувала повною загрозою не тільки повстанцям, але і великій масі цивільного населення, головним чином українській та білоруській інтелігенції, бо від большевиків нікому з цієї маси людей пощади не буде.

15. XI. 1943 р. Головна Команда УНРА винесла таку постанову:

1. Всім зреорганізованим частинам повстанців під командою от. Щербатюка-Зубатого пробиватися якнайменшими групами в советське заплілля, тримаючись поліських лісів та північної Чернігівщини. Там триматися в глибокому підпіллі;

2. З уваги на те, що німці вже залишають Україну, запропонувати їм мир з українськими повстанцями. Добитися від німецького командування в заміну за мир право на евакуацію цивільного населення з оточеної Поліської котловини на польську територію та далі на захід і передачу зброї, яку німці нищать, або кидають, в руки українських повстанців для їх дальшої боротьби проти росіян.

3. В делегації для переговорів з німецьким командуванням негайно їде от. Т. Бульба і сотн. Жданович.

Ця постанова була виконана, але делегацію в часі переговорів арештовано і в кінці листопада 1943 р. замкнено в концтаборі Саксенгавзен під Берліном. Німці до переговорів з українцями в такій площині були не готові. До цього прийшло щойно за рік, в жовтні 1944 року. Тобто тоді, коли ціла територія України була знову окупована советами.

Плян евакуації цивільного населення з Поліської котловини не вдався. Головна Команда УНРА видала в цій справі спеціальну відозву, в якій закликала людей вириватися з оточення, хто як може. Пробиватися на захід всіма

можливими способами поодинці, зголошуватися „на працю” до Німеччини і т. п. Багато людей виїхало на фальшиві папери, які їм давали підпільні організації руху спротиву. Таким чином велика частина тих людей була врятована.

В цей же самий час, Головна Команда умовленої, з наказу Лебеда, УПА перенесла свій головний штаб в Карпати. Залишені їхні військові відділи на Поліссі та Волині деякий час боролися з німцями та росіянами. Понесли дуже великі втрати й перейшли під російську окупацію. В дальшій боротьбі з росіянами вони були або винищені, або витиснені малими групами також в Карпати, де разом з партизанами Карпатської Січі трималися аж до 1947 року. Потім, були винищені комуністичною коаліцією росіян, поляків та чехів, а рештки перейшли на нові методи боротьби, які УНРА прийняла ще восени 1943 року.

Літом 1944 року Командування УПА ОУН-Бандери опинившись в безвихідній ситуації, почало аналогічні переговори з німецьким командуванням, як це зробила Головна Команда УНРА восени 1943 року, про замирення та перебрання їх зброї і забезпечення відступу деякій частині людей на захід. Ріжниця була та, що тут відступав цілий провід ОУН-Бандери.

Українські вояки в арміях західніх союзників

Від самого початку другої світової війни в 1939 р., велика кількість українських вояків билися по стороні західніх союзників в польській армії. Їх число тяжко устійнити, але коли взяти під увагу, що Польща мала мобілізаційний плян на 2.000.000 вояків, якому підлягало 7.000.000 українського населення 32-мільйонної польської держави, тоді виходить, що кожен п'ятий вояк польської армії був українець. Це є незаперечні активи України по стороні західніх союзників, які затаює та капіталізує Польща, але нашим обов'язком є це затаювання виявити.

Велика частина цих українських вояків потім через відступ на захід, та советський полон і армію польського генерала Андерса, перейшла на безпосередні поля боїв західніх союзників проти німців. Їх число також крайня пора виявити. Це повинні зробити ті наші вояки,

що в тих формаціях брали участь. Крім того багато українських вояків були безпосередньо в американській, канадійській, британській та французькій арміях.

На особливу увагу заслуговує факт, що з моментом наступу західних союзників проти Німеччини, при зустрічі з цими військами на їх бік переходили цілі з'єднання, що були зформовані німцями з українців в часі війни, хоч не було офіційної української армії. Якраз в „подяку” Гітлерові за таку „геніяльну” політику, ці українські відділи билися разом з німцями тільки на східньому фронті, проти совєтів. Натомість, коли тільки їм була нагода зустрічі з союзними військами, вони цілими з'єднаннями обертали свою зброю проти Гітлера. З уваги на те, що це діялося головним чином на французькій території, вони швидко знаходили спільну мову з французькими партизанами й потім разом з усіма збройними силами західних союзників билися аж до повної перемоги над Гітлером.

У Франції маємо й сьогодні цілу комбатантську організацію „молодик” тобто б. українських вояків французької армії, які зорганізовані в окрему секцію при старому Товаристві Ветеранів Армії УНР. Багато їх служить у французькій армії і чужинецьких легіонах.

Українська Армія при німецькому „Вермахті”

Аж вкінці 1944 року німецький уряд погодився на створення Української Національної Армії при німецькому „Вермахті”. Але перед тим був сильний натиск німецьких чинників на українців, щоб вони включилися в російську армію ген. Власова. Коли ж українці різних політичних орієнтацій від цього категорично відмовились, тоді німці погодилися організувати окреме українське військо. Але організація цього війська була попереджена вимогою українців звільнити з концтаборів полк. А. Мельника, С. Бандеру, от. Бульбу і всіх інших українських політичних в'язнів та репресованих. Ця вимога була німцями в кінці жовтня 1944 року виконана. Не всі, але велика частина українських політв'язнів була звільнена. Почалися між українські та українсько-німецькі переговори в справі організації українського війська, що й було досягнуто в січні 1945 року.

Головнокомандуючим цієї армії був ген. Павло Шандрук, а начальником штабу полк. Аркадій Валійський. Армія була поділена на дві частини: регулярну та іррегулярну. Командиром іррегулярної частини, що офіційно носила назву „Група „Б” Української Національної Армії”, був призначений наказом ген. Шандрука от. Т. Бульба-Боровець, а начальником штабу групи полк. Андрій Долуд.

В склад регулярної частини входила Галицька Дивізія СС, яка була перейменована на 1-шу Дивізію УНА, та всі українські формації й поодинокі особи, що ще перебували в таборах полонених, або несли службу при німецьких частинах. Усі вони мали бути відкомандировані до УНА. Натомість для формування іррегулярної частини, от. Т. Бульба добився дозволу від німців вибрати відповідні кадри по концтаборах та таборах полонених й серед бувшої української поліції. Група „Б” ставила своїм завданням зформувати та відповідно вишколити один партизанський полк, який мав бути перекинутий повітряною дорогою в Україну.

Обидва ці пляни не були зреалізовані через капітуляцію Німеччини. 1-ша Дивізія УНА та два курені Групи „Б” відповідними маневрами українського Командування відійшли по можливості якнайдалі від східнього фронту й перейшли в полон до західних союзників. Там вони частково знайшли азиль, але велику кількість українських вояків було видано большевикам цими ж західними союзниками на вірну смерть.

„ЛІТЕРАТУРНА ТРИБУНА”

З наступного числа нашого журналу розпочинаємо друк „Літературної Трибуни” на редактора якої запрошено п-ні Н. Сніжну.

Українська новелістка й журналістка Н. Сніжна на німецькому літературному конкурсі в 1957 році, одержала другу премію за новелю „Перемога” в німецькій мові. Це перший випадок в історії німецької літератури, що українка відзначена такою нагородою.

Першим матеріалом в „Літературній Трибуні” буде поміщена праця В. Наддніпрянця „На літературному Базарі. Іван Багряний — поет, прозаїк і публіцист”.

Редакція

УНРада І КАДРИ З КП(б)У Й КОМСОМОЛУ

або

„Батьківщина і Ми”

В суботу, дня 20-го грудня 1958 року старанням Т-ва Прихильників Української Народньої Республіки в Нью-Йорку відбулася доповідь Івана Багряного, голови Української Національної Ради на тему „Батьківщина і Ми”.

У першій частині своєї доповіді І. Багрянний говорив про те, що в Україні, не зважаючи на величезні спустошення, які зазнав український народ матеріально й фізично під час другої світової війни, тепер помітний процес національного відродження, але що його можливості обмежені до мінімуму „хрущовською відлигою”, яка після смерті Сталіна, крім тактичних змін попередньої політики Москви, ніяких полекш у національному питанні поневоленим нею народам не принесла й не принесе. Треба сподіватися, — сказав доповідач, — дальшого терору супроти носіїв українського національного відродження, як це було у 20-их роках під час ренесансу... Згадуючи про ті роки Іван Багрянний, як звичайно покадив М. Хвильовому й М. Скрипнику.

Доповідач слушно зауважив, що Україна сьогодні є експериментальним полем Москви для показу її сателітам, як „ідеально” розв’язано національне питання в ССРСР. Численні делегації з країн „народніх демократій” подорожують по Україні й знайомляться з її культурою та колгоспним побутом, але далі гопакка й шараварів Москва українську культуру не пускає...

На прикладі революції в Мадярщині І. Багрянний намагався довести, що українські комуністи й комсомольці у слушний момент можуть стати небезпечними для Москви, бо ось, мовляв, у Мадярщині революцію очолили комуністи й комсомольці. Вони, мовляв, були не проти системи, а проти російського імперіялізму...

Про будь-які національно-визвольні сили в підсоветській Україні доповідач не сказав жодного слова, бо, на його думку, все, що там може щось „творити” й „виборювати”, знаходиться під егідою КП(б)У чи КПУ й комсомолу!?

У другій частині доповіді І. Багрянний нічого не сказав, ані про пророблену УНРадою роботу, ані про її пляни на майбутнє. Ствердив лише, що УНРада є противагою Верховній Раді УССРСР, яку очолює його колишній колега по перу Павло Тичина... Говорячи про „атаки” на УНРаду з боку деяких політичних середовищ на еміграції, Іван Багрянний ніяких глибших причин, що їх викликають не подав, а лише сказав, що породжує їх двоподіл (?).

Як і М. Лівіцький, голова Виконного Органу УНРади, що 1957 року подорожував по ЗДА й Канаді, так і І. Багрянний „протестував” проти того, що дехто обвинувачує УНРаду в „непередрішенстві”, тобто в співпраці з АКВБ чого, твердив він, насправді ніколи не було й немає. Якщо ж мова йде про такі установи АКВБ, як радіостанція „Освобожденіє” й Інститут для вивчення ССРСР, то з ними, мовляв, УНРада не має нічого спільного, а працюють там українці приватно. Між іншим сказав І. Багрянний, він особисто знайомився зі змістом радіопересилань в Україну з радіостанції „Освобожденіє” й виданнями згаданого Інституту в українській мові й нічого шкідливого для української справи там не знайшов. Тут голова УНРади твердив щось протилежне тому, що говорив М. Лівіцький, — голова ВО УНРади, який навпаки підкреслював, що українські радіопересилання з радіостанції АКВБ знаходяться під цензурою білих московських імперіялістів і тому позбавлені національного змісту.

„Злобні атаки” на його власну особу, Іван Багрянний вбачає в тому, що це роблять амбітники, але атакуючи його, вони мовляв, валять і УНРаду? Йому мовляв закидають, що він, наприклад, пише свої твори не так, як комусь того хочеться, але сказав він, я їх пишу з власного переконання... Я, каже І. Багрянний, ніколи М. Хвильового не називав „Богом”...

Вкінці І. Багрянний заявив, що охоче зустрінеється зі своїми політичними противниками в прилюдній дискусії, щоб вияснити усі ті спра-

ви, які проти нього виринули щойно після того, як він став головою Української Національної Ради, бо перед тим ніхто їх не порушував?

Після доповіді, головуючий проф. М. Вступів попросив присутніх ставити доповідачеві запитання.

Зі змісту ставлених І. Багрянному запитань було видно, що присутніх цікавила не так його доповідь, як його власне партійне й літературне обличчя. Члени Спілки Визволення України поставили І. Багрянному кілька засадничих запитань, а саме: як, наприклад, погодити партійну лінію УРДП, генеральним секретарем якої є доповідач, а яка орієнтується на кадри з КП(б)У й комсомолу й М. Хвильового вважає своїм ідеологічним батьком з тим, що він, І. Багрянний, очолює УНРаду, спадкоємця УНРеспубліки, яку такі комуністи, як М. Хвильовий, допомагали Москві звоювати? Чи І. Багрянний і далі твердить, що молодь в Україні „тужить” за „здобутками жовтня”, як це він у 1946 році написав у своїй брошурі про українську молодь під советами? Чи виною комуністичної системи є її ідеологія, чи люди, які її втілюють у життя? Чому І. Багрянний ні в одному із своїх численних літературних творів, написаних і виданих на еміграції, отже в умовах вільних від московської цензури, ніде не описав боротьбу і її героїв за незалежну українську державу?

На більшість із цих запитань, як і на багато інших подібних Іван Багрянний відповіді не дав. Тому й довелося в дискусії, відповідати на них самим дискутантам, але дискусія також виявила, що українські політичні середовища, які підтримують, чи орієнтуються на УНРаду вже розмежовані на два непримиримі табори. З одного боку це самостійники, що хочуть бачити УНРаду справжнім продовжувачем УНРеспубліки, а з другого боку т. зв. хвильовисти, які лише з тактичних причин підтримують УНРаду, але в перспективі мають на меті не відновлення УНРеспубліки, а націонал-комуністичної УССР зі збереженням теперішнього положення в підсовєтській Україні кадрів з КП(б)У й комсомолу!?

Забираючи слово в дискусії В. Коваль — голова Крайової Управи СВУ в ЗДА заявив, що даремно УРДП бідкається на еміграції про те, що буде з тими нечисленними комуністами й комсомольцями, які є в Україні, бо тих справ

еміграція не вирішує, а вирішить сам український народ! СВУ вболіває за долею сорока мільйонного українського народу, який поневолений Росією, а коли йдеться про еміграцію, то занепокоєна тим, що кадри з КП(б)У й комсомолу, які тут опинилися цілком випадково, духово залишилися такими самими, якими були в підсовєтській Україні!?

Звертаючись до І. Багряного, В. Коваль попросив його вказати на факти, які б доказували, де і коли, українські комуністи й комсомольці виступали проти московських окупантів, хоч би так, як це зробили їхні однопартійці мадяри під час т. зв. мадярської революції?

Він сказав, що у другій світовій війні деякі українські комуністи й комсомольці пристали до українського націоналістичного підпілля, але свого власного, хоч би й націонал-комуністичного з протимосковським наставленням не створили. Твердження про те, що в підсовєтській Україні всі знаходяться під „егідю КП(б)У й комсомолу”, як про це говорив І. Багрянний, не відповідає найменшій правді. І. Багрянний це твердження розуміє так, що підсовєтські українці фізично й духово є з цими „кадрами”, але приклад еміграції доводить щось протилежне, бо більшість тих, що були під советами нічого спільного не мають з УРДП!

Натомість І. Багрянний і І. Майстренко створили УРДП на базі духового єднання з тими „кадрами” до яких вони самі належали в УССР! І треба ствердити, що це їхнє єднання так глибоко закорінилося, що, напр., Іван Багрянний у своєму творі „Сад Гетсиманський”, написаному й виданому на еміграції, чекіста М. Хвильового називає „Богом”? Тому й усі інші твори І. Багряного побудовані на матеріалах діяльності кадрів з КП(б)У й комсомолу в Україні, яка була протиукраїнською. Але автор хоче довести, що тільки ці „кадри” робили добро українському народові?

В. Коваль заявив, що намагання І. Багряного закинути СВУ, що нібито її члени мають на меті валити УНРаду, не витримує жодної критики. Навпаки, СВУ, яка продовжувала в Україні підпільну боротьбу на базі УНРеспубліки, відновлена на еміграції на цій самій базі і ставить своїм завданням відмежувати від УНРади ті політичні сили, які ні історично, ні

духово нічого спільного не мають з боротьбою за українську національну державу!

Саме це й визначатиме поділ української еміграції на два непримиренні табори: табір самостійників націоналістів і табір хвильовистів! І СВУ не сумнівається в тому, що хвильовизм, як політичний чинник втратить будь-яке значення в середовищі української самостійницької еміграції з моментом коли вона буде детально ознайомена з його генезою та практикою того політичного середовища, яке намагається його накинати українській антикомуністичній еміграції! Українська еміграція вороже наставлена не лише до комунізму московського типу, але й до т. зв. „місцевого” націонал-комунізму!

Звертаючись до І. Багряного, В. Коваль сказав, що поскільки доповідач у своїй доповіді виявив бажання прилюдно боронити хвильовизм, то він користаючи з цього запрошує його від імени Спілки Визволення України й Союзу Земель Соборної України — Селянська Партія на широкі збори українців м. Нью-Йорку, які відбудуться дня 18-го січня 1959 року, де будуть порушені справи хвильовизму на еміграції.

Голова ГУ СВУ О. Калиник виступаючи в дискусії також підкреслив, що Спілка Визволення України УНРаду не поборює, а хоче бачити її загальноукраїнським представництвом на еміграції, яке буде підтримувати увесь український загал морально й матеріально. Сьогодні УНРада такою не є, а її авторитет ще більше підупав через присутність у її складі гльорифікаторів М. Хвильового! При цьому О. Калиник сказав, що він також був в'язнем московсько-большевицьких концтаборів, але потрапив туди не як хвильовист, а як український націоналіст за підпільну діяльність у Києві в 1933 році. Він також твердив, що коли хтось мріє прийти в Україну під „прапором” Хвильового, того український народ зустрине камінням! Звертаючись до І. Багряного, О. Калиник пригадав йому, як він у 1946 році особисто знайомив його, О. Калиника, зі статутом УРДП, в якому було написано, що емблемою цієї партії має бути тризуб на схрещенні серпа й молота. І вже тоді, каже О. Калиник, я попереджав І. Багряного, що він вступає на не-

гідний українському протикомуністичному емігрантові шлях політичної діяльності!

Член ОУН-з Євген Стахів у своєму короткому виступі став на захист хвильовистів і сказав, що Іван Багряний це політик великого діяпазону, який йде правильним шляхом у своїй політичній діяльності.

Член КУ СВУ в ЗДА О. Кейс відповідаючи І. Багряному сказав, що репресії, які були скеровані в УССР проти українських комуністів, зовсім не означають, що ті комуністи захищали інтереси українського народу. Свого часу Сталін зліквідував і багатьох своїх „соратників” аби позбутися конкурентів!

Вказуючи на виступ Є. Стахова, О. Кейс зауважив, що немає нічого дивного в тому, що ще недавній супернаціоналіст Є. Стахів став жертвою хвильовистської пропаганди на еміграції. Така доля може спіткати всіх тих, які не знають підсоветської дійсності в Україні!

Член УРДП В. Новицький всіх дискутантів, які виступали проти хвильовизму та його гльорифікаторів назвав людьми, які не дозріли до того, щоб забирати голос у політичних справах. Яке мовляв право, мають ці люди Івана Павловича Багряного, відомого письменника і публіциста та політичного діяча, критикувати в такий недостойний спосіб?

Проф. М. Вєтухів у своєму виступі говорив про безсумнівний демократизм українського народу та твердив, що цей демократизм саме й цінний у тому, що ось на еміграції в політичному житті беруть участь визнавці різних політичних поглядів від монархістів до комуністів і що доки так буде, доти українська еміграція матиме право називати себе демократичною. Згадуючи про тих, що в УССР знаходяться під „егідою КП(б)У й комсомолу” проф. М. Вєтухів сказав, що більшість з-поміж них є ворогами тієї системи, але мовляв, треба поважно рахуватися зі самими „кадрами” бо вони там мають у своїх руках керівництво державним апаратом.

У заключному слові І. Багряний, багато порушених справ під час дискусії оминув мовчанкою. Він знову твердив, що критика направлена проти нього є виступом проти цілості УНРади. Він мовляв, ніколи на становище голови УНРади не претендував, а погодився ним бути тільки на прохання тих партій, які входять до її складу і якщо його особа не по-

добається, то він може зректись цього посту!

Щодо своєї літературної творчості Іван Багряний сказав, що ніхто не має права вказувати йому про що і як він має писати! Це, що він написав дотепер, є вислідом його власних переконань, а що в „Саді Гетсиманському” Хвильового названо „Богом”, то так його називає головний герой цього твору і він, Іван Багряний, тут ні при чому? Між іншим, також поінформував, що одне чужинецьке видавництво за видання згаданого твору в англійській мові пропонує йому добрий гонорар...

На закінчення цього звідомлення хочемо запитати І. Багряного, як розцінювати співпрацю Ф. Пігідо, заступника генерального секретаря УРДП і заступника голови ВО УНРади з Інститутом по вивченню ССРСР, його „приватною” співпрацею з АКВБ, чи співпрацею УРДП й УНРади? А таких „приватників” серед членів УРДП й УНРади є багато більше!

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

До журналу „Місія України”

Лиха доля закинула нас на чужину. Розпорошені люди не мають ніякої сили, а тому треба було організуватись. Політичні організації домовились між собою, прийшли до згоди й створили Державний Центр — УНРаду, як продовжувача традицій Української Народної Республіки. УНРада звернулася до українського громадянства, щоб воно підтримувало її морально і матеріально, як Державний Центр на чужині.

У 1951 році УНРадою була випущена Позичка Визволення України й усталено інші податки. Українці, які підтримували УНРаду самі посилали гроші для придбання облігацій ПВУ і сплачували податок. Крім цього були уповноважені зв'язкові від УНРади по містах Англії, які збирали вплати на облігації й податок. Але в той самий час, коли почалася збірка на УНРаду, УРДП-Івана Багряного (яке також входить до складу УНРади) розпочало свою партійну збірку на газету „Українські Вісті”. Це стало на перешкоді збіркової акції на УНРаду!

4-го жовтня 1953 року в м. Ноттінгам відбулися збори, на яких виступав від УНРади І. Багряний. На його доповіді було присутніх три сотні людей, разом з тими, що їх притягнула УРДП, бо були й такі, що приїхали з різних міст Англії. І. Багряний у своїй промові висловлював жаль на адресу советських маршалів, генералів та політруків, яких знищив Сталін. Натомість за запит про СВУ, відповів так: „Ніякої організації Спілка Визволення України не було, то була провокація ГПУ”. Між іншим, Іван Багряний говорив виключно про комунізм і про самих комуністів. Третину своєї промови він присвятив М. Хвильовому, а

вкінці сказав: „Я не є проти того, щоб Україна була комуністичною”. На запит присутніх: „чи Ви промовляєте від імені УНРади, чи від своєї партії” — І. Багряний відповів: „Ні, я промовляю від імені УНРади!” — „А чому ж ви ні словом не згадали про традиції УНРеспубліки і про Головного Отамана Симона Петлюру? — був другий запит. Іван Багряний відповів, що „для цього призначаються окремі дні”. Маючи на увазі очевидно панахиди та академії?

Після такої „науки” люди подумали: так ось хто є в УНРаді! Таму вони й збайдужіли до свого Державного Центру! Передімною місячник „Наше Слово” ч. 23 за лютий 1953 року в якому поміщена стаття І. Нерадько під заголовком „Перед Третьою Сесією УНРади”, в якій написано: „І. Багряний це найзручніший „таран” для розбиття УНРади і знищення демократичної традиції УНРеспубліки”.

Щоб рятувати ситуацію, голова Виконного Органу п. М. Лівіцький поїхав до Англії, Америки й Канади та інших країн „організувати” людей на зразок „ударних бригад”, щоб ці „бригади” підтримували матеріально й морально УНРаду. На терені Англії п. М. Лівіцький такі бригади організував у 1957 році під назвою „Товариства Сприяння УНРаді”.

8-го листопада 1958 року в м. Ноттінгамі були скликані збори. У повідомленні було написано, що „на збори приїждять з Лондону, голова Головної Ради Товариства сприяння УНРаді полк. П. Базилевський, а також один з членів Представництва ВО на Велику Британію”. Але то були не збори, а якийсь „зльот”, бо в повідомленні було написано, що члени Товариства Сприяння зустрінуться з трьох міст: Ноттінгам, Дерби і Лестер, як також запрошується й український загаль... У висліді, на залі було разом зімною й двома промовцями 18 осіб!

Від Представництва ВО говорив п. О. Бондарівський про те, щоб усі згуртувались біля УНРади і підтримували її морально й матеріально... п. П. Базилевський говорив майже те саме, але його промова більше відносилась до членства сприяння УНРаді. Потім П. Базилевський звернувся до „ударних бригадирів” з яких на залі було тільки дев'ять. Панове — сказав він — чому ви не надсилаєте членські вкладки до Головної Управи? Потім по черзі викликав їх і кожному ставив запитання, на яке кожний з них відповідав: не надсилаємо, бо ніхто не вплачує...

А я сидів і думав, як далеко зайшла УНРада зі своєю „політикою”? З трьохсот людей, що колись приходили на збори, тепер з'їхалось 16... А все це „робота тов. Багряного і його УРДП”!

Панове з УНРади, я бувший ваш зв'язковий на терені Англії, подаю цей свій голос, щоб ви знали, як тепер дивиться український загаль на УНРаду! Побудьте червоною мафією, яка засіла в УНРаді, а тоді будете мати і прихильників і гроші!

Бувший зв'язковий УНРади: С. Ляшенко

„ХВИЛЬОВИЗМ І ПРОТИУКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ХВИЛЬОВИСТІВ”

Під такою назвою в неділю 30-го листопада 1958 року в Українському Народньому Домі в Нью-Йорку, ред С. Панас з рамени Спілки Визволення України прочитав ґрунтовно опрацьовану доповідь.

Присутні, серед яких були люди різних політичних переконань почули від доповідача критику на автобіографічні твори М. Хвильового „Вальдшнепи”, і „Я”, які, як довів ред. С. Панас, посилаючись на численні цитати з тих творів, є аморальні і протиукраїнські. Зокрема він вказав на „Вальдшнепи” у яких висміюється Т. Г. Шевченка, якого Хвильовий називає „іконописний батько Тарас” та нагороджує його різними іронічними епітетами.

На підставі зізнань свідків односілчан М. Хвильового, які перебувають в Чикаго, доповідач ствердив, що М. Хвильовий (справжнє прізвище М. Фітільов) був чекістом і в селі, де він виріс, розстрілював людей за те, що вони були проти московських совєтів!

М. Хвильовий, твердив ред. С. Панас, був безсумнівно літературним провокатором московського ГПУ в середовищі українських письменників, які були ним спровоковані на т. зв. „літературну дискусію” у 1924-1928 роках у висліді якої понад 200 видатних українських мистців були знищені Москвою за „український буржуазний націоналізм”, але сам М. Хвильовий від того не зазнав ніяких репресій, а подорожував закордон і повертався на „родіну”, навіть не пробуючи „вибрати волю”?! Перед самогубством, М. Хвильовий написав записку, в якій говориться, що він умирає правовірним комуністом!

Говорячи про українську літературу на еміґрації, доповідач зупинився на виданнях тих письменників, які М. Хвильового проголосили „прапором підбольшевицької України”. Цитуючи відповідні місця з „Саду Гетсиманського” Івана Баґряного, він доводив, що цей твір є розкладницький і протиукраїнський, бо провідними постатями у ньому виведено різних сексотів НКВД, а позитивним типом показано не українця. Так, як і М. Хвильовий, Іван Баґрянний щеу 1927 році у своєму вірші „Канів”, намагався Т. Г. Шевченка „списати з рахун-

ку”, бо писав, що на тому місці, де є його могила у Каневі, „буде елеватор”, бо гряде, мовляв, „новий день, новий пророк гряде...”

Але найбільше уваги доповідач приділив „Темноті” Уласа Самчука, про яку сказав, що в ній автор не осуджує, а прославляє зраду і зрадників, московських запроданців. І то не лише комуністичних, як ті, прославлені в „Темноті”, чекісти і кати М. Фітільов-Хвильовий, М. Скрипник, Балицький та інші, але навіть і таких, яких не було і не могло бути, а їх вигадано й прославлено на користь Москві! І всім цим справжнім і вигаданим та прославленим У. Самчуком зрадникам не протиставлено жодного українського патріота?

Після доповіді відбулася жвава дискусія. Пан Д. Мельник сказав, що шкідлива для української визвольної справи діяльність хвильовистів на еміґрації не обмежується лише написаною ними літературою у якій спотворено українську дійсність під советами на користь Москви, але у всіх опанованих хвильовистами організаціях, а в першу чергу в такій, як ДОБРУС вони розпалюють ще й класову ворожнечу між його членами. На адресу розкуркулених та справді репресованих, там можна почути лайку, що й у совєтах!

Пан І. Самійленко сказав, що це, що аж на 13-ому році нової української еміґрації нарешті поведено широкий наступ на засилля хвильовистів, свідчить про те, що українська еміґрація є політично здорова. На його думку, чільних хвильовистів треба викликати на прилюдні дискусії і хай вони перед широкими колами розкуркулених і репресованих українців доведуть їм, що чекісти, на зразок М. Хвильового, їх не знищували, а робили їм добро!!!

Пан Дітченко, який на еміґрації вже понад 35 років і не розбирається у підсоветських справах заявив, що він цілком дезорієнтований, бо, мовляв, тиждень перед цією доповіддю, у цій самій залі, на доповіді ОУН-з, яку прочитав Я. Пеленський, він чув твердження, що гасло Хвильового „Геть від Москви!” варте того, щоб йому збудувати тривалий пам’ятник, а ось на цій доповіді каже він, що її влаштувала СВУ, я чую, що Хвильовий був літера-

турний провокатор. — „Кому ж вірити?“ — питає він.

Панове Гудовський і Красноніс докладали всіх старань, щоб зірвати прийняття відповідних резолюцій по прочитаній доповіді, бо хто, мовляв, „має право виступати проти наших письменників?“

Головуючий І. Дяченко, бувший член ЦК УРДП — Івана Багряного сказав, що немає нічого дивного в тому, що хвильовисти через українську літературу на еміграції протягають свої „концепції“, чи вибілюють самого М. Хвильового, бо вони, каже він, є такі самі, яким був М. Хвильовий! На одному з засідань секретаріату ЦК УРДП, яке відбулося 10. 6. 1950 року (в Німеччині) він особисто поставив на порядок денний питання про те, чи до УРДП можуть належати комуністи й комсомольці? На це сам Іван Багряний відповів, що до УРДП треба приймати: комуністів, комсомольців і енкаведистів! Це його „в'яснення“ підтримали шість членів ЦК УРДП, але після цього — каже п. І. Дяченко, я порвав з уредпівщиною!

Секретар зборів В. Коваль у своєму виступі сказав, що крім тих, що пишуть книжки, є ще й читачі, яких ніяким критикам не вдасться „набрати“, що позитивно відзиваються про „Сад Гесиманський“ Івана Багряного та „Темноту“ Уласа Самчука. І ось ці читачі сьогодні повинні сказати своє слово, тим більше, що 6-7 грудня ц. р. в Нью-Йорку хвильовисти скликають з'їзд українських письменників на еміграції. Резолюції, які будуть зараз запропоновані для прийняття, будуть вручені учасникам згаданого з'їзду й розіслані до української преси, щоб хвильовисти знали, що безкарно розкладати українську самостійницьку еміграцію їм ніхто не дозволить!

Зачитані резолюції були схвалені всіма присутніми (80 осіб), при одному голосі проти.

РЕЗОЛЮЦІЇ ШИРОКИХ ЗБОРІВ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯН- СТВА М. НЬЮ-ЙОРКУ

Заслухавши доповідь ред. С. Панаса „Хвильовизм і протиукраїнська література хвильовистів“, яку він прочитав з рамени Спілки Визволення України у ЗДА дня 30-го листопада 1958 року в приміщенні Українського Народнього Дому в Нью-Йорку та у висліді обговорення цієї доповіді присутні ухвалили такі резолюції:

1. На підставі біографічних даних про М. Хвильового, свідчень його односельчан на еміграції та його автобіографічних творів таких, як „Вальдшнепи“ і „Я“, ред. С. Панас довів, що М. Хвильовий був не тільки фізичним ворогом українського народу та його самостійницьких прагнень і будучи на службі московського ЧеКа розстрілював українських патріотів, але й ставши „українським радянським письменником“ своїми аморальними й протиукраїнськими творами нищив українську духовість та компромітував українську культуру і її носіїв включно до знеславлення та висміювання великого українського поета й національного пророка Т. Г. Шевченка („Вальдшнепи“).
  2. Той факт, що М. Хвильовий, який був провідною постаттю в українській т. зв. „літературній дискусії“, яка відбувалася на підсоветській Україні у 1924-1928 роках і не був за це, ані виключений з КП(б)У членом якої він був, ані репресований чи заарештований ГПУ (НКВД), а навпаки у цей самий час виїздив закордон, а інші учасники тієї дискусії, справжні українські патріоти письменники і діячі української культури були розстріляні ГПУ, або заслані в концентраційні табори Сибіру, чи виселені в Середню Азію — промовляє за те, що М. Хвильовий з відома ГПУ очолював в Україні найпідступнішу політичну провокацію Москви з метою:
    - а) при допомозі протимосковських пропагандивних гасел і писань Хвильового виявити всіх місцевих українських патріотів, які позитивно ставилися й схвалювали, чи й самі поширювали ті гасла;
    - б) „українізацією“ та „амністією“, що саме в той час були проголошені на підсоветській Україні заохотити якнайбільше число українських емігрантів та українських патріотів із західньоукраїнських земель повертатися чи приїздити до УСССР, щоб у відповідний час мати змогу їх знищити, що й сталося на протязі кількох років після їхнього приїзду на т. зв. радянську Україну;
    - в) „літературна дискусія“, „українізація“ та „амністія“ в УСССР створили на еміграції сприятливий ґрунт для розкладницької пропаганди Москви серед української еміграції у тому напрямку, що, мовляв, М. Хвильовий хоч і був комуністом, але він, мовляв, був і українським націоналістом, бо ж йому належало кинуте у 20-их роках гасло „Геть від задріпанки Москви!“Цим „націонал-комунізмом“ Москва має на меті розкладати українську самостійницьку еміграцію, дезорієнтуючи її в орієнтації на визвольні сили: українського народу, чи на кадри з КП(б)У й комсомолу, які, мовляв, будують хоч не самостійну Україну, то все ж Україну „радянську“!?
3. Ми стверджуємо, що сьогодні на 14-му році нової української самостійницької еміграції „націоналізм“ Хвильового не тільки не розвінчаний тими, що стояли близько до Хвильового на підсоветській Украї-

ні, а тепер опинилися на еміграції, а навпаки, вони об'єдналися, називають себе хвильовистами та своєю упертою й настирливою пропагандою в пресі, в літературі та у виданнях чужими мовами поширюють культ Хвильового та гльорифікують його минуле, роблячи з нього мученика за українську національну ідею та ставлять його нарівні із заслугами перед українською нацією Симона Петлюри!?

4. На підставі аналізу деяких літературних творів, написаних українською мовою на еміграції, а зокрема найхарактерніших з-поміж них, як „Сад Гетсиманський” Івана Багряного й „Темнота” Уласа Самчука стверджено, що автори спотворили українську підсоветську дійсність в користь Москви!

Усі дійові особи у цих творах, це здегенеровані й аморальні типи зі зламанними московсько-комуністичною окупаційною системою характерами, донощики НКВД й вислужники Москви серед яких виведено найогиднішими розкуркулених та репресованих українців.

Усім цим карикатурним типам не протиставлено жодного українського патріота націоналіста, а вивольну боротьбу українського народу під советами, як підпільну СВУ й УАПЦ та її велику національно-виховну роль у підсоветській Україні цілком промовчано, нібито цього нічого і не було!?

У творі „Сад Гетсиманський” Іван Багряний називає Хвильового „Богом” — з великої літери і без лапок (стор. 166), а Улас Самчук у „Темноті” цього чекіста переіменував у Миколу Бича (!?), (стор. 369).

5. Вихвалювання творів Івана Багряного та Уласа Самчука деякими впливовими й відомими на еміграції літературними критиками, такими, як Г. Костюк-Подольак і Ю. Дивнич-Лавриненко, які у підсоветській Україні були наглядчачами КП(б)У в українській літературі, як також перевидання на еміграції цілого ряду протиукраїнських творів таких, як „Вальшнепи” і „Я” М. Хвильового й інших говорять про те, що т. зв. хвильовистам вдалося не тільки дезорієнтувати політично українську самостійницьку еміграцію, але й опанувати ключові становища в її культурному й духовому житті!
6. Ми, українські самостійники звертаємось до всіх українських політичних, наукових, громадських, церковних і культурних організацій і установ, як також до всієї української еміграції, повести рішучу боротьбу проти хвильовистів — цих духових наслідувачів чекіста-комуніста Хвильового, які представляють український народ перед чужим світом скомунізованим і безликим рабом Москви!
7. Ми, висловлюємо признання й подяку Редакції „Новий Шлях” (Вінніпег, Канада) за оприлюднення ґрунтовної критики С. Панаса на роман „Темнота” Уласа Самчука й просимо В-во „Нового Шляху” продовжувати друк цієї критики до кінця,

що допоможе українцям на еміграції пізнати „творчість” хвильовистів!

8. Ми звертаємось до учасників З'їзду українських письменників на еміграції, що відбудеться в днях 6-7-го грудня 1958 року в Нью-Йорку прийняти ці наші резолюції до уваги та зайняти до порушених нами справ чітке і ясне становище! Обов'язком української самостійницької еміграції є підтримувати морально й матеріально літературну творчість українських письменників, яка повинна бути обличчям культурного й духового життя і поступу українського народу не тільки на еміграції, але й там, у поневоленій Україні. Але на таку підтримку Ви матимете право розраховувати тільки тоді, коли очиститесь від політичних і літературних хвильовистів, які розпалюють клясову ворожнечу між українцями на еміграції, калічать душі нашого молодого покоління, яке не знає підсоветської дійсності, а цілу самостійницьку еміграцію зневірюють у перемозі української правди та компромітують увесь український народ перед вільним некомуністичним світом, як аморальне й зденационалізоване плем'я, що плодить лише зрадників і московських запроданців!

За Президію Зборів:

Голова: — (І. Дяченко) Секретар: — (В. Коваль)

ПИСЬМЕННИК Ф. МЕЛЕШКО ПРО І. БАГРЯНОГО

„Я також належу до Об'єднання Письменників „Слово”, яке тут було під обстрілом... Перед тим, як стати його членом, треба було підписати заяву, а в статуті сказано, хто може бути членом цього Об'єднання. І там написано, що всі українські письменники крім... комуністів. А цю назву „Слово” привезено з польськевичького Харкова... Очолює його п. Г. Костюк, який мене особисто недолюблює, бо я його кілька разів скубнув у пресі. І ось на з'їзді письменників він все робив, щоб мене не допустити до слова! А потім таки дали три хвилини, але те, що я говорив не помістили у пресі... І. Багряний, як письменник надзвичайно здібний, але коли б він молодим не потрапив був під большевицьке виховання, то можливо, що українці мали б сьогодні такого голову УНРади проти якого не було б жодних закидів, але такого, як ми маємо І. Багряного зараз, розуміється для нашої національної української державности, так, як ми її розуміємо, як ми її боронили — він є сумнівним...”

(Уривок з виступу на Вічі в Нью-Йорку).

НА СУД УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ „НАЦІОНАЛ-КОМУНІЗМ”-ХВИЛЬОВИЗМ ТА ЙОГО ПРОПАГАТОРІВ!

Під такою назвою дня 18-го січня ц. р. в Нью-Йорку у великій залі „Централ Плаза Голл” за ініціативою Спільки Визволення України в США, Союзу Земель Соборної України — Селянська Партія й Асоціації бувших українських політичних в’язнів советських тюрем і концентраційних таборів відбулося всегромадське Віче українців м. Нью-Йорку і його околиць.

Влаштування такого Віча продиктувала історична необхідність вжити ефективних заходів з метою припинення процесу „націонал-комунізації” української самостійницької протикомуністичної еміграції, який в останніх двох роках під впливом фальшивої пропаганди гльорифікаторів М. Хвильового і його „добри” поширився на всі ділянки українського політичного, духового й культурного життя. Зокрема ця пропаганда набула широких можливостей і розмірів з обранням на голову УНРади Івана Багряного, генерального секретаря хвильовистської УРДП, який зловживаючи своїм становищем провадить її особисто під час виступів з рани УНРади.

Організації, що започаткували Вічем в Нью-Йорку, загальноеміграційну українську прилюдну акцію за очищення української самостійницької протикомуністичної еміграції від „націонал-комуністичних” впливів, прийняли таке рішення через те, що вся дотеперішня, майже десятилітня боротьба з гльорифікаторами „кадрів з КП(б)У й комсомолу” шляхом публікацій та окремих протестів не дала бажаного висліді!

На боротьбу з цим злом, вирішено змобілізувати громадську думку всієї української еміграції під проводом тих сил, які з власного досвіду знають, що собою являють кадри з КП(б)У й комсомолу в Україні, а звідціля й розуміють, яку переслідують мету пропагатори т. зв. „націонал-комунізму” на еміграції!

Підготовкою Віча та його переведенням у Нью-Йорку, керував Підготовчий Комітет у

складі: пп. Т. Бульба-Боровець — голова, І. Дяченко — заст. голови, О. Кейс — секретар, В. Коваль — справи інформації, Д. Мельник — скарбник, І. Йова — член. Доповідачами були проф. В. Сенік (СЗСУ-СП), ред. В. Коваль (СВУ) і ред. С. Панас (Асоціація).

Започаткована акція співпала з приїздом до США Івана Багряного, який тут відвідує українські громади та виголошує доповіді з рани УНРади. На такій доповіді в Нью-Йорку його було прилюдно запрошено на згадане Віче, тим більше, що він сам заявив, що охоче „подискутує” зі своїми політичними „противниками”. Але ні він, ні інші пропагатори „хвильовизму” на Віче не прийшли!?

Натомість, проти запланованого Віча була організована змова, щоб його зірвати!

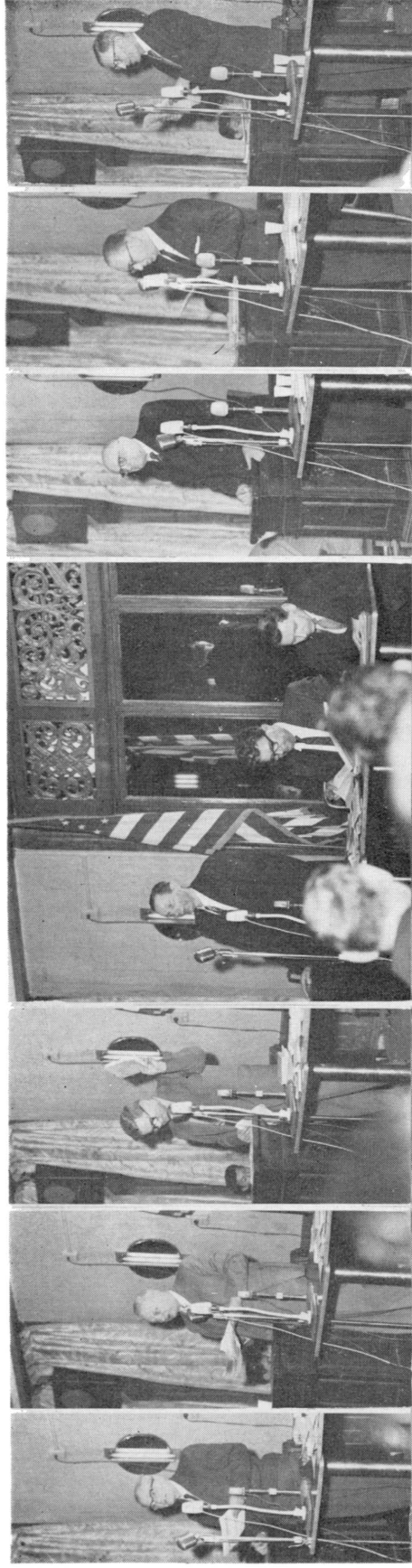
За чотири дні до призначеної дати його відбуття Дирекція Українського Народнього Дому в Нью-Йорку, несподівано виповіла Комітетові зарезервовану залю, „умотивуючи” своє рішення тим, що мовляв вона робить це під „тиском” погроз!? На домагання членів Комітету подати в тій справі в’яснення на письмі, директор УНДому п. Гузар заявив, що він радивсь у цій справі з адвокатом (?) і той йому сказав, що він, як директор у такому писемному в’ясненні має право (?) Комітетові відмовити!?

Постанову про відібрання залі винесла дирекція УНДому в такому складі: п. Д. Галичін (президент Українського Конгресового Комітету Америки й Українського Народнього Союзу), ред. І. Кедрін (ред. „Свободи”), адв. В. Стек, Євген Стахів та п. Гузар. Крім цього газети „Свобода” (орган УНСоюзу) й „Америка” (орган „Провидіння”) не надрукували про це Віче оголошень, що їх вислав до цих газет Комітет.

І хоч Комітет не мав можливостей широко поінформувати громадянство про нову адресу приміщення, простора заля „Централ Плаза Голл” на чотириста місць була виповнена...

ФОТОМОНТАЖ ІЗ ЗАЛІ ВІЧА В НЬЮ-ЙОРКУ

**На фотосвітлинці вгорі: доповідачі й члени Президії.
Внизу: присутні на Вічі.**

„Проаналізувавши докладно діяльність і партійні публікації УРДІ-Івана Багряного та писання поодиноких її членів від перших днів створення цієї партії на еміграції й до наших днів, ми прийшли до висновку, що її творці, які у вирі другої світової війни потрапили на Захід, залишилися й далі духовними рабами КП(б)У й комсомолу” (З доповіді В. Ковалія).

Щоправда серед присутніх не було видно представників української преси, не було видно й знаних „батьків народу”, які на різних академіях так уболівають за його долю під комуністською окупацією... зате прийшов НАРОД!

Ширші відомості про перебіг Віча, виголошені доповіді, виступи в дискусії та резолюції опубліковано в спеціальній брошурі, яку видав Підготовчий Комітет. Нижче містимо ухвалені

РЕЗОЛЮЦІЇ

Ми українці самостійники антикомуністи м. Нью-Йорку і його околиць, що зібралися в кількості 372 осіб на всегромадське Віче дня 18-го січня 1959 року в „Централ Плаза Голл” на заклик Спілки Визволення України, Союзу Земель Соборної України — Селянська Партія й Асоціації бувших українських політичних в'язнів советських тюрем і концентраційних таборів, яке відбулося під гаслом „На суд української еміграції пропагаторів „націонал-комунізму”-хвильовизму Івана Багряного, Юрія Лавриненка-Дивнича, Григорія Костюка-Подольяка, Василя Ґришка, Семена Підгайного й інших, заслухавши доповіді пп. В. Сеніка (СЗСУ—СП), В. Коваля (СВУ) і п. С. Панаса (Асоціація) та у висліді широкої дискусії ухвалили такі резолюції:

1. Учасники Віча схвалюють мотиви його скликання такими організаціями в США, як Спілка Визволення України — продовжувач ідей СВУ в Україні, що діяла підпільно під прапором Української Народньої Республіки проти московсько-комуністичних окупантів; Союзу Земель Соборної України—Селянської Партії — речника найчисленнішої верстви українського народу селянства, що зазнало найбільших жертв від московсько-комуністичної окупації України; Асоціації, що об'єднує українців — безпосередні жертви комуністичних тюрем і концентраційних таборів в УССР і СССР. Названі організації мають повне право й моральний обов'язок стати в обороні української нації, проти намагань знеславити її жертви та прославляти тих, які були і є вислужниками Москви й катами нашого народу!
2. На підставі докладно проаналізованих матеріалів діяльності й партійних публікацій УРДП-Івана Багряного, як також на підставі писань поодиноких членів цієї партії, Ми стверджуємо, що УРДП-Івана Багряного вперто й послідовно пропагує серед українців на еміграції ворожі українському народові „ідеї” Хвильового та прославляє „кадри з КП(б)У й комсомолу”, цих нібито носіїв українського „націонал-комунізму”, промовчучи той факт, що саме вони, як п'ята колона в Україні, допомогли Москві повалити Українську Народню Республіку й дотепер є слухняним знаряддям московської окупаційної влади в т. зв. УССР!
3. Ми стверджуємо, що Іван Багряний у своїх літературних творах, а зокрема в „Саді Гетсиманському” фальшиво зображує наслідки советизації України не протиставляючи їй жодних національно-самостійницьких змагань українського народу та їхніх носіїв. Цей твір, як і публікація „Українські комуністи та советсько-російська політика по відношенню до України” Юрія Лавриненка-Дивнича, що вже видані в англійській мові, мають на меті представити англословному читачеві українців, як вислужників Москви („Сад Гетсиманський”), що тільки українські „націонал-комуністи” („Українські комуністи...”) дбали і дбають про інтереси українського народу. Обидва ці видання шкідливі для української визвольної справи!
4. Українська самостійницька протикомуністична еміграція, серед якої є представники найширших суспільних верств українського народу, відображає прагнення переважаючої більшості української нації та її затяжної боротьби за національну незалежність в українській демократичній державі, проти всякої диктатури й тоталітаризму, що ними в першу чергу є фашизм, комунізм, а в тому й т. зв. „націонал-комунізм”!
5. Ми відмовляємо права УРДП-Івана Багряного виставляти себе за речника підсоветської України, бо український народ під советами, як і Ми, його частина на еміграції, нічого спільного не має з „кадрами” КП(б)У й комсомолу.
Приймаючи це до уваги, Ми:
  - а) висловлюємо недовіря Іванові Багряному, як голові Української Національної Ради та вимагаємо від нього зректися цього становища!
  - б) закликаємо всі українські церковні, суспільно-громадські, культурні, наукові, молодечі й усі інші організації та установи очиститись від пропагаторів „націонал-комунізму”-хвильовизму, чим заманіфестувати українську національно-самостійницьку єдність на еміграції в боротьбі за національне й соціальне визволення українського народу!
6. Той факт, що особи, викликані на дискусію, на Віче не з'явилися, а навпаки, вживали заходів, щоби воно не відбулось, включно з погрозами на адресу Дирекції Українського Народнього Дому в Нью-Йорку, в залі якого мало відбутися Віче, стверджує правдивість висунених проти них обвинувачень!
7. Ми, рішуче протестуємо проти поступовання тих українських американських установ і пресових органів, які вживали заходів, щоби зірвати це Віче в Нью-Йорку та не допустити до його розгосолу. На словах вони декларують свою відданість українській самостійницькій ідеї, а на ділі, як виявилось, підтримують тих, що Ґльорифікують руйнівників української державности!
8. Ми закликаємо всіх українців в розсіянні підтримати започатковану нами акцію по очищенню української самостійницької протикомуністичної еміграції від пропагаторів „націонал-комунізму” та Ґльорифікаторів його носіїв, чим ствердити, що україн-

ВІЧЕ У ФІЛАДЕЛЬФІЇ

Дня 28-го лютого ц. р. у Філадельфії в Українському Горожанському Клубі відбулось загальноукраїнське Віче, що є продовженням започаткованої в Нью-Йорку акції проти звеличників „кадрів з КП(б)У й комсомолу”.

Як і про Віче в Нью-Йорку в газеті „Америка” (виходить у Філадельфії) не появилось цим разом, вже оплачене оголошення. І хоч українське громадянство м. Філадельфії не було широко поінформоване, понад двісті присутніх, серед яких не було видно „знаних особистостей” (та за „тихим” бойкотом всіх ОУН!) з великою увагою вислухали вступне слово Т. Бульби-Боровця й доповіді: В. Сеніка (Союз Земель Соборної України — Селянська Партія) — „Націонал-комунізм”-хвильовизм” і В. Ковалю (Спілка Визволення України) — „Пропагаторів „націонал-комунізму”-хвильовизму на суд української еміграції”. Співдоповідь виголосив п. І. Дяченко — бувший член ЦК УРДП-Івана Багряного. Головою Президії Віча була пані М. Ядечко.

Сподіваний „бій” в дискусії, з присутньою на Вічі доволі чисельною групою членів УРДП-Івана Багряного на чолі з п. П. Шинкарем не вудбувся... Силою фактів, наведених з різних публікацій поодиноких членів названої УРДП, як і її генерального секретаря Івана Багряного, доповідачами було доведено, що ця партія лише з тактичних міркувань „підтримує” УНР-аду й нібито стоїть на позиціях Української Народної Республіки; що між УРДП-Івана Багряного й УРДП-Івана Майстренка немає істотних розходжень, бо обидві вони по-

сський народ є вільний від комуністичних, прокомуністичних, чи „націонал-комуністичних” впливів!

9. Ми висловлюємо побажання ініціаторам переведеної акції в Нью-Йорку створити постійнодіючий Комітет для переведення такої ж акції у всіх країнах поселення українців та поширити фронт її учасників через включення в цю акцію інших українських демократичних протикомуністичних політичних організацій і середовищ.

За Президію Віча:

Голова: (—) (Т. Бульба-Боровець)

Заст. голови: (—) (І. Дяченко)

Секретар: (—) (О. Кейс)

кладають надії на кадри з КП(б)У й комсомолу в побудові „правдивої” УССР і т. п.

Після доповідей було багато запитань, головню в площині докладнішого з’ясування окремих тверджень доповідачів.

З виступів у дискусії, опоненти з УРДП-Івана Багряного намагалися довести, що протихвильовистська акція скерована на повалення УНР-ади, бо мовляв Хвильовий вже давно не живе й тому дискусії на цю тему зайві; що Спілка Визволення України на рідних землях була славна іменами її провідників таких, як академік Сергій Єфремов і інші, а ті, що відновили її на еміграції незнані люди (?) і т. п. В обороні „Саду Гетсиманського” Івана Багряного виступив отець К. Данилевський, який доказував, що все, про що там написано є правдою, бо він сам теж був ув’язнений в НКВД і відбув заслання, а тому про це знає з власного пережиття.

Про Аню Кабанцеву, яку Іван Багряний у „Розгромі” зробив українською патріоткою М. Заховайко, свідок з тих околиць де оперувала ця „патріотка” зі своєю большевицькою бандою розповів, що вона була заслана в Охтирський район Воронізьким НКВД не для боротьби з німцями, а із завданням нищити свідомих українців, що вона й робила, доки її не впіймали. В дискусії виступило п’ятнадцять осіб.

Відповідаючи деяким дискутантам п. І. Дяченко на адресу о. К. Данилевського сказав, що дивно слухати священика, який виступає не в обороні УАПЦеркви, яку знищили московські окупанти, а в обороні Хвильового, який власною рукою розстрілював черниць? Дивним — каже він є і той факт, що Іван Багряний, під час однієї розмови сказав йому, що о. К. Данилевський (тоді він не був священиком) під час спільного перебування в одній камері, зробив на нього донос НКВД, а в той же час, сам Іван Багряний не протестує проти того, що о. К. Данилевський одягнувся у священичі ризи?

Відповідаючи П. Шинкарю, п. І. Дяченко зауважив, що Іван Багряний про СВУ каже, що такого взагалі не існувало, а була то провокація ГПУ (НКВД)? Отже це не те саме, що тут сказав про СВУ п. П. Шинкар, а що у теперішній СВУ „незнані люди”, то прийде час і їх знатимуть. Спілка Визволення України виступає проти еміграційних звеличників

Хвильового, які є винні в тому, що ворують його чекістські кістки... боротьба йде не проти УНРади, а за її очищення від тих, що її компромітують!

В голосуванні за резолюції три особи були проти. Нижче містимо з цих резолюцій дві точки, які є доповненням до тих, що їх було схвалено на Вічі в Нью-Йорку:

„3. Невідповідно висока оцінка діяльності „націонал-комуністів”, підсилюється твердженнями, опертими на дрібні й поодинокі факти з підсоветської України про „відлигу”, а серед письменницьких кіл на еміграції говориться навіть про „єдиний літературний процес” на еміграції і за залізною заслоною!

4. Такі настанови групи публіцистів, письменників, культурних діячів і політиків дезорієнтують громадську думку, злагіднюють підсоветську дійсність, засівають зерна примиренства. Настрої „зміновиховства” поширюються, збільшуються випадки повернення „на родину”.”

Присутні склали пожертви на видання матеріялів Віча, яке було закінчене відспіванням українського національного гімну.

ВІЧЕ У КЛІВЛЕНДІ

Українська громада цього міста, була третьою з черги у запланованому переведенні акції проти духових кадрів з КП(б)У й комсомолу на еміграції. Перед згаданим Вічем, яке відбулось 8-го березня ц. р. тут побував Іван Багрянний зі своєю доповіддю „Батьківщина і Ми”. У Клівленді він вже не говорив, що виступає від імени УНРади, як її голова, а зустрічається з українським громадянством, як письменник. Але... суть його доповіді залишилась такою самою, як він її виголосив у Нью-Йорку і у Філадельфії: кадри з КП(б)У й комсомолу будують Україну, а поза тим немає нікого й нічого.

Тож нічого дивного немає в тому, що місцева урдепія діставши такі інструкції від свого вождя та за підтримкою збитих з пантелику кількох уенерівців і безпартійних готувалася до того, щоб зірвати заплановане Віче у Клівленді. Як вже відомо з попередніх віч, урдепія та її поплентачі виступати в дискусіях бояться, отже залишається тільки одне — недопускати до їх переведення, щоб цим способом не дати можливості українському громадянству довідатися правду про УРДП та її „діла”. Неповелося їм таке вчинити в Нью-Йорку і у Філа-

дельфії, то вирішили поспробувати у Клівленді... В день Віча, тут була масово розповсюджена летючка під назвою „А судді хто?” у якій між іншим читаємо:

„Ця акція, хитро запланована російсько-еміграційними чи кремлівськими агентами, ставить перед собою завдання:

1. Розбити єдність української еміграції...
2. Обезголовити цю еміграцію, очорнивши і осудивши її провідників.
3. Повалити Українську Національну Раду... і т. п.

Підписав цю летючку „Громадський Комітет Прихильників Української Народньої Республіки в Клівленді”. Але, як виявилось, про існування такого „Комітету” в Клівленді, ніхто нічого не знав, а самі „комітетчики” на Вічі також не об’явилися?!

Безсумнівним є одне, що цю летючку спарувало місцеве УРДП-Івана Багряного з застосуванням відомої тактики — ловить злодія! У летючці нічого не пишеться про те, що акція, яку проводять СБУ, СЗСУ — СП і Асоціація скерована проти обох УРДП, а персонально проти Івана Багряного з метою очищення УНРади від духових кадрів з КП(б)У й комсомолу. Отже, при чому тут валення УНРади? Чи може для урдепістів УРДП й УНРада це одне й те саме?

Віче у Клівленді було заплановане на год. 3.30 по полудні в Українському Народньому Домі, але почалось воно в переповненій залі, щойно о год. 5-ій. Група п’яних хуліганів в числі 10-15 осіб, яких можна було определити по віку, що це вже „кадри” УРДП виховані на еміграції в „лавах” молоді ОДУМ несамовито галасувала, свистала й тупотіла ногами, вимагаючи обрати з присутніх Президію Віча, бо мовляв цих, що вчинили цей суд вони не знають...

На цей галас прибула американська поліція, але зупинити хуліганів не могла, бо чекала доки дійде до бійки...

Відносний спокій на залі було досягнуто тим, що до Президії покликано також непартійних громадян. Головою погодився бути інж. М. Курах (голова Т-ва Сприяння УНРеспубліці), секретарем Г. Пиріг (голова місцевого Осередка СЗСУ — СП), а членом А. Третяк.

Доповідь В. Сеника (СЗСУ — СП) „Націонал-комунізм”-хвильовизм” була прослухана з великою увагою. Доповідач В. Коваль (СБУ) свою доповідь „Пропагаторів „націонал-кому-

нізму"-хвильовизму на суд української еміграції" за браком часу мусів скоротити, але й те, про що він сказав, давало повний образ УРДП-Івана Багряного та її політики. Його доповідь, уердепівці часто переривали хуліганськими вигуками та гістеричними викриками...

В запитах і в дискусії вичувалося повне незнання тих справ, про які питали самі запитувачі, а коли говорити про уердепівців, то виявилось, що ці з-поміж них, які були присутні на Вічі не мають зеленого поняття про те, що їхня партія проповідує „націонал-комунізм”, чи незаслужено прославляє кадри КП(б)У й комсомолу. Прикро було слухати, коли одна жінка кричала про те, що її батьки загинули на Сибірі, чи були розкуркулені й знищені, а в той же час вона у Багряному й інших пропагаторах „хвильовизму” вбачала оборонців потерпілих від советської влади, а цих, що доказували, хто є пропагатори „націонал-комунізму” на еміграції, називала „комуністами” й „агентами Москви”? „Дискусія” з уердепівського боку зводилась не до питання чи обвинувачення в сторону провідних осіб УРДП правдиві, а до того „хто Вам дає гроші на влаштування протиуердепівських віч?”

На закінчення Віча ситуація була такою, що хулігани скапітулювали й розійшлися з нічим... Але українське громадянство Клівленду побачило, які „конструктивні” сили перебувають у „лавах” УРДП-Івана Багряного і в якій „демократичній” атмосфері „виховуються духові кадри” КП(б)У й комсомолу на еміграції.

РЕАКЦІЯ НА ВІЧЕ

На іншому місці ми вже писали про те, що редакція „Свободи” (Орган УНСоюзу в США) відмовилася помістити платне оголошення про протихвильовистське Віче в Нью-Йорку. Довший час не було в цій газеті і жодної згадки про цю успішно переведену акцію. Аж ось, через два тижні після Віча у редакційній статті „Наші будні” („Свобода”, 3-го лютого 1959 р.), ми натрапили на таку „інформацію”:

„Інший прояв наших буднів переживала недавно наша громада в Нью-Йорку у формі своєрідної „партизанки на давнтавні” — як це дехто називав. Саме в той час, коли до цієї країни приїхав на відвідини другий „найрівніший між рівними” советський душолюб Мікоян, коли підготовлялись для

відзначення роковин 22-го січня, коли ведеться інтенсивна підготовка, щоб недалекий наш Конгрес у Вашингтоні (мова йде про VII-ий Конгрес Українського Конгресового Комітету Америки (прим. наша) став справжнім вільним і могутнім голосом вільних українців, в той же час група людей відгребала прогомону вже над нашими головами справу „хвильовизму” (підкреслення наше) і доклала всіх зусиль, щоб зробити з неї головну проблему дня. Очевидно, що кожна проблема повинна бути розв’язана і вияснена, але також правда, що для розв’язання кожної проблеми є свій час і відповідна процедура”.

Ми насправду щиро вдячні „Свободі” за „мудру” пораду. Але про який „свій час і відповідну процедуру” пише її редакція, коли для неї справа „хвильовизму” вже давно (!?) „прогомонула”?

Для „Свободи” й три політичні організації: Спілка Визволення України, Союз Земель Соборної України—Селянська Партія і Асоціація бувших політичних в’язнів советських тюрем і концентраційних таборів, що влаштували Віче є ніщо інше тільки „група людей”, яка влаштувала „партизанку на давнтавні”.

Якщо це так, то ми сумніваємось, щоб „Конгрес у Вашингтоні” став справжнім вільним і могутнім голосом вільних українців!

Названі три політичні організації, пропагаторів „націонал-комунізму” на еміграції не трактують, як якусь „проблему”, тільки, як загрозу для української визвольної політики. Тому й цю акцію проти пропагаторів започатковано в найвідповідніший час, саме тоді, коли „советознавці” з УККА заходилися представляти найбільшого з-поміж гльорификаторів чекіста М. Хвильового, як „речника підсоветських українців”!?

На цій самій сторінці „Свободи” поміщена й інша стаття „Голос із-за могили” у якій Б. Кравців пише про видатну українську письменницю Людмилу Старицьку-Черняхівську, яка „була засуджена у відомому процесі Спілки Визволення України в Харкові”, а „у 1941 році загинула розстріляна під Києвом московськими енкаведистами”.

Як відомо, процес СВУ в Харкові у 1930 році, за вказівками Москви перевели кадри з КП(б)У й комсомолу, гльорификаторів яких на еміграції не бачать в редакції „Свободи”!

Зареагував на Віче й відомий звеличник чекіста Хвильового і його „добі”, ідеолог УРДП-Івана Багряного, Василь Гришко — один з

тих, що їх було викликано на цю прилюдну дискусію. З приводу цього він опублікував т. зв. „Відкритий лист до читачів і прихильників” („Прометей”, 5 лютого 1959 року, Нью-Йорк) у якому між іншим пише, що справа „хвильовизму” на еміграції „вже давно закінчилася в нічию”, а ті, що, мовляв, знову її почали, то це „переважно самі позбавлені почуття смаку й відповідальності випадкові люди, часто найнижчого культурного рівня”.

В іншому місці читаємо: „Дискутувати, нема з ким... Що ж до самого „хвильовизму”, то я при тій нагоді тут можу лише заявити ще раз, що невгаваючі потойбічні, як і співзвучні їм поцейбічні лайки на його адресу лише переконали мене остаточно, що моя позитивна оцінка цього надзвичайного феномену нового українського націоналізму, (підкр. наше), народженого в умовах складної підсоветської дійсності, була і лишається сто разів правильною” (підкр. наше).

Вкінці цього „відкритого листа” В. Гришко прикриваючись тюрмами, концтаборами і поневіряннями „у підсоветському житті”, хоче викликати у читача співчуття, але... В. Гришко чомусь не пише защо ж саме він потрапив у неласку НКВД?

Про це, ми довідуємось з його статті „Народжені бурею”, яка надрукована в партійному органі УРДП-Івана Багряного „Наші Позичі” ч. 1-2 (11-12) за 1952 рік. У цій статті на сторінці 12, В. Гришко описує своє „паломництво” на могилу М. Хвильового на одному з цвинтарів у Харкові в 1933 році. Він пише: „Пізніше цей факт був розкритий НКВД і винні за це студенти, в тому числі й автор цих рядків... дістали ув'язнення в тюрмах і концтаборах”.

З цього й виходить, що висунені проти В. Гришка обвинувачення в гльорифікації чекіста М. Хвильового є правдиві! Для В. Гришка він „святий”, а для українського народу, а в тому й для протикомуністичної української еміграції М. Хвильовий був кат і літературний провокатор! Те, що він разом з В. Гришком потрапив у неласку Москви за комуно-партійні прогріхи, не звільняє таких від відповідальності за злочини доконані супроти української нації!

Що ж до „феномену нового українського націоналізму”, який В. Гришко побачив у М. Хвильового, то таке окреслення чекістському

бандитизмові може надати тільки людина такого „культурного рівня”, як сам його автор!

Гумористичний журнал „Лис Микита”, що виходить у Детройті під редакцією Е. Козака, в числі за січень ц. р. „відзначив” Віче в Нью-Йорку карикатурою, на якій ініціаторів цього Віча зображено в такому сенсі, що вони, мовляв, засіли не на Мікояна, а на Івана Багряного.

Крім цього „Сорока на плоті” принесла „Лису Микиті” таку нотатку: „З достовірних джерел довідуємось, що Микола Хвильовий не появився на „Суді Еміграції”... бо не міг дістати пашпорту з того світу”.

Зате на Суді були свідки злочинів Хвильового і його еміграційних гльорифікаторів, до поплентачів яких від тепер можна зарахувати ще й „Лиса Микиту”!

Відгукнувся на Віче й орган ОУН-з „Сучасна Україна” ч. 4 з 22 лютого 1959 року. В замітці „На тему наших буднів”, набуток зміновіховського покоління Микола Галів в „Листі зі США” пише таке: „Останнім часом на „українському давнтавні” в Нью-Йорку знову „приходить до голосу політична вулиця”, „... група „чистих” антикомуністичних борців... влаштувала позорище під гаслом: „На суд української еміграції”, щоб спалювати діячів української культури та громадського життя...”

Закінчується цей „лист” такими словами: „Не дуже людні сходини закінчилися схваленням відповідної „резолуції...”, але „... зорганізована громада зрозуміла і тому збойкотувала зборище „чистих” визнавців антикомунізму”.

Звертаємо увагу, що „не дуже людні сходини”, про які „звітує” М. Г. мали таку кількість присутніх, про яку зміновіховцям з ОУН-з на влаштуваних ними „імпрезях” в Нью-Йорку навіть і мріяти не доводиться!

Після Віча у Філадельфії в газеті „Америка” (за 6 березня ц. р.) появилася стаття під назвою „Націонал-комунізм” і його противники на еміграції” у якій між іншим читаємо:

„При цьому всьому треба ствердити одне відрадне явище: подавляюча більшість б. підсоветських українців залишилась рішуче і принципово антикомуністична і антимосковська та про ніякі „націонал-комунізми” чи хоч би натяки про них не хоче чути” і, що „... одна зі спірних сторін не повинна мати місця для своїх виступів, ... коли мова про становище в громадській ієрархії”.

З цього виходить, що в редакції „Америка” сумнівались у тому, що більшість українців під совстами є проти комунізму? Але й переконавшись у цьому на Вічі, чи доречно називати акцію, цих бувших підсоветських українців проти проявів „націонал-комунізму” на еміграції „спорами” між двома „сторонами”? Виходить, що боротьба з комунізмом це тільки справа самих не скомунізованих „східняків”?

Без коментарів

● Вітаючи І. Багряного в Ньюарку від Комітету Злучених Відділів Українського Робітничого Союзу, стейту Нью Джерзі д-р Р. Ричко сказав таке:

„В Америці часто переводять анонімову анкету, хто є першим Американцем... Мені здається, якщо б перевести подібну анкету серед нашого громадянства, то Іван Павлович, напевно, зайняв би перше місце в такому контексті”.

(„Прометей”, 29 січня 1959 р.)

● Під час відвідин м. Філадельфії, І. Багрянний склав візиту Високопреосвященішому Владиці Іоану в його митрополичій резиденції. Про це дописувач пише таке:

„Зустрілися дві непересічні особистості, два виховники народу, що служать одній великій ідеї визволення нашої многостраждальної Батьківщини”.

(„Прометей”, 12 лютого 1959 р.)

● В газеті „Чикаго Америкен”, очевидно після інтерв'ю з Іваном Багрянним появилася стаття, в якій між іншим читаємо: „Під час війни він брав участь в українському підпільному русі спротиву, що боровся на дві сторони — проти нацистів і проти комуністів”.

(„Українські Вісті”, 26-го лютого 1959)

КУПА ЗОЗУЛИНИХ НІСЕНІТНИЦЬ!

У „Вісник”-у Організації Оборони Чотирьох Свобід України в США в ч. 12 за грудень 1958 року надрукована стаття С. Ленкавського „Про зозулине яйце на цвинтарях померлих голодовою смертю”. Це відповідь на статтю П. Половецького, „Голодові фантазмагорії”, що була поміщена в попередньому числі названого журналу. Перечитавши обидві статті ми переконались, що П. Половецький дійсно підклав зозулине яйце на цвинтарі померлих з голоду, але С. Ленкавський наклав таких яєць цілу купу, та ще й обкидав болотом жертви московського терору!

Так на стор. 12-ій „Вісник”-а він пише: „В колгоспах селяни не вміли працювати, не хотіли працювати і не мали чим працювати. Вони псували рілничі знаряддя, не встигали з оранкою і збиранням земноплідів. Під час жнив 1931 року пропало 40% урожаю”. А Москва

стягнула належний їй податок, ну і з цього почався голод.

Щось тут не пасує? З трьох причин, поданих автором, може бути тільки одна правдива: або селяни „не вміли працювати”, або „не хотіли працювати”, або „не мали чим працювати”?

Якщо вони „не хотіли працювати”, то це був саботаж проти советської влади і Москва зліквідувала його голодом. Якщо ж селяни „не вміли працювати”, чи „не мали чим працювати”, то значить Москва свідомо довела до цього колективізацією, щоб знову ж таки винищити українське селянство!

Цього питання автор не вияснює, бо, як „совєстознавець” нічого про це й не знає!

На стор. 13-ій С. Ленкавський пише дослівно таке: „Постишев кинув на села своїх політвіддільників та апарат приготованих людей, які тракторами зібрали урожай 1933 року. Голодова катастрофа закінчилася”.

Бачите де є правда? Наші селяни через те, що „не вміли” і „не хотіли” працювати, самі собі зробили голодову катастрофу, а тов. Постишев засукав рукава, свиснув на своїх політвіддільників і голодова катастрофа відразу „закінчилась”!

Дай Боже здоров'я отому Постишеву, бо якби не він, то на Україні вимерло б усе населення! Але українці за це повинні дякувати не тільки Постишеву, а й „товаришам” Шліхтеру, Косіюру, Скрипнику та Чубарю, бо С. Ленкавський у своїй статті твердить, що вони „домагались” від Москви зменшення плянів хлібоздачі та припинення колективізації.

Що С. Ленкавський, член Проводу ЗЧ ОУН написав про голодові часи купу нісенітниць, немає чого дивуватись, бо усі свої відомості на цю тему він „почерпнув” з писань В. Голуба — члена УРДП-Івана Майстрєнка, а цей останній з інформацій Постишевих політвіддільників.

Від себе додамо, що Постишев кинув на села політвіддільників не для того, щоб вони працювали, а для того, щоб з наганом у руках слідували за роботою на полі уцілілих селян, робітників, студентів і викладачів, яких з міст погнали на села спочатку сіяти, а потім збирати урожай 1933 року! Оце і був той „апарат приготованих людей” про який пише С. Ленкавський.

О. К.

ХРОНІКА СВУ

СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ В США

● У зв'язку з приступленням членів Української Національної Гвардії до СВУ на терені США, Крайову Управу реорганізовано й укомплектовано в такому складі: В. Коваль — голова, О. Кейс — секретар і керівник фінансів; члени: П. Коперник, А. Швидун, К. Мусійчук, Ю. Бобровський, О. Запорожець, І. Кейс, Ф. Тарахівський і І. Марченко.

● Голова Контрольної Комісії Крайової Управи СВУ в США інж. М. Млаковий листом від 14-го лютого ц. р. повідомив Секретаріат КУ про те, що він виходить з членів СВУ. А перед цим, Крайова Управа, прийняла до відома його заяву про те, що він зрікається становища голови Контрольної Комісії КУ СВУ на тій підставі, що його не було „поінформовано” про влаштування в Нью-Йорку Всегромадського Віча „На суд української еміграції пропагаторів „націонал-комунізму”-хвильовизму”.

В цій справі Крайова Управа СВУ в США вияснює наступне: Неприязність інж. М. Млакового на кількох засіданнях КУ (на які його було листовно запрошувано), де вирішувались справи Віча, як також його відсутність на самому Вічі, змушує КУ прийняти до відома його заяву про вихід з членів СВУ.

● Дня 23-го листопада 1958 року в Пассейку (Стейт Нью Джерзі) В. Коваль — голова КУ СВУ виголосив для ширшого громадянства доповідь „Українська Народня Республіка й СВУ”. Після цього, дня 7-го грудня, тут було засновано Осередок СВУ до Управи якого увійшли: С. Черненко — голова, С. Бітнер — секретар і п. Г. Жеребко — керівник фінансів.

● Згідно з планами Крайової Управи СВУ, на осінньо-зимовий сезон 1958-1959 років заплановано виголосити такі доповіді:

1. Інж. М. Млаковий — Українські комуністи і їх еміграційні гльорифікатори;
2. Ред. В. Коваль — УНРеспубліка й СВУ; Проблема Збруча на еміграції;
3. Проф. Ю. Бобровський — Дві українізації;
4. От. Т. Бульба-Боровець — Стратегія большевизму;
5. Ред. С. Панас — Хвильовизм і протиукраїнська література хвильовистів;
6. Ред. О. Калиник — Революційне підпілля на Наддніпрянщині під час другої світової війни.

Із запланованих доповідей вже відбулися інж. М. Млакового і ред. С. Панаса в Нью-Йорку, а ред. В. Ковалья в Пассейку.

● З метою організування Осередків СВУ, створено ініціативні комітети в Клівленді, Філадельфії й Рочестері.

СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ В КАНАДІ

● Дня 7-го грудня 1958 року в Торонті відбулася доповідь члена КУ СВУ ред. В. Роєнка на тему „Лівий напрям — шлях до зради”, яка пройшла з великим успіхом. Доповідач говорив про проблеми української еміграції та її завдання й насвітлив негативні

явища в її середовищі, що проявляються в таких „концепціях”, як „націонал-комунізм”, „хвильовизм” і зміновіховство, зокрема гостро критикував УРДП-Івана Вагрянного. Після доповіді відбулася дискусія.

Відбувся 1-ий Крайовий З'їзд СВУ

В Торонті (Канада) в днях 11, 12 і 13-го жовтня м. р. відбула свій З'їзд Спілка Визволення України в Канаді.

Після молитви, проведеної о. митр. протоієреєм П. Самцем, голова Крайової Управи СВУ п. П. Колісник відкрив З'їзд. В роботі З'їзду брали участь делегати СВУ з Осередків Торонта, Монтреалю, Сен Кетеринс і Гемільтону. З'їздом керувала Президія у складі: проф. К. Казанівський — голова і члени проф. М. Садиленко, проф. С. Стеців, мгр. М. Татух, І. Колмицький, ред. В. Роєнка.

Делегати вислухали звіти голови Крайової Управи СВУ ред. П. Колісника, секретаря проф. М. Садиленка і фін. керівника п. В. Бруха. Після схвалення роботи уступаючої Крайової Управи та дискусій, була вибрана нова Управа у складі: інж. М. Дорошенко — голова, проф. П. Казанівський — 1-ий заст. голови, п. Ю. Чорний — 2-ий заст. голови; п. Т. Фегон, п. В. Роєнка, п. В. Брух, п. Г. Подгурець, проф. М. Садиленко, о. протоієрей Й. Василів, інж. П. Гарбар та п. І. Коломицький — члени. До Контрольної Комісії вибрано: проф. С. Килимник — голова, ред. П. Колісник і мгр. М. Татух — члени.

На З'їзді делегати і гості вислухали доповіді ред. П. Колісника на ідеологічну тему, а інж. М. Дорошенка — програмову та схвалили відповідні резолюції.

В суботу ввечері для делегатів і гостей відбувся бенкет, під час якого були зачитані привіти від ієрархів українських Церков: Владика Іларіона — Митрополита Вінніпегу і всієї Канади Української Греко-Православної Церкви, Архієпископа Івана Вучка — Апостольського Візитатора українців греко-католиків у Західній Європі, Владика Мстислава — Голови Консисторії Української Православної Церкви у США й інших, від почесної голови світової СВУ п-ні Н. Павлушкової, від Президії Головної Управи СВУ в Європі, від Крайових Управ і Орг. Бюр СВУ у США, Австралії, Франції, Англії, Шкотії, Німеччині, Швеції та інших, від політичних і суспільно-громадських діячів та організацій різних політичних середовищ, від Верховного Козачого Представництва за кордоном за підписом полковника Н. Н. Каледіна — заступника Головного Отамана.

Палку промову на бенкеті виголосив словак, майор М. Якубець — президент Ліги Взаємної Співпраці, яка об'єднує 18 антибольшевицьких організацій різних національностей у Канаді. Під час нарад та бенкету вітали усно З'їзд: представник білоруської громади ред. С. Хмара, від УНО п. Бора, від Об'єднаних Станиць

УПА П. Вірстюк, від Крайового Союзу Гетьманців Державників Канади інж. В. Ткаченко, від КУК-у інж. Негрич і інші.

Прикрасою бенкету був виступ артиста п. Гр. Ярошевича, що своїм співом і промовою сприяв піднесенню настрою серед присутніх. Виступала також капеля бандуристів, що прибула зі своїм керівником проф. П. Казанівським з Сен. Кетринсу. Мистецькою програмою капелі керував артист П. Остапчук.

СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

„Коріння й шляхи московського імперіалізму”

На цю тему, Організаційне Бюро у Великій Британії запланувало перевести ряд доповідей, які виголосить проф. І. Ратушний. Перша доповідь відбулася 1-го березня ц. р. у м. Глазгов, друга 7-го березня в м. Единбурзі (Шкотія), третя 8-го березня в м. Галатіс. Доповіді ілюструвались документальними фільмами, що показували московське загарбництво в двадцятому столітті, а зокрема окупацію Балтійських Держав, придушення революції в Мадярщині й повстання в Берліні.

Втрата великого приятеля

Дня 5-го серпня 1958 року в Единбурзі помер засновник і довголітній Голова Шотландської Ліги Європейської Свободи, Джон Фінляй Стюарт. Покійний був ширим і відданим приятелем українців.

Цього ж дня, представники українського громадянства пп. Яр. Кінаш — секретар Організаційного Бюра СВУ у Вел. Британії та І. Мисик — секретар Окружної Ради СУБ в Шотландії, відвідали родину Покійного і склали від імені українців, щирі й глибокі співчуття.

Дня 7. серпня на цвинтарі Ньюінгтон Семетери, Единбург, відбувся похорон, в якому взяли участь представники деяких шотландських суспільних організацій, провідні члени Шотландської Ліги Європейської Свободи та представники поневолених Москвою народів: українці, литовці, лотиські й естонці.

Найбільш численним був гурт українців. Шість українців, всі у вишиваних сорочках, зняли домовину Померлого з похоронного повозу та знесли до могили. Згідно з шотландським звичаєм, члени родини та найближчі друзі Покійного — між ними і представник українців, п. Яр. Кінаш, довголітній співробітник Джона Ф. Стюарта — поклали тлінні останки Покійного на вічний спочинок, у могилу.

Могила було вкрито килимом вінків та квітів від родини Покійного, його знайомих і друзів та від поодиноких установ, організацій і національностей. Своїми синьо-жовтими стрічками та чудовими квітами відрізнялось від інших велике число вінків від різних українських організацій та осіб. Від імені всієї української дітвори, три китиці квітів склали, своїому улюбленому й дорогому „Вуйкові Джонови”, українські діти з Единбургу, що її Покійний так дуже любив і при кожній нагоді нею цікавився й опікувався.

Довгі, довгі хвилини численний гурт учасників похорону, в глибокій жалобній мовчанці, прощається зі

світлою постаттю скромного, але визначного Шотландця, що відзначився завзятою боротьбою за вільні права народів, поневолених Москвою. Потім гурт приятелів, знайомих та представників різних організацій складає вислови співчуття родині Покійного. Литовський військовий аташе, полковник Б. Якутіс; бувший віцепрезидент Шлес та видавець часопису „Скотсман”, Сер Джордж Вотерс; Голова Організаційного Бюра СВУ у Вел. Британії, проф. І. Ратушний; довголітній знайомий Покійного, литовський священник о. Й. Гутавскас, заступник голови Шотландської Ліги Європейської Свободи, п. Т. Г. М. Гайс; Секретар СУБ, інж. Т. Кудлик і інші. Зворушливе вражіння викликали трое дітей в українських народніх строях, що — під проводом виховниці Школи Українознавства в Единбурзі, п. А. Шептицької — підходять до родини Покійного і складають від імені всієї української дітвори, прості, по-дитячому щирі співчуття.

Столичний часопис „Скотсман”, як і ряд інших широкими некрологами відмітили постать померлого, згадуючи завзяту і невтомну працю для визволення націй поневолених Москвою. В некрологах відзначено тісну співпрацю Покійного з організованою українською громадою в Единбурзі.

Дня 8. серпня часопис „Скотсман” надрукував листа п. Яр. Кінаша, що від імені українського громадянства, висловлює глибокий жаль по втраті відданого приятеля України і відзначає великі заслуги Джона Ф. Стюарта та його жертвенну працю для справи визволення поневолених Москвою народів, а зокрема України.

Зовнішня діяльність

Дня 21. січня м. р. секретаря Організаційного Бюра СВУ у Великій Британії, Яр. Кінаша запрошено з доповіддю про Україну і її проблеми до Клубу Підприємців Единбургу.

Зібрання Клубу відбуваються щотижня, при обіді, в найбільшому готелі столиці Шотландії „Нортс Брітїш Готел”.

Авдиторія — це впливові фабриканти, власники великих торговельних крамниць, чи складів і підприємці різних галузей промислу. Люди, що часто ведуть торговельні справи навіть міждержавного характеру.

Пан Яр. Кінаш одержав признання від ряду осіб за цікаво виголошену доповідь, що висвітлювала причину приїзду українців до Великої Британії і других вільних країн Заходу та їхню наполегливу працю для справи визволення України. Доповідач подав інформації про історичні дані України й основні інформації з наших Визвольних Змагань та боротьби на два fronti під час другої світової війни. В доповіді було висвітлено також важливу роллю України на Сході Європи, її господарсько-промисловий потенціал, важливе стратегічне положення та її значення, як вільної Української Держави на сході Європи для справи світового миру. Також підкреслено світлий момент 40-ліття проголошення Самостійности й Соборности України.

Про цю доповідь всі столичні шотландські часописи, ранні та вечірні, подали прихильні відгуки.

Тому, що доповідь викликала велике зацікавлення, Я. Кінаша запрошено виголосити її вдруге в приміщеннях цього ж готелю, але для інших слухачів.

Ця доповідь відбулася 11. квітня. Серед 175 присутніх були гості з Америки й Канади. Вся столична преса і на цей раз прихильно відгукнулася про доповідь.

Дня 1. вересня 1958., Яр. Кінаша знову було запрошено з доповіддю про Україну до містечка Масельбургу. Серед присутніх були представники міської інтелігенції, в числі 50 осіб. Всі вони теж з великим зацікавленням вислухали доповідь.

Після доповіді, вже приватно, більше ніж годину Я. Кінаш давав відповіді і вияснення на цілу низку питань, що були пов'язані з Україною.

І. Мисик

СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ В АВСТРАЛІЇ

● Крайова Управа СВУ в Австралії видає „Інформаційний Листок”, метою якого є інформувати українське громадянство в Австралії й членів СВУ, про діяльність місцевої СВУ та Світової СВУ. В „Інформаційному Листку” ч. 2, який появилася циклоstileвим друком на сім стор., знаходимо багато цікавих інформацій.

Українці в „День Весни”

Дня 11 жовтня м. р. австралійці святкували „День Весни”. В Сіднею, найбільшому місті Австралії відбулася велика парада всіх родів військ, спецшкіл, скавтів та різних організацій і установ. В параді приймали участь і деякі новоавстралійські групи. Найліпше організовано з-поміж них була українська. За це треба подякувати Українському Балетові Ніни Денисенко, що на славу попрацював для української пропаганди. Українську групу очолювала гарно удекорована автомашина п. Яреми Даюка. На машині п. Н. Ніщук в козацькій військовій уніформі був прапороносцем, біля нього дві жінки в полтавським і гуцульським одностроях, далі бандурист, а діти в національних убраннях репрезентували всі частини України. За машиною пані Ніна Денисенко провадила свій український балет, що цвів, як мак. Далі йшла група Українського Народнього Балету пані Тиравської та дорослі й молодь в козацьких й народніх одностроях. Тисячі глядачів рясними оплесками вітали українську групу. На кожній вулиці радіокоментатори попереджали глядачів про наближення української колони з відповідною характеристикою. На площі Сіднейського Таунголу парад приймав губернатор Ново-Південної Валії генерал-лейтенант Вудворт та староста міста Дженсен. Як тільки українська колона зрівнялась з трибуною генерал-губернатора, по його наказу оркестра заграла військовий марш. В українській колоні приймали участь члени СВУ та їхні діти.

Зустріч з Архiepіскопом І. Бучком

Дня 27 жовтня м. р. громадські і політичні установи та організації Сіднею і околиць вітали українських католицьких владик — Архiepіскопа І. Бучка, апо-

стольського Візитатора з Риму та тільки що хіротонізованого Єпископа І. Прошка для Австралії. Прийняття відбулося в люксовому клубі „Вестала Балрум” в Авберні, пригороду Сіднея. Голова Стейтової Громади Н. П. Валії проф. Драган вітав владик в імені всіх існуючих організацій Сіднею і околиць та давав коротку характеристику кожної з них. Так само проф. Драган поінформував Владик і про СВУ в Австралії, як політично-визвольну організацію, що перейняла традицію і ідейно-програмові постуляти СВУ, що існувала в Україні під проводом акад. С. Єфремова.

Член КУ СВУ в Австралії — вірний української католицької церкви особисто привітав Архiepіскопа І. Бучка з рамени СВУ. Владика І. Бучко є добре поінформований про СВУ, ставив питання та з зацікавленням вислухав відповіді.

Панахида в Сіднею

За ініціативою Сіднейського Осередка СВУ 12 жовтня 1958 року був покликаний Громадський Комітет для переведення Панахиди і Академії по сл. пам'яті героїв-мучеників Єпископату УАПЦ 1921 року та Проводу СВУ-СУМ. Головою Комітету було вибрано п. В. Буряка, секретарем Г. Панасюка, орг. референтом Ф. Заколюжного.

Дня 2-го листопада відбулася Панахида у Свято-Покровській УАПЦеркві, яку відправив протопресвітер А. Теодорович — Адміністратор Митрополічної Єпархії УАПЦ в Австралії, в УАПЦеркві в Блектавні, відправив Панахиду митрофорний протоієрей о. А. Стришинський, а в Греко-Католицькій Церкві в Лідкамб д-р о. Дячишин — Генеральний Вікарій Греко-Католицької Церкви в Австралії.

Дня 16 листопада була відслужена панахида в Свято-Юр'ївській УАПЦеркві в Ньюкастелі о. М. Мурзою. Там же відбудеться панахида в Греко-Католицькій Церкві 7 грудня.

Дня 16 листопада 1958 р. о 4-ій годині по полудні відбулася урочиста Академія в Таунгол Гренвіл, яку відкрив голова Громадського Комітету п. В. Буряк. „Сьогодні, в цій залі, — сказав він, — на чужині, далеко від Рідного Краю, далеко від могил лицарів-героїв і мучеників, ми стародавнім українським звичаєм справляємо тризну тим, що в лісах і тундрах далекого Сибіру склали свої голови за Христову Церкву, за Нарід і Державу. Вони будуть вічно жити в наших серцях, в серцях наших дітей та майбутніх поколінь, вони будуть нашим дороговказом невмирущих ідей і прагнень української нації. Ось їх величні і невмиручі імена, що життя своє віддали за „ДРУЗІ СВОЯ”, — при цьому він назвав 27 імен єпископів і членів Проводу СВУ-СУМ.

„Тож з'єднаймо наші серця і вшануймо їх вічну пам'ять вставанням” — закінчив цим своє слово п. В. Буряк.

Доповідь про СВУ-СУМ та УАПЦ 1921 року зачитала пані Валентина Кравченко. Присутні із зацікавленням вслуховуються в слова доповідачки, бо вони вперше чують правду про визвольний чин призабутих героїв і мучеників, як Митрополит Липківський,

академік Сергій Єфремов, студент Микола Павлушков та їх однодумці. В доповіді подані правдиві історичні факти визвольної боротьби України з імперіалістичною Москвою та українськими комуністами, найбільшими зрадниками українського народу.

Вдалою точкою програми Академії був поклін українських дітей борцям за волю України та їх приречення, що вони, молодь, будуть боротися за ідеали української самостійності. Члени Осередку Юного СУМ-у в Сіднею також склали приречення.

Пан В. Подригуля в постаті батька, прочитав деклямацію М. Старицького „До молоді”. В художній частині програми виступав чоловічий хор „Боля” під орудою маестра В. Матіяша, який відспівав англійський гимн, „Прометей” (Вороний-Стеценко) і „Вже час — вже час” (В. Кудрик).

Бас-баритон п. Рудюк виконав чотири пісні, а саме „60-ий Псалом-Кантата”, „Заросли шляхи тернами”, „Арія діда Запорожця з оперети Казка” й „Дума”.

Пані Гай — сопрано проспівала „Айстри” і „Три шляхи”, музики Лисенка.

Відспіванням українського національного гимну була закінчена Академія.

Між представниками громадських установ і організацій м. Сіднею звеличали ці урочистості своєю присутністю о. дек. Дячишин — Генеральний Вікарій Української Греко-Католицької Церкви та о. протопресвітер А. Теодорович — Адміністратор Митрополітої Єпархії УАПЦ в Австралії.

Панахиду й Академію бойкотували хвильовисти з УРДП-І. Вагрянго. Отець Іван Минько — настоятель УАПЦеркви Св. Афанасія Любенського в Гренвіл з наказу цих хвильовистів панахиду не відслужив, а хвильовистський часопис „Українець в Австралії”, що прикривав свою писанину шильдом УНРади, не помістив також оголошення про відбуття Панахиди й Академії.

В. Явір

Повідомлення

12 липня 1958 року відбулася нарада представників СВУ з представниками СУМ-у в Сіднею, на якій висунуто наступні рішення:

1. СВУ і СУМ в Сіднею стоять на тих самих ідеологічних і визвольних позиціях, на яких стояли СВУ-СУМ на Рідних Землях, які в той час очолювали акад. С. Єфремов і М. Павлушков.

2. СВУ і СУМ в Сіднею вирішили приступити до тісної співпраці на всіх ділянках суспільно-громадського життя та при потребі один одному допомогати.

3. СВУ схвалює корисну працю СУМ-у з юнацтвом та підтримує творення клітин юного СУМ-у.

4. СУМ у свою чергу старших сумівців по можливості передає в лави СВУ. При потребі СВУ скеровуватиме своїх членів для праці в СУМ-і.

5. СВУ запевняє моральну і матеріальну підтримку в придбанні площі для побудови сумівського табору, який відповідав би вимогам молоді та інтересам двох організацій.

6. В майбутньому Крайові Управи СВУ й СУМ-у, якщо осідок СУМ-у буде в Сіднею, приступлять до ви-

давання спільного журналу в Австралії, в першу чергу для своїх потреб.

Підписали:

Від СВУ:

1. В. Буряк,
2. В. Романовський,
3. Н. Черняхівська,
4. О. Мицак

Від СУМ-у:

1. П. Чудакевич,
2. У. Майківська,
3. А. Чубатий,
4. П. Прокоп

ВСІ ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „МІСІЯ УКРАЇНИ” ТА ПЕРЕДПЛАТУ, ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:

A. L. U. (S.V.U.), INC.,
P. O. Box 38, Greenpoint Station
Brooklyn 22, New York, N. Y., USA

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „МІСІЯ УКРАЇНИ”

На листу жертводавців ч. 35 у м. Глазгов — Шотландія пожертву склали:

Бекерський Іван 1 ф.; Боднарук Богдан 1 ф.; Рінник Осип 1 ф.; А. Дж. 1 ф.; Свердлик Дмитро 10 ш.; Шопка Петро 5 ш.; Смеричанський М. 5 ш.; Цетнарський Петро 3 ш.; Скоротко Юрій 5 ш.; Войчук Михайло 1 ш.; Поливка Микола 5 ш.; Соснівка Михайло 5 ш.; Ринтик Юрій 5 ш.; Мазур Осип 2 ш і 6 п.; Ромежук Іван 2 ш і 6 п.; Гижий Теодор 2 ш і 6 п.; Дудич Іван 2 ш і 6 п.; Вріль Вронісл. 2 ш.; Дудчак Василь 2 ш і 6 п.; Нижник Микола 10 ш.; Джулинський П. 5 ш.; Боярчук Петро 2 ш.; Корбутяк Антін 2 ш.; Микитин Волод. 2 ш і 6 п.; Серпенко Іван 6 ш.; Висоцький Вол. 5 ш.; Віганський Ів. 1 ф.; Мурич Петро 2 ш і 6 п.; Кинеджук Ілля 5 ш.; Шири Теодор 4 ш.; Андрушко Дм. 5 ш.; Сриндик Мих. 5 ш.; Гарчук Ярослав 5 ш.; Мазурчак Павло 4 ш.; Павлюка Степан 5 ш.; Придан Осип 10 ш.; Гладнін Михайло 4 ш.; Сидорчук Семен 3 ш і 6 п.; Котик Василь 5 ш.; Кардаш Іван 5 ш.; Семанич Василь 4 ш.; Рибак Антін 5 ш.; Орлюта Осип 1 ф.; Пушкар Волод. 5 ш.; Харенко Михайло 10 ш.; Сомпара Степан 5 ш. Разом 15 ф. і 9 ш.

ПАРАГВАЙ:

(Збірщик І. Литвинович)

Бурділо М. — 300 гварані, Губаренко Ф. — 200 гв., по 100 гв.: Шумило В., Падучак М.; по 50 гв.: Степанюк Г., Копач Є. Маслюк Ю., Герасимчук Ю., Литвинович І., Вечорко А.

ФОНД ВИДАВНИЧОЇ СПІЛКИ „МІСІЯ УКРАЇНИ”

Перші датки внесли такі члени ГУ СВУ: Н. Павлушкова, В. Наддніпрянець, І. Ратушний, Л. Суслик, П. Коперник, П. Гонгар, О. Калиник, К. Мусійчук, В. Коваль, О. Кейс.

ПОЖЕРТВИ НА ЦІЛІ КУ СВУ В США

В. Коваль 70 дол., О. Кейс 50 дол., Т. Тарахівський 25 дол. По 20 дол.: І. Кейс, І. Ручка; Ю. Бобровський 15 дол.; П. Воскобійник 10 дол.; М. Млаковий 6 дол.; по 5 дол.: О. Запорожець, І. Дяченко, К. Мусійчук, С.

Черненко; по 3 дол.: В. Печенюк, М. Юрченко, А. Дзіковський; І. Іваницький 2 дол.

По одному доларові: Онищенко Д., Ярош Т. Юрченко І., Гадзінський В., Панушин О., Фінковят І., Нічка О., Пеленський В., Смородський Г., Жеребко Г., Ковтавець І., Білай В., Скіць Л.

Збіркова листа Т. Тарахівський — 12 дол.

Всім жертводавцям ЩИРО ДЯКУЄМО!

У СПРАВІ п. М. СТЕПАНЕНКА

У 1958 році, Асоціація бувших політичних в'язнів совєтських тюрем і концентраційних таборів (Нью-Йорк) оприлюднила проти п. М. Степаненка — заступника голови Головної Управи ДОБРУС-у (США) обвинувачення, в якому йому закинуто, що він приховав призначені для ОН матеріали про московсько-комуністичний терор в Україні.

Щойно через десять (?) місяців, п. М. Степаненко, відгукнувся на ці тяжкі обвинувачення довжелезним виясненням в газеті „Прометей” (Нью-Йорк), з 5-го лютого ц. р. під назвою „В справі однієї провокації”. На жаль, це „вияснення” нічого не вияснює, бо в ньому, ми

не знаходимо відповіді, а де ж все таки знаходяться передані йому документи?

Про це п. М. Степаненко між іншим пише таке: „... щоб не давати матеріалів для дальших спекуляцій... я не можу в своїй обороні назвати... установи...”, якій нібито він передав згадані матеріали.

Це його „вияснення”, як видно підбадьорило Головну Управу ДОБРУС-у, яка в наступному числі „Прометей” (з 12-го лютого ц. р.) подала повідомлення про те, що „ухвалила покликати Асоціацію... до громадського Суду при УККА за брутальний наклеп на ред. М. Степаненка та ДОБРУС”.

З метою вияснення цих справ редакція „Місії України” звернулась до Управи Асоціації й одержала такі інформації:

„Обвинувачення висунені Асоціацією проти п. М. Степаненка є правдиві, а його „вияснення” є звичайна демагогія. Управа Асоціації, після полагодження деяких формальностей, рішуче вимагатиме від п. М. Степаненка звороту вручених йому документів. Якщо ж він цього добровільно не зробить, то це буде доказом його сумнівної „антикомуністичності”!

Редакція

ПОВІДОМЛЕННЯ

Цим повідомляємо, що вже вийшла з друку брошура

„НА СУД УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

„НАЦІОНАЛ-КОМУНІЗМ”-ХВИЛЬОВИЗМ

ТА ЙОГО ПРОПАГАТОРІВ”

у якій поміщені матеріали Віча, що відбулося в Нью-Йорку 18-го січня ц. р.: виголошені доповіді, виступи в дискусії і резолюції.

Ціна брошури 50 центів у США й Канаді. Для інших країн в рівновартості американського долара.

Видання цих матеріалів, як і багатьох інших, ще не опублікованих, що відносяться до побороювання пропагаторів „націонал-комунізму”-хвильовизму вимагають великих фінансових витрат, тож звертаємось до всіх українців самостійників протикомуністів спричинитися до швидкої появи цих видань своїми пожертвами, які просимо надсилати на адресу:

A. L. U. (S. V. U.), Inc.,
P. O. Box 38, Greenpoint Station
Brooklyn 22, N. Y., U. S. A.